

Učebnica slovenčiny

pre študentov
zubného lekárstva
s audio nahrávkami

Petra Červeňová
Tomáš Hamar
Marek Matajs

GAUDEAMUS
2024

LEKÁRSKA FAKULTA

Univerzita Komenského
v Bratislave

Učebnica slovenčiny pre študentov zubného lekárstva s audio nahrávkami

Petra Červeňová
Tomáš Hamar
Marek Matajs

2024

Univerzita Komenského v Bratislave

© Autori

Mgr. Petra Červeňová (4,1 AH)

Univerzita Komenského v Bratislave, Lekárska fakulta, Ústav lekárskej terminológie a cudzích jazykov,

PhDr. Tomáš Hamar, PhD. (3,2 AH)

Univerzita Komenského v Bratislave, Lekárska fakulta, Ústav lekárskej terminológie a cudzích jazykov

MDDr. Marek Matajs, PhD. (0,63 AH)

Univerzita Komenského v Bratislave, Lekárska fakulta, Klinika stomatólogie a maxilof. chirurg.

Autor ilustrácií: Martin Vasil'

Recenzenti

doc. MUDr. Andrej Thurzo, PhD., MHA, MPH

prof. MUDr. Peter Stanko, PhD.

ISBN 978-80-7435-935-4

Obsah

Obsah	4
Predslov.....	6
Preface.....	8
0. Inštrukcie a skratky	10
Skratky / abbreviations:	11
1. Úvod.....	12
Slovník	18
2. Boľavé ďasná	20
Slovník	25
3. Ako Vám môžem pomôcť?	26
Slovník	32
4. Ako Vám môžem pomôcť? II.	33
Slovník	38
5. Štandardný postup.....	39
Slovník	44
6. Opakovanie I.	46
Slovník	50
7. Röntgen	51
Slovník	57
8. Zubná niť.....	59
Slovník	64
9. Medzizubné priestory.....	66
Slovník	72
10. Opakovanie II.....	74
Slovník	78
11. Anamnestický dotazník I.....	79
Slovník	85
12. Anamnestický dotazník II.	88
Slovník	93
13. Anamnestický dotazník III.	96
Slovník	102
14. Opakovanie III.	104
Slovník	109
Informovaný súhlas.....	110
15. Preventívna prehliadka I.	111
Slovník	117
16. Preventívna prehliadka II.	119

Slovník	125
17. Diagnóza	127
Slovník	134
18. Obavy	136
Slovník	141
19. Opakovanie IV.....	142
Slovník	148
20. Zápal ďasien.....	149
Slovník	156
21. Ošetrovanie kazu.....	158
Slovník	165
22. Extrakcia zuba.....	167
Slovník	174
23. Komunikácia so sestrou	177
Slovník	184
24. Opakovanie V.....	186
Slovník	193
Slovensko – anglický slovník	194
Anglicko – slovenský slovník.....	214
Bibliografia	234

Predslov

Pre koho je učebnica určená:

Predkladáme Vám novú vysokoškolskú učebnicu slovenského jazyka, určenú špeciálne pre zahraničných študentov zubného lekárstva, ktorí ešte nemajú žiadnu jazykovú skúsenosť so slovenčinou, a teda začínajú, takpovediac, od piky. Nejde však o bežný formát učebnice, ktorú si študenti zakúpia v predajni skrípt a kníh, a potom s ňou pracujú na výučbových lekciách. Táto publikácia prichádza študentom priamo do uší, a stane sa ich spoločníčkou pri potulkách mestom, na prechádzke v Medickej záhrade, či pri iných činnostiach. Jedná sa totiž o osobitú aplikáciu audiolingválnej metódy v praxi, o elektronické vydanie učebnice tvorenej audio nahrávkami a ich prepismi.

Prichádza na pomoc všetkým vysokoškolským študentom, ktorí sa potrebujú v relatívne krátkom čase naučiť komunikovať so slovenským pacientom v stomatologickej ambulancii, anticipovať jeho otázky, porozumieť jeho požiadavkám, sformulovať svoje odpovede či inštrukcie, a pritom sa cítiť uvoľnene a sebaisto. Hlavným zámerom je podporiť komunikačnú kompetenciu študentov so zreteľom na recepciu a interakciu, a to prirodzene, bez stresu, a bez analýzy zložitých gramatických pravidiel.

Učebnica je doplnkovým, avšak relevantným materiálom vo výučbe zubárskej slovenčiny s rozsiahlym súborom audio konverzácií zubár – pacient, prípadne aj zubár – zdravotná sestra, ktoré sú reálnymi simuláciami zo života, bez prílišnej „slušnosti a strojenosti“. Pomáha tým pripraviť študenta na skutočný dialóg v zubárskom kresle tak, ako by sa mohol odohrávať v rámci stomatologickej praxe.

Ako s učebnicou pracovať:

Jednoducho. Študent, ideálne v rámci samoštúdia, postupuje od prvej lekcie smerom k ďalším, riadi sa inštrukciami audio sprievodcu, počúva, opakuje, artikuluje, znovu opakuje, tvorí a formuluje. Svoje výsledky okamžite konfrontuje s predostretou správnou odpoveďou primeraným časovom odstupe, a tým dokáže monitorovať a hodnotiť svoj vlastný progres. V prípade potreby sa opakovane vracia k audio nahrávke, až kým nenadobudne spokojnosť a pocit zvládnutej lekcie. Je pochopiteľné, že čím viac opakovaní, tým hlbšie vedomé aj podvedomé návyky a rýchlejšie a spontánnejšie odpovede. Je však na každom študentovi nájsť svoj individuálny balans medzi prínosom z opätovaných vypočutí danej lekcie a udržaním motivácie a chuti napredovať. Kniha je koncipovaná tak, že v rámci jednej lekcie je poskytnutý dostatočný priestor na osvojenie a preopakovanie každej vetnej konštrukcie, aby študent už po jednom vypočutí vedel tieto vstupy aplikovať v reálnom dialógu (napríklad na prezenčnej hodine v rámci nácviku a súvisiacich projektov, na praxi, a pod.) a zároveň si ich zapamätal.

Prínos učebnice:

Čas tu zohráva dôležitú úlohu. Študenti medicíny študujú kondenzovane, spájajú viac činností naraz, nachádzajú cestu najmenšieho odporu pri čo najväčšej efektivite a najlepšom možnom výsledku. Výzvy študentského života si uvedomujeme, a preto pokladajú audio nahrávky za prínosnú hodnotu k štúdiu slovenského jazyka pre budúcich stomatológov. Audio lekcie sa totiž najlepšie vnímajú v pohybe, počas prechádzky, chôdze, prípadne ľahkého klusu, či upratovania. Netreba nič

čítať, písať, vysvetľovať ani analyzovať. Stačí aktívne počúvať, nahlas vyslovovať a opakovať, a nechať podvedomie, nech sa v ňom nové slová či frázy postupne fixujú.

Samozrejme, nejedná sa o automatické „nalievanie“ vedomostí a schopností do študentovej hlavy. Je potrebná istá úroveň trpezlivosti, konzistentnosti a chuti pravidelne si dávkovať jednotlivé audio lekcie, zapájať sa hlasovo aj mentálne, a ideálne pokúsiť sa novo osvojené slová, frázy a vety overiť a uplatniť v bežnom živote či na hodine slovenčiny. Výsledkom by malo byť automatizované a spontánne vybavovanie syntaktických jednotiek v stimulujúcom kontexte.

Koncepcia a obsah:

- ✓ Krátke (cca 30 min) a prehľadné lekcie, obsahujúce len základnú slovnú zásobu pre komunikáciu s pacientom v slovenskom jazyku (súhrnne cca 600 lexikálnych jednotiek),
- ✓ úvodný rozhovor,
- ✓ prezentovanie nových lexikálnych a syntaktických jednotiek,
- ✓ opakovanie prebratých celkov s postupným pridávaním a osvojovaním nového učiva,
- ✓ nácvik výslovnosti a melódie reči s rodeným hovoriacim,
- ✓ elicitácie správnej odpovede na základe kontextuálnej podobnosti,
- ✓ opätovné vypočutie úvodného rozhovoru ako podnet na sebareflexiu a vyhodnotenie efektivity nácviku,
- ✓ parciálny aj súhrnný slovensko–anglický slovník.

Učebnica neobsahuje:

- ≠ Prezentácie gramatických pravidiel,
- ≠ témy z bežného života, mimo stomatologickej ordinácie,
- ≠ témy zamerané na všeobecné lekárstvo,
- ≠ úlohy, cvičenia a projekty na riešenie.

Rada na záver:

Je na každom vyučujúcom a študentovi, do akej miery sa rozhodne zužitkovať vstupy, ktoré učebnica ponúka. Nahrávky a texty sú určené na samoštúdium, avšak dajú sa využívať i spoločne na prezenčnej hodine v rámci rôznych projektov, úloh či edukačných aktivít, vo dvojici či v malej skupine s pridaným prvkom zábavy a zdieľania. Nahraté dialógy sú výborným zdrojom cvičení typu pravda / nepravda, dajú sa použiť ako príklad pre vlastnú produkciu dialógov študentov, a môžu poskytovať aj praktickú ukážku uplatnenia gramaticko-syntaktických pravidiel v praxi, spolu s doplňujúcim výkladom od pedagóga, atď..

Veríme, že publikácia sa stane pevnou súčasťou budovania komunikačnej spôsobilosti študentov zubného lekárstva, ponúkajúc novú modalitu osvojovania si slovenského jazyka pre špecifické účely. Prináša do výučby rozmer flexibility a ľahkosti, pri súčasnom budovaní hlbokých návykov a retencie audio vnemov v krátkodobej a postupne aj v dlhodobej pamäti. Prajeme študentom, aby sa pre nich konverzácia s pacientom stala vyhľadávaným prvkom interakcie a zdrojom radosti zo vzájomného porozumenia.

Autori.

Preface

Whom is the textbook intended for:

We present you a new university textbook of the Slovak language, designed especially for international stomatology students who have had no prior experience with Slovak. However, the format of the textbook is somewhat unusual; it is not the kind that students buy in a script shop and then bring to a language class. This publication comes right to students' ears, it becomes their companion as they wander around town, take a walk in Medical garden, or engage in other activities. It is a distinctive application of the audiolingual method in practice, an electronic edition of the textbook made up of audio recordings and their literal transcriptions.

It comes to the aid of all university students who need to learn (in a relatively short time) to communicate with Slovak patients in a dental clinic, anticipate their questions, understand their requirements, formulate own answers or instructions, while feeling confident and at ease. The main goal is to improve the students' communicative competence (particularly reception and interaction) naturally, without any extra pressure from complex grammatical analysis.

The textbook is a complementary, but relevant teaching material with an extensive set of dentist-patient and dentist-nurse audio conversations, all of which are the real-life simulations without too much "politeness and affectation". This helps to prepare the students for real dialogues in the dentist's chair as it might occur in their medical practice.

How to use the textbook:

It is very simple. The student (in his/her self-study time) progresses from the first lesson to the next one, following the instructions of the audio guide. He/she listens, repeats, articulates, creates, and expresses. The responses are immediately confronted with correct answers presented within a reasonable time interval; this way he/she can monitor and evaluate the progress immediately. It is easy to return repeatedly to the same audio recording until the satisfaction and a sense of mastery of the lesson is gained. Of course, the more repetition, the deeper conscious and subconscious habits, and the quicker and more instinctual responses. It is up to each student, though, to find his/her individual balance between benefiting from repeated hearings and maintaining the motivation and desire to move forward. The book is designed in such a way that within one lesson, sufficient space is provided for learning and reviewing each sentence construction. After just one listening, the student is able to apply this phrasing in the real dialogue (e.g., in the classroom setting for rehearsal and related projects, in practice, etc.) and also remember it.

Advantages:

Time plays a crucial role here. Medical students study in a condensed way, combining multiple activities at once, finding the path of the least resistance with the greatest efficacy and best possible outcome. We recognise the challenges of the student life and thus consider the audio recordings to be beneficial and time-saving for the Slovak LSP study. The audio lessons are best perceived in motion, during a walk, a stroll, a light jog or, for instance, when cleaning the apartment. There is no need to read, write, explain, or analyse anything. Just active listening, speaking, repeating aloud, and letting the new words and phrases gradually sink in the subconscious mind.

Naturally, this is not an automatic pouring of knowledge and skills into one's head. It requires a certain level of patience, consistency, and willingness to regularly dose the audio lessons, to engage vocally and mentally. Students should ideally try to rehearse these newly acquired words, phrases,

and utterances in everyday life or in the Slovak classes. The result should be an automatic and spontaneous recollection of syntactic units in a stimulating context.

Content:

- ✓ Short (approx. 30 min) and well-arranged lessons, containing only basic vocabulary for communication with Slovak patients (approx. 600 lexical units in total),
- ✓ opening dialogue,
- ✓ new lexical and syntactic units,
- ✓ repetition of words and phrases, adding new units gradually,
- ✓ practice of pronunciation and speech melody with a native speaker,
- ✓ elicitation of the correct answers based on contextual similarity,
- ✓ review of the initial conversation as a stimulus for self-reflection and evaluation of the rehearsal effectiveness,
- ✓ partial and overall Slovak-English dictionary.

The textbook does not contain:

- ≠ Grammar rules,
- ≠ everyday-life topics beyond the dentist's office,
- ≠ topics focused on general medicine,
- ≠ problems, exercises, and projects to solve.

Conclusion:

It is up to each teacher and student to decide to what extent the textbook will be utilized. The recordings and texts are primarily designed for self-study. Nevertheless, they can also become a part of various class projects, assignments, or educational activities, either in pairs or in small groups, with the added element of fun and sharing. The dialogues are an excellent source of true/false exercises, or alternatively, they can serve as an example for students' own dialogue production. They can also present grammar and syntactic rules in practice, perhaps along with an additional teacher's commentary, etc..

We believe the publication will become a staple and a go-to resource for building communicative competence of the dentistry students, offering a new modality for acquiring the Slovak language for specific purposes. It brings more flexibility and ease to teaching, while maintaining deep habits and retention of audio perceptions in short-term and eventually in long-term memory. It is our wish that the students will find conversating with the patients to be a popular form of interaction and a source of joy brought by mutual understanding.

Authors.

O. Inštrukcie a skratky

Instructions and abbreviations

Here is a list of all the instructions that are used in the textbook and that you will also hear on the audio recordings. It is important to learn and understand them gradually so that you know what is required of you. They are quite simple and will be repeated often. In the introductory chapters, there will always be an English version of the instruction provided, however, as we go through the lessons together, you will soon have to rely on your understanding of the Slovak instructions. Don't worry, we will be with you all the way.

Ako poviete?	How do you say?
Dobrá práca!	Good job!
Informujte pacienta:	Inform the patient:
Lekár / lekárka hovorí:	Doctor says:
Lekár / lekárka odpovie:	Doctor answers:
Lekár / lekárka sa pýta:	Doctor asks:
Odpovedzte!	Answer!
Opäť povedzte!	Say again!
Opýtajte sa pacienta / pacientky!	Ask the patient!
Opýtajte sa!	Ask!
Pacient / pacientka hovorí:	Patient says:
Pacient / pacientka odpovie:	Patient answers:
Pacient / pacientka sa pýta:	Patient asks:
Pamätáte sa, ako sa povie...?	Do you remember how to say...?
Počúvajte a opakujte!	Listen and repeat!
Pod'me precvičovať!	Let's practise!
Pokračujme!	Let's continue!
Pokúste sa povedať!	Try to say!
Pokúste sa preložiť!	Try to translate!
Povedzte pacientovi!	Tell the patient!
Povedzte po slovensky!	Say in Slovak!
Povedzte!	Say!
Preložte!	Translate!
Rozoberme to!	Let's break it down!
Rozprávajte!	Talk!
Teraz povedzte!	Now say!

Teraz sa pokúste povedať!

Upokojte pacienta!

Vypočujte si konverzáciu / dialóg / rozhovor!

Zopakujme si!

Zopakujte!

Now try to say!

Calm the patient!

Listen to the conversation / dialogue!

Let's repeat!

Repeat!

Skratky / abbreviations:

adv. – adverbium / adverb

fem. – femininum female noun

masc. – maskulinum / male noun

neut. – neutrum / neuter noun

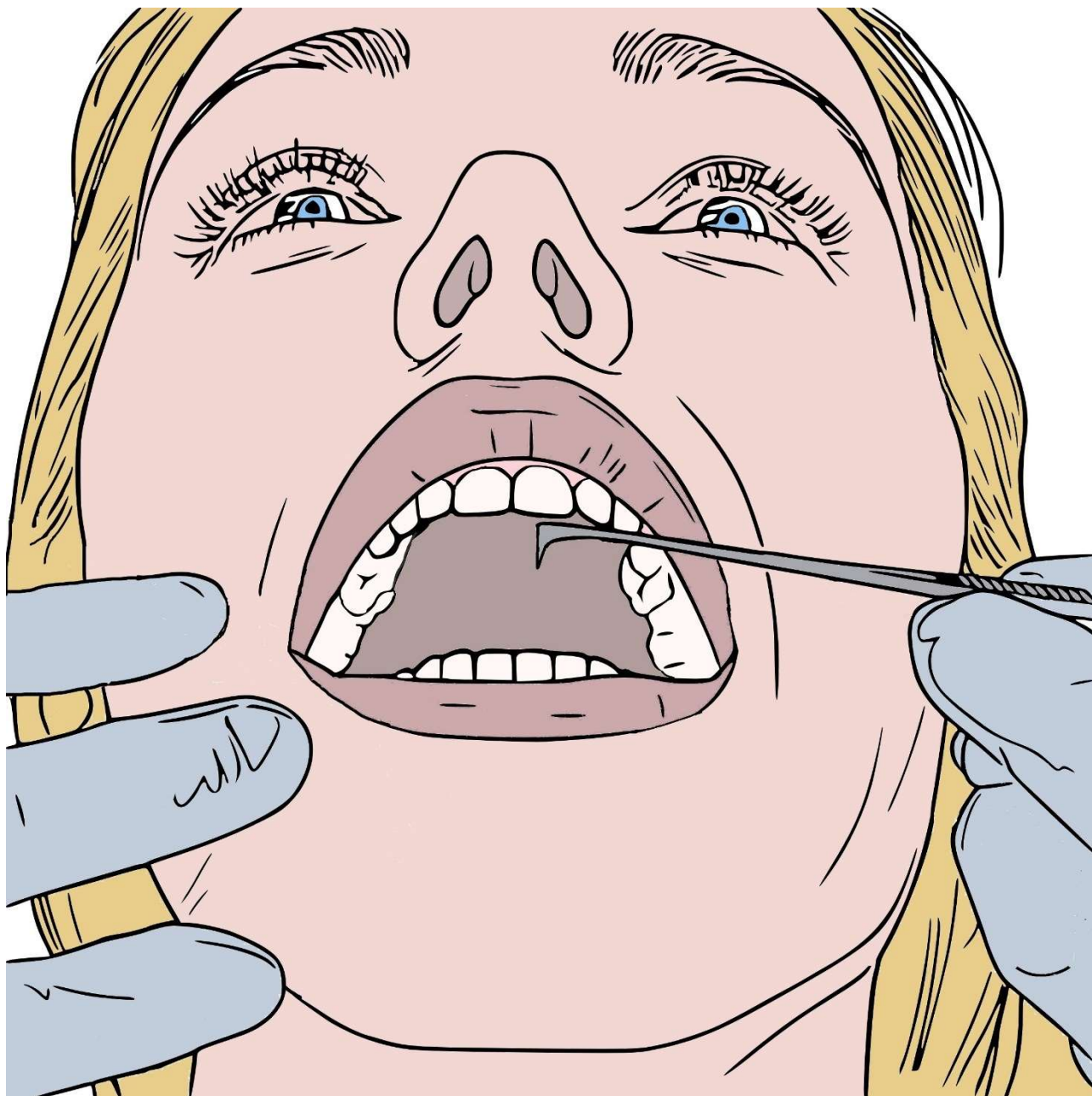
only pl. – noun only in the plural form, without singular form for a single object.

pl. – plurál / plural noun

v. – verbum / verb

1. Úvod

Introduction

 Hello. These audio lessons have been recorded for you, stomatology students. It is supposed to help you to pick up the Slovak words and phrases more easily, to be able to understand the Slovak speaker more clearly and to be more confident at expressing yourself. Also please check out the related textbook as a written form of these recordings to get a better understanding of the lessons.

Each lesson will start with a short Slovak conversation in the dentist's office. After listening to it couple of times, we will begin practising the new words and expressions together, word by word,

sentence by sentence. You will repeat the new words after me, and then you will try to translate the English phrases into Slovak. By the end of the lesson you will have learnt all the phrases from the initial conversation.

Let's now start by listening to this simple dialogue between the doctor and his female patient. The patient's name is Mrs. Kováčová. *Pacientka sa volá pani Kováčová.*

- *Dobrý deň, pán doktor.*
- *Dobrý deň, pani Kováčová, ako sa máte?*
- *Mám sa dobre, ale už niekoľko dní ma bolia ďasná.*

You've heard some basic expressions in the conversation. Let's take a look at them again:

Dobrý deň – means *Hello*, literally a general greeting *Good day*. It is a polite way of greeting an adult person, throughout the whole day.

How are you? – **Ako sa máte?**

I am fine. – **Mám sa dobre.**

A few days. – **Niekoľko dní.**

Gums – **Ďasná**

I have a gum pain. The gums are hurting me. – **Bolia ma ďasná.**

Listen to this conversation once more.

Vypočujte si rozhovor ešte raz.

- *Dobrý deň, pán doktor.*
- *Dobrý deň, pani Kováčová, ako sa máte?*
- *Mám sa dobre, ale už niekoľko dní ma bolia ďasná.*

Now let's begin practising. Each Slovak expression will be said twice. Make sure to repeat it aloud and try to make your pronunciation as similar as possible.

Listen and repeat: *Hello.*

(2x) **Dobrý deň.**

Try to say: *Hello, doctor.*

(2x) **Dobrý deň, pán doktor.**

Try to reply: *Hello, Mrs. Kováčová*

(2x) **Dobrý deň, pani Kováčová.**

Listen and repeat: *How are you?*

(2x) **Ako sa máte?**

Instead of: *How are you?*, we literally say: *How do you have yourself?*

So we ask: (2x) **Ako sa máte?**

So try to ask again: *Hello, how are you?*

(2x) **Dobrý deň, ako sa máte?**

I am fine. Listen and repeat:

(2x) **Mám sa dobre.**

Again, the literal translation of Slovak: **Mám sa dobre**, would in English mean: *I have myself good / fine.*

Try to ask: *Are you fine?*

(2x) **Máte sa dobre?**

Listen to the answer and then repeat: *Yes, I am really fine.*

(2x) **Áno, mám sa naozaj dobre.**

In Slovak, we say **áno** for yes and **nie** for no.

Naozaj means *really*.

Say: *Really.*

(2x) **Naozaj.**

Say: *Really fine.*

(2x) **Naozaj dobre.**

Say: *I am really fine.*

(2x) **Mám sa naozaj dobre.**

Listen and repeat: *What is the problem?* Or literally: *What problem do you have?*

(2x) **Aký máte problém?**

Which word means: *What – What like*

(2x) **Aký**

Problem

(2x) **Problém**

How do you say: *You have*

Máte

Vy máte

Vy means *you*.

Say: *You have a problem.*

Máte problém.

Vy máte problém.

Try to ask: *What problem do you have? What is the problem?*

(2x) **Aký máte problém?**

Now, the Slovak word for *something* is *niečo*, the word for *to ache, to hurt* is *bolieť*.

Say: *Something*

(2x) **Niečo**

When we want to ask a Slovak patient: *Are you in pain?* Or more literal: *Is something hurting you?*

We ask:

(2x) **Bolí Vás niečo?**

Vás – means *You* as an object – *What is hurting you? Čo Vás bolí?*

Čo means *what* in Slovak. Say *what*:

(2x) **Čo.**

Ask: *What is hurting you?*

(2x) **Čo Vás bolí?**

Try to say: *Is something hurting you?*

(2x) **Bolí Vás niečo?**

Please notice, that the sentence can be pronounced either word by word, or more fluently. Try to establish more fluency in your speech each time you repeat the sequence.

Ma – means *me* as an object – *something is hurting me* – **niečo ma bolí.**

Try to answer: *Yes, I am in pain.* Or more literal: *Yes, something is hurting me.*

(2x) **Áno, niečo ma bolí.**

In Slovak we say the word *ale*, meaning the conjunction *but*.

Say: *But*

(2x) **Ale**

Try to say: *I am fine, but something is hurting me.*

(2x) **Mám sa dobre, ale niečo ma bolí.**

Listen and repeat: *What is hurting you?*

(2x) **Čo Vás bolí?**

Ask: *What is hurting you?*

(2x) **Čo Vás bolí?**

Say: *Something is hurting me.*

(2x) **Niečo ma bolí.**

English *How long*, is **ako dlho** in Slovak.

Say: *How long?*

Ako dlho?

We need to use the pronoun *it* – **to** for the question:

How long has it been hurting you?

(2x) **Ako dlho Vás to bolí?**

Repeat: *How long has it been hurting you?*

(2x) **Ako dlho Vás to bolí?**

Say: *How long?*

(2x) **Ako dlho?**

How long has it been hurting?

(2x) **Ako dlho to bolí?**

Ask: *What is hurting you?*

(2x) **Čo Vás bolí?**

Ask: *What's the problem?*

(2x) **Aký máte problém?**

Answer: *Something is hurting me.*

(2x) **Niečo ma bolí.**

Listen and repeat:

Tooth – (2x) **Zub**

Teeth – (2x) **Zuby**

Gum – (2x) **Ďasno**

Gums – (2x) **Ďasná**

Or – (2x) **Alebo**

How do you say: *Gums*

(2x) **Ďasná**

How do you say: *Teeth*

(2x) **Zuby**

How do you say: *Gums or teeth.*

(2x) **Ďasná, alebo zuby.**

Listen and repeat: *Are your gums or teeth hurting?*

(2x) **Bolia Vás zuby alebo d'asná?**

Ask: *Are your gums or teeth hurting?*

(2x) **Bolia Vás zuby alebo d'asná?**

Try to say: *A tooth is hurting me. I have a tooth ache.*

(2x) **Bolí ma zub.**

Now say. *The teeth are hurting me.*

(2x) **Bolia ma zuby.**

Listen and repeat: *Gums are hurting me.*

(2x) **Bolia ma d'asná.**

Say again: *Gums are hurting me.*

(2x) **Bolia ma d'asná.**

Try to ask: *How long have your gums been hurting you?*

(2x) **Ako dlho Vás bolia d'asná?**

The patient answers: *Several days already.* Listen and repeat:

(2x) **Už niekoľko dní.**

Repeat:

Several – (2x) **niekoľko**

Several days – (2x) **niekoľko dní**

Already – (2x) **už**

Say again: *Several days already,* or literally *Already several days.*

(2x) **Už niekoľko dní.**

Now try to make a sentence: *Gums have been hurting me for several days already.*

(2x) **Bolia ma d'asná už niekoľko dní.**

In Slovak sentences, you may switch the word order, placing the most relevant information towards the end of the sentence.

Listen and observe: *Gums have been hurting me for several days already.*

Už niekoľko dní ma bolia d'asná.

Or / alebo

Ďasná ma bolia už niekoľko dní.

Or / alebo

Bolia ma už niekoľko dní d'asná.

Well done, let's revise:

How would you greet the doctor?

Dobrý deň, pán doktor.

Say: *Hello, Mrs. Kováčová.*

Dobrý deň, pani Kováčová.

How are you?

Ako sa máte?

I am fine.

Mám sa dobre.

Are you fine?

Máte sa dobre?

Do you remember, how to say: *Yes, I am really fine.*

Áno, mám sa naozaj dobre.

What is the problem? What problem do you have?

Aký máte problém?

Something is hurting me.

Niečo ma bolí.

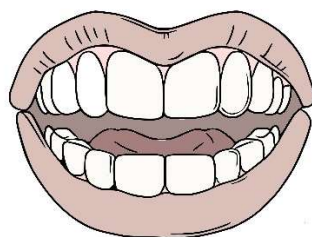
What is hurting you?

Čo Vás bolí?

Gums have been hurting me for several days already. Try to emphasize the word *gums*, by placing it towards the end of the sentence.

Už niekoľko dní ma bolia d'asná.

Well done, that's it for now, feel free to listen to it more times to memorize these basic phrases. Talk to you in the next lesson. Bye.

Slovník

pacientka (fem.)	female patient
volať sa (v.)	be called, named
volá sa	he/she/it is called, his/her/its name is
dobrý deň!	hello / good day!
pán doktor (masc.)	(Mr.) doctor
pani Kováčová (fem.)	Mrs. Kováčová
Vy	you (subject)
Ako sa máte? (Vy)	how are you?
ako (adv.)	how
ja	I (subject)
mám sa dobre (ja)	I am fine
dobre (adv.)	fine, good, well
naozaj	really
áno	yes
nie	no
aký (-á, -é)	what (kind of)
mať (v.)	have
máte (Vy)	you have, do you have
problém (masc.)	problem
niečo (neut.)	something
bolí (on/ona/ono/to)	he/she/it hurts
to (neut.)	it
bolieť (v.)	hurt
bolia (oni)	they hurt
Vás	you (object)
čo	what
ma	me (object)
ale	but
ako dlho (adv.)	how long
zub (masc.)	tooth
zuby (pl.)	teeth
ďasno (neut.)	gum
ďasná (pl.)	gums
alebo	or
už (adv.)	already

niekoľko	several
deň (masc.)	day
dni (pl.)	days
niekoľko dní	several days
vypočujte si! (Vy)	listen!
vypočuť si, počúvať (v.)	listen
rozhovor (masc.)	conversation, dialogue
ešte raz	once more, one more time

2. Boľavé d'asná

Painful gums

 Dobrý deň. Ako sa máte? Naozaj dobre? Ja sa mám tiež dobre. I am fine as well.

Let's continue with the dialogue.

Vypočujte si dialóg:

- Dobrý deň, pán doktor.
- Dobrý deň, pani Kováčová, ako sa máte?
- Mám sa dobre, ale už niekoľko dní ma bolia d'asná.
- Pozriem sa na to. Prosím, oprite sa a otvorte ústa! To stačí.

You have heard some new expressions. Listen closely:

*I will take a look at it. – **Pozriem sa na to.***

*Please recline. – **Prosím, oprite sa!***

*Open your mouth. – **Otvorte ústa!***

*That is enough. – **To stačí.***

Listen to this conversation once more.

Vypočujte si rozhovor ešte raz.

- *Dobrý deň, pán doktor.*

- *Dobrý deň, pani Kováčová, ako sa máte?*

- *Mám sa dobre, ale už niekoľko dní ma bolia d'asná.*

- *Pozriem sa na to. Prosím, oprite sa a otvorte ústa! To stačí.*

Ok, let's now start with our practice:

How do you generally greet a Slovak person?

(2x) **Dobrý deň.**

Say: *Hello, doctor.*

(2x) **Dobrý deň, pán doktor.**

Reply: *Hello, Mrs. Kováčová*

(2x) **Dobrý deň, pani Kováčová.**

Ask: *How are you? Literally: How do you have yourself?*

(2x) **Ako sa máte?**

Answer: *I am fine. Literally: I have myself good.*

(2x) **Mám sa dobre.**

Ask: *Really?*

(2x) **Naozaj?**

Answer: *I am really fine.*

(2x) **Mám sa naozaj dobre.**

Ask: *What problem do you have?*

(2x) **Aký máte problém?**

Also ask: *Is something hurting you?*

(2x) **Bolí Vás niečo?**

Answer: *Teeth are hurting me.*

(2x) **Bolia ma zuby.**

Now answer: *Gums are hurting me.*

(2x) **Bolia ma zuby.**

Ask: *How long?*

(2x) **Ako dlho?**

Ask again: *How long has it been hurting you?*

(2x) **Ako dlho Vás to bolí?**

Answer: *Several days already.*

(2x) **Už niekoľko dní.**

Pain in Slovak is **bolest'**.

Listen and repeat:

Pain, or Ache – (2x) **Bolest'**

Gum pain – (2x) **Bolest' d'asien**

Let's recap: How do you say: *You have or do you have*

Máte

Vy máte

Say: *I have*

Mám

Ja mám

Translate into English:

Mám bolest' d'asien.

I have a gum pain.

Mám bolest' zubov.

I have a tooth ache.

So how would you say:

I have a gum pain.

(2x) **Mám bolest' d'asien.**

I have a tooth ache.

(2x) **Mám bolest' zubov.**

However, it is more natural for the Slovak patient to use the expression *My teeth are hurting me* – **Bolia ma zuby**, instead of saying *I have a tooth ache.* – **Mám bolest' zubov.**

Try to confirm this question:

Bolia Vás zuby?

(2x) **Áno, bolia ma zuby.**

Translate: *I have been having gum pain for several days already.*

(2x) **Už niekoľko dní ma bolia d'asná.**

Listen and repeat: *I will take a look at it.*

(2x) **Pozriem sa na to.**

I will take a look. or just I will look.

(2x) **Pozriem sa.**

At it

(2x) **Na to**

I

(2x) **Ja**

I will take a look.

(2x) **Ja sa pozriem.** or just **Pozriem sa.**

I will take a look at it.
(2x) **Pozriem sa na to.**

How do you say: *I will take a look at it.*
(2x) **Pozriem sa na to.**

Try to say: *I will take a look at something.*
(2x) **Pozriem sa na niečo.**

How do you say: *At what?*
(2x) **Na čo?**

Ask: *What will I take a look at?*
(2x) **Na čo sa pozriem?**

I will take a look at it.
(2x) **Pozriem sa na to.**

Listen and repeat: *Please recline!*
(2x) **Prosím, oprite sa!**

Repeat:
Please recline!
(2x) **Prosím, oprite sa!**

Now try to say: *Please, Mrs Kováčová, recline!*
(2x) **Prosím, pani Kováčová, oprite sa!**

The Slovak word for the conjugation *and* is simply **a**.

Try to say a sentence: *Please recline and I will take a look at it.*
(2x) **Prosím, oprite sa a pozriem sa na to.**

Listen and repeat: *Open your mouth!*
(2x) **Otvorte ústa!**

How do you ask: *What is it?*
Listen and repeat: (2x) **Čo je to?**

Ask: *What is it?*
(2x) **Čo je to?**

Answer: *This is the tooth.*
(2x) **To je zub.**

This is the gum.
(2x) **To je d'asno.**

In plural number we say: **sú** – meaning *are*.

Say: *These are the teeth.*
(2x) **To sú zuby.**

These are the gums.
(2x) **To sú d'asná.**

Now try to say: *This is mouth.*

(2x) **To sú ústa.**

Please notice, that while in English *mouth* exists in Singular form – *this is mouth*, Slovak *ústa* only take plural form: **To sú ústa.**

Listen and repeat: *Open your mouth!*

(2x) **Otvorte ústa!**

In Slovak you omit the possessive pronoun *your* and just say literally: *Open mouth!* – **Otvorte ústa!**

Say: *Open your mouth!*

(2x) **Otvorte ústa!**

Try to say: *Please recline and open your mouth!*

(2x) **Prosím, oprite sa a otvorte ústa!**

Now tell the patient: *Please, Mrs. Kováčová, open your mouth and I will take a look at it.*

(2x) **Prosím, pani Kováčová, otvorte ústa a pozriem sa na to.**

Listen and repeat: *That is enough.*

(2x) **To stačí.**

How do you say: *That is enough.*

(2x) **To stačí.**

Word *Thank you* is in Slovak – **d'akujem**, or **vd'aka**

Repeat: *Thank you.*

(2x) **Ďakujem.**

(2x) **Vd'aka.**

Try and say:

Thank you, that is enough.

Ďakujem, to stačí.

Vd'aka, to stačí.

Alright, now you have become familiar with some simple Slovak phrases and words used at the dentist's. Listen to the conversation once more and try to recognize some of the expressions you have just learnt.

- *Dobrý deň, pán doktor.*

- *Dobrý deň, pani Kováčová, ako sa máte?*

- *Mám sa dobre, ale už niekoľko dní ma bolia d'asná.*

- *Pozriem sa na to. Prosím, oprite sa a otvorte ústa! To stačí.*

Ok, to naozaj stačí. That's it for today. We do hope you have been enjoying learning Slovak language this way. Don't forget to tune in for the next lesson. We will repeat the things from this lesson plus introduce a few new expressions. Talk to you later.

This is the end of unit 2.

Slovník

dialóg (masc.)	dialogue
bolest' (fem.)	pain, ache
bolest' ďasien (fem.)	gum pain
mať (v.)	have
mám (ja)	I have
máte (Vy)	you have
bolest' zubov (fem.)	tooth ache
pozriem sa (ja)	I will look, I will take a look
pozrieť sa (v.)	look, take a look
na	at, on, in
na to	at it
prosím	please
oprite sa! (Vy)	recline!
oprieť sa (v.)	recline
a	and
ústa (only pl.)	mouth
otvorte ústa! (Vy)	open your mouth!
otvoriť (v.)	open
čo je to?	what is it?
sú (oni)	they are
to stačí	it is enough
ďakujem (ja)	thank you
vďaka!	thanks!

3. Ako Vám môžem pomôcť?

How can I help you?

Dobrý deň, vypočujte si rozhovor medzi pacientkou, pani Kováčovou a zubárom.
Hello, listen to the conversation between the patient Mrs. Kováčová and the dentist:

- Dobrý deň, pán doktor.
- Dobrý deň, pani Kováčová, ako sa dnes máte?
- Mám sa dobre, ďakujem.
- Ako Vám môžem pomôcť?
- Nedávno ma začali bolieť d'asná.
- V poriadku, pozriem sa na to. Prosím, sadnite si do kresla! Oprite sa a otvorte ústa! Bolia Vás aj

zuby?

- *Nie, nebolia.*

Opäť počúvajte:

Listen again:

- *Dobrý deň, pán doktor.*

- *Dobrý deň, pani Kováčová, ako sa dnes máte?*

- *Mám sa dobre, ďakujem.*

- *Ako Vám môžem pomôcť?*

- *Nedávno ma začali bolieť d'asná.*

- *V poriadku, pozriem sa na to. Prosím, sadnite si do kresla! Oprite sa a otvorte ústa! Bolia Vás aj zuby?*

- *Nie, nebolia.*

How do you ask the patient: *How are you?*

(2x) ***Ako sa máte?***

Try to say: *I am fine.*

(2x) ***Mám sa fajn.***

How would you say: *Thank you.*

(2x) ***Ďakujem.***

Try to say: *I am good, thank you.*

(2x) ***Mám sa dobre, ďakujem.***

The Slovak word for – today- is – dnes-.

Repeat:

(2x) ***Dnes***

Listen and repeat the question: *Are you well today?*

(2x) ***Máte sa dnes dobre?***

The short answer would be: *Yes, thank you.*

(2x) ***Áno, ďakujem.***

Or the answer would be: *I am good today, thank you.*

(2x) ***Dnes sa mám dobre, ďakujem.***

Now, the patient is not very well and she wants to say: *I am not well.*

Nemám sa dobre.

Nemám.

Nemám sa dobre.

Try to give the negative answer to this question: *Máte sa dobre?*

Nemám sa dobre.

Nie, nemám sa dobre.

Ako sa máte dnes? Answer that you are not doing well today.

(2x) ***Dnes sa nemám dobre.***

Ok, let's move on. The patient is not doing well, because she has a gum pain. Do you remember how to say a *gum pain* in Slovak?

(2x) **Bolest' d'asien**

And how do you say: *Tooth ache*

(2x) **Bolest' zubov**

Do you remember how to say: *I have a gum pain.*

(2x) **Bolia ma d'asná.**

Say: *I have a tooth ache.*

(2x) **Bolia ma zuby.**

Now say: *For several days already.*

(2x) **Už niekoľko dní.**

Now form the sentence: *I have had the gum pain for several days already.*

(2x) **Bolia ma d'asná už niekoľko dní.**

Say: *I have had the tooth ache for several days already.*

(2x) **Bolia ma zuby už niekoľko dní.**

You want to ask her: *How long have you been in pain? Literally: How long has it been hurting you?*

(2x) **Ako dlho Vás to bolí?**

The patient says that the gums have started to hurt her recently.

Listen and repeat: *Recently*

(2x) **Nedávno**

To start

(2x) **Začat'**

They have started to hurt.

(2x) **Začali boliet'.**

They have started to hurt me.

(2x) **Začali ma boliet'.**

The gums have started to hurt me.

(2x) **Ďasná ma začali boliet'.**

The gums have started to hurt me recently.

(2x) **Ďasná ma začali boliet' nedávno.**

You can switch the word order of the Slovak sentence to emphasize the information at the end of the sentence:

(2x) **Nedávno ma začali boliet' d'asná.**

Try to say: *I have started having some gum pain recently.* Emphasize the word *d'asná*.

(2x) **Nedávno ma začali boliet' d'asná.**

Now say: *I have started having some gum pain.*

(2x) **Začali ma boliet' d'asná.**

Do you remember, how to ask: *What brings you here*, or literally *What problem do you have?*

(2x) **Aký máte problém?**

Try to ask: *What is the problem?*

(2x) **Čo je problém?**

I have started having some gum pain recently.

(2x) **Nedávno ma začali bolieť d'asná.**

Ask the patient: *What is hurting you?*

(2x) **Čo Vás bolí?**

I have started having some tooth ache recently.

(2x) **Nedávno ma začali bolieť zuby.**

There is also another way how to approach the patient: *How can I help you?*

Listen and repeat:

(2x) **Ako Vám môžem pomôcť?**

How

(2x) **Ako**

I can

(2x) **Môžem**

How can I

(2x) **Ako môžem**

To help

(2x) **Pomôcť**

How can I help?

(2x) **Ako môžem pomôcť?**

You, meaning to you?

(2x) **Vám**

How can I help you?

(2x) **Ako Vám môžem pomôcť?**

Ask: *How can I help you?*

(2x) **Ako Vám môžem pomôcť?**

Answer: *I have had some tooth ache recently.*

(2x) **Nedávno ma začali bolieť zuby.**

Do you remember how to say: *I will take a look at it.*

(2x) **Pozriem sa na to.**

You can add: *Alright, I will take a look at it.*

V poriadku, pozriem sa na to.

V poriadku.

V poriadku, pozriem sa na to.

She answers: *Thanks.*

(2x) **Vďďaka.**

Now you want to ask the patient to take a seat in the dentist chair. Listen and repeat:

(2x) **Prosím, sadnite si do kresla!**

Chair, armchair

(2x) **Kreslo**

Into the chair

(2x) **Do kresla**

Take a seat!

(2x) **Sadnite si!**

Please take a seat in the chair!

(2x) **Prosím, sadnite si do kresla!**

How do you ask the patient to take a seat in the chair?

(2x) **Prosím, sadnite si do kresla!**

Do you remember, how to ask the patient to open their mouth?

(2x) **Otvorte ústa!**

Or more polite:

(2x) **Prosím, otvorte ústa!**

Now the doctor says: *Please recline and open your mouth!*

Do you remember the word for *recline*?

(2x) **Oprite sa!**

Now try to translate the whole sentence: *Please recline and open your mouth!*

(2x) **Prosím, oprite sa a otvorte ústa!**

Try to say: *Alright, take a seat in the chair and recline!*

(2x) **V poriadku, sadnite si do kresla a oprite sa!**

Fantastic, you have the patient in the chair, reclined, and now you also need to ask if she has experienced some tooth ache.

Ask her: *Do you have a tooth ache?*

(2x) **Bolia Vás zuby?**

Translate: *Do you also have the tooth ache?*

(2x) **Bolia Vás aj zuby?**

Also, as well, too – Aj

Bolia Vás aj zuby?

Try to answer: *Yes, I also have the tooth ache.*

(2x) **Áno, bolia ma aj zuby.**

In short: *Yes, I do . Or literally: Yes, they hurt.*

(2x) **Áno, bolia.**

Now you want to say: *No, they don't hurt.*

Nie, nebolia.

Nebolia.

Nie, nebolia.

Try to say: *I don't have the tooth ache.*

(2x) **Zuby ma nebolia.**

Now ask: *Do you have the gum pain?*

(2x) **Bolia Vás d'asná?**

Answer saying, you don't have the gum pain.

(2x) **Nie, nebolia.**

(2x) **Ďasná ma nebolia.**

Try to say: *Teeth, as well as Gums.* Use the word **aj**, meaning *as well as, also, or too.*

(2x) **Zuby, aj d'asná.**

Say: *I have the tooth ache as well as the gum pain.*

(2x) **Bolia ma zuby aj d'asná.**

Ask: *Do you have the tooth ache or the gum pain?*

(2x) **Bolia Vás zuby, alebo d'asná?**

Answer: *Teeth, as well as gums.*

(2x) **Zuby, aj d'asná.**

Listen and repeat:

Only gums.

(2x) **Iba d'asná. Iba**

Try to say: *Only teeth.*

(2x) **Iba zuby.**

I only have the gum pain.

(2x) **Bolia ma iba d'asná.**

Try to ask: *Do you only have the gum pain, or the tooth ache as well?*

(2x) **Bolia Vás iba d'asná, alebo aj zuby?**

Try to say: *I don't have the tooth ache, only the gum pain.*

(2x) **Nebolia ma zuby, iba d'asná.**

Well done! Now let's finish with a light conversation with your patient, Mrs. Kováčová, who comes to your office for examination. you will hear Slovak language, try to answer in Slovak, too.

Pani Kováčová greets you: – *Dobrý deň, pán Doktor.*

Reply to the greeting: – (2x) **Dobrý deň, pani Kováčová.**

Ask her how she is doing today: – (2x) **Ako sa dnes máte?**

She replies: – *Nemám sa dobre.*

Ask her, what brings her here, what her problem is: – (2x) **Aký máte problém?**

She replies: – *Bolia ma d'asná.*

Ask her, if she has a gum pain: – (2x) **Bolia Vás d'asná?**

She replies: – *Áno, d'asná.*

Now ask her, how long she has had the gum pain: – (2x) **Ako dlho Vás bolia d'asná?**

Ako dlho Vás to bolí?

She replies: – *Nedávno ma začali bolieť. Bolia ma už niekoľko dní.*

Ask her, if she also has the tooth ache: – (2x) **Bolia Vás aj zuby?**

She replies: – *Nie, zuby ma nebolia. Iba d'asná. Bolia ma iba d'asná.*

Let her know, you are going to take a look at it: – (2x) **Pozriem sa na to.**

She replies: – *Ďakujem.*

Ask her politely to take a seat in the chair: – (2x) **Prosím, sadnite si do kresla!**

Now ask her to recline: – (2x) **Oprite sa!**

- *Áno* . She agrees.

Now tell her to open her mouth: – (2x) **Otvorte ústa!**

She asks: – *Stačí to?*

She is asking you, if it is enough. Tell her that is enough: – (2x) **To stačí.**

Fantastic, you have just had a polite elementary conversation with your Slovak patient about the gum pain. This is the end of today's unit. Keep it up and we will meet in the next lesson.

This is the end of unit 3.

Slovník

medzi	between
zubár, zubný lekár (masc.)	male dentist
fajn (adv.)	fine
dnes (adv.)	today
nemám sa dobre (ja)	I am not well
nedávno (adv.)	recently
začať (v.)	begin, start
začali (oni) bolieť	they began / started to hurt
ako (adv.)	how
pomôcť (v.)	help
môcť (v.)	can
môžem (ja)	I can
Vám	to you
v poriadku	alright
kreslo (neut.)	(arm)chair
do kresla	to the (arm)chair
sadnúť si (v.)	take a seat, sit down
sadnite si! (Vy)	take a seat!
aj	also, as well, too
nebolia (oni)	they don't hurt
iba	only

4. Ako Vám môžem pomôcť? II.

How can I help you? II.

Dobrý deň. The patient comes into your surgery and you are going to examine her. She is complaining about the recent gum pain. Also, pay attention to the instructions, as from now on we are going to say it in both, English and Slovak, but gradually, there will be only Slovak instructions given for the text.

Vypočujte si konverzáciu:
Listen to the conversation:

- *Nech sa páči, poďte ďalej!*
- *Dobrý deň, pán doktor. Nedávno ma začali bolieť d'asná. Zuby ma, našťastie, zatiaľ nebolia.*
- *Dobre, pozriem sa na to.*

- Ako to vyzerá?
- Vyzerá to na zápal ďasien.

You have heard some of the known expressions, as well as some of the new ones. Let's have a look at them:

The patient asks:

How does it look? How is it looking? – Ako to vyzerá?

There seems to be some inflammation of the gums. – Vyzerá to na zápal ďasien.

Vypočujte si opäť túto konverzáciu:

Listen to this conversation again:

- *Nech sa páči, poďte ďalej!*
- *Dobrý deň, pán doktor. Nedávno ma začali bolieť ďasná. Zuby ma, našťastie, zatiaľ nebolia.*
- *Dobre, pozriem sa na to.*
- *Ako to vyzerá?*
- *Vyzerá to na zápal ďasien.*

Throughout the lesson I am going to ask you to listen and repeat. In Slovak I will say: *Počúvajte a opakujte.* Listen and repeat.

How would you say in Slovak: *Listen and repeat.*

(2x) **Počúvajte a opakujte.**

Mrs Kováčová tells you she is not well today. Try to say it in Slovak.

(2x) **Nemám sa dobre.**

You want to ask her, why she is not well. *Počúvajte a opakujte:*

Why?

Prečo?

Prečo sa nemáte dobre?

Prečo?

Try to ask her: *Why are you not well?*

(2x) **Prečo sa nemáte dobre?**

Why are you not well today?

(2x) **Prečo sa dnes nemáte dobre?**

She wants to tell you that *she is in pain, that something hurts her:*

(2x) **Niečo ma bolí.**

Ask her *what hurts her:*

(2x) **Čo Vás bolí?**

She tells you that she has started having some gum pain recently. Emphasize the word *recently:*

(2x) **Ďasná ma začali bolieť nedávno.**

Check out the new interesting tip:

The patient wants to say: *They have started to hurt me recently.*

In the Slovak sentence it is possible to omit the subject of the sentence, once it is obvious what we are talking about. In this case it is the word - *they - oni -*.

So the patient says: *They have started to hurt me recently.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Začali ma bolieť nedávno.**

Try to repeat: *They have started to hurt me recently.* Don't forget to omit the pronoun – they-.

(2x) **Začali ma bolieť nedávno.**

Try to say: *They have started to hurt me only recently.*

(2x) **Začali ma bolieť iba nedávno.**

She has been standing so far, discussing her issue with you. You are now going to invite her to the chair. Translate: *Please, take a seat!*

(2x) **Prosím, sadnite si!**

You may also offer her to take a seat by saying: *Here you go, take a seat!*

It is a very common expression to use in Slovak. Počúvajte a opakujte:

(2x) **Nech sa páči, sadnite si!**

Opakujte: *Here you go!*

(2x) **Nech sa páči!**

Literally it means *May you like it, or may it please you.*

(2x) **Nech sa páči!**

Say again: *Here you go, take a seat!*

(2x) **Nech sa páči, sadnite si!**

If the patient is standing outside your surgery, you may want to invite him or her in: *Come in!* In Slovak you literally politely say: *Here you go, come in!*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Nech sa páči, pod'te d'alej!**

Use the phrase *Nech sa páči* and invite your patient inside:

(2x) **Nech sa páči, pod'te d'alej!**

Say: *Here you go, take a seat!*

(2x) **Nech sa páči, sadnite si!**

Tell her: *Alright, I will take a look at it.*

(2x) **V poriadku, pozriem sa na to.**

Now, you have examined the patient. You have discovered that Mrs. Kováčová has inflammation of the gums as well as two or three cavities. She wants to know, how it looks:

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ako to vyzerá?**

How – (2x) **Ako.**

Looks – (2x) **Vyzerá.**

(2x) **Ako to vyzerá?**

You are going to answer that It looks good. You already know the word *good/well* from the phrase *I am good/well* – *Mám sa dobre.*

Počúvajte a opakujte: *It looks good.*

(2x) **Vyzerá to dobre.**

Vyzerá. To vyzerá.

(2x) **Dobre.**

(2x) **Vyzerá to dobre.**

Well done. Sometimes you will maybe need to say, that it does not look very good:

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Nevyzerá to veľmi dobre.**

It doesn't look – Nevyzerá

Nevyzerá to dobre.

Veľy – (2x) Veľmi

(2x) **Nevyzerá to veľmi dobre.**

Ok. How would you say: *It doesn't look very good.*

(2x) **Nevyzerá to veľmi dobre.**

Now you want to inform the patient that *It seems to be an inflammation of the gums.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Vyzerá to na zápal ďasien.**

She asks: *How does it look?*

(2x) **Ako to vyzerá?**

You answer: *It seems to be an inflammation of the gums.*

(2x) **Vyzerá to na zápal ďasien.**

Now you want to know, if she has the tooth ache, too. How do you ask that in Slovak?

(2x) **Bolia Vás aj zuby?**

She answers: *Fortunately, no.* Počúvajte a opakujte:

Našťastie nie.

Našťastie.

Našťastie nie.

She says: *Fortunately I don't have the tooth ache.* What she literally says, is: *The teeth fortunately do not hurt me.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Zuby ma, našťastie, nebolia.**

How does she say: *Fortunately I don't have the tooth ache.*

(2x) **Zuby ma, našťastie, nebolia.**

She might add the word *not yet, not so far*:

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Zatiaľ.**

Fortunately I don't have the tooth ache yet.

(2x) **Zuby ma, našťastie, zatiaľ nebolia.**

How do you say: *Fortunately*

(2x) **Našťastie.**

Say: *Not so far, not yet.*

(2x) **Zatiaľ.**

Say: *The teeth don't hurt.*

(2x) **Zuby nebolia.**

Say: *me* – as an object

(2x) **Ma**

Again, you may omit the subject – *zuby* – from the sentence as it is very clear what the conversation is about.

Try to say: *Fortunately (they – the teeth) don't hurt me.* Omit the word – *teeth* – or the pronoun – *they*:

(2x) **Našťastie ma nebolia.**

Say again without the subject: *Fortunately (They – the teeth) don't hurt me yet.*

(2x) **Našťastie ma zatiaľ nebolia.**

How would you say: *The teeth hurt me.*

(2x) **Zuby ma bolia.**

Alebo / or

(2x) **Bolia ma zuby.**

Remember? The word order in Slovak depends on the information you need to emphasize. Such information appears towards the end of the sentence.

Anyway, say again: *The teeth hurt me. I have the tooth ache.*

Zuby ma bolia.

Bolia ma zuby.

Try to say: *I have the tooth ache and the gum pain, too.*

(2x) **Bolia ma zuby aj ďasná.**

The patient says: *Unfortunately.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Bohužiaľ.**

Mrs. Kováčová complains to the doctor: *Unfortunately I have the tooth ache, too.*

In Slovak it would go like this:

Počúvajte a opakujte:

Bohužiaľ ma bolia aj zuby.

Bohužiaľ.

Bohužiaľ ma bolia aj zuby.

Try to say: *Unfortunately I have the tooth ache and the gum pain, too.*

(2x) **Bohužiaľ ma bolia zuby, aj ďasná.**

Say: *Alright, I will take a look at it. Here you go, take a seat!*

(2x) **V poriadku, pozriem sa na to. Nech sa páči, sadnite si!**

Nech sa páči, milí študenti, dnes to už stačí. Here you go dear students, it's already enough for today. Now listen to this complete conversation carefully and assess if you are able to understand at least 80% of it. If yes, then proceed to the next audio lesson. If not, we suggest you go over the introductory lessons again before you proceed.

- *Dobrý deň, pán doktor.*

- *Dobrý deň, pani Kováčová, ako sa dnes máte?*

- *Mám sa dobre, ďakujem.*

- *Nech sa páči, poďte ďalej! Ako Vám môžem pomôcť?*
- *Nedávno ma začali bolieť ďasná. Už niekoľko dní ma bolia.*
- *Bolia Vás aj zuby?*
- *Zuby ma, našťastie, zatiaľ nebolia.*
- *V poriadku, pozriem sa na to. Prosím, sadnite si do kresla! Oprite sa a otvorte ústa!*
- *Ako to vyzerá?*
- *Vyzerá to na zápal ďasien.*

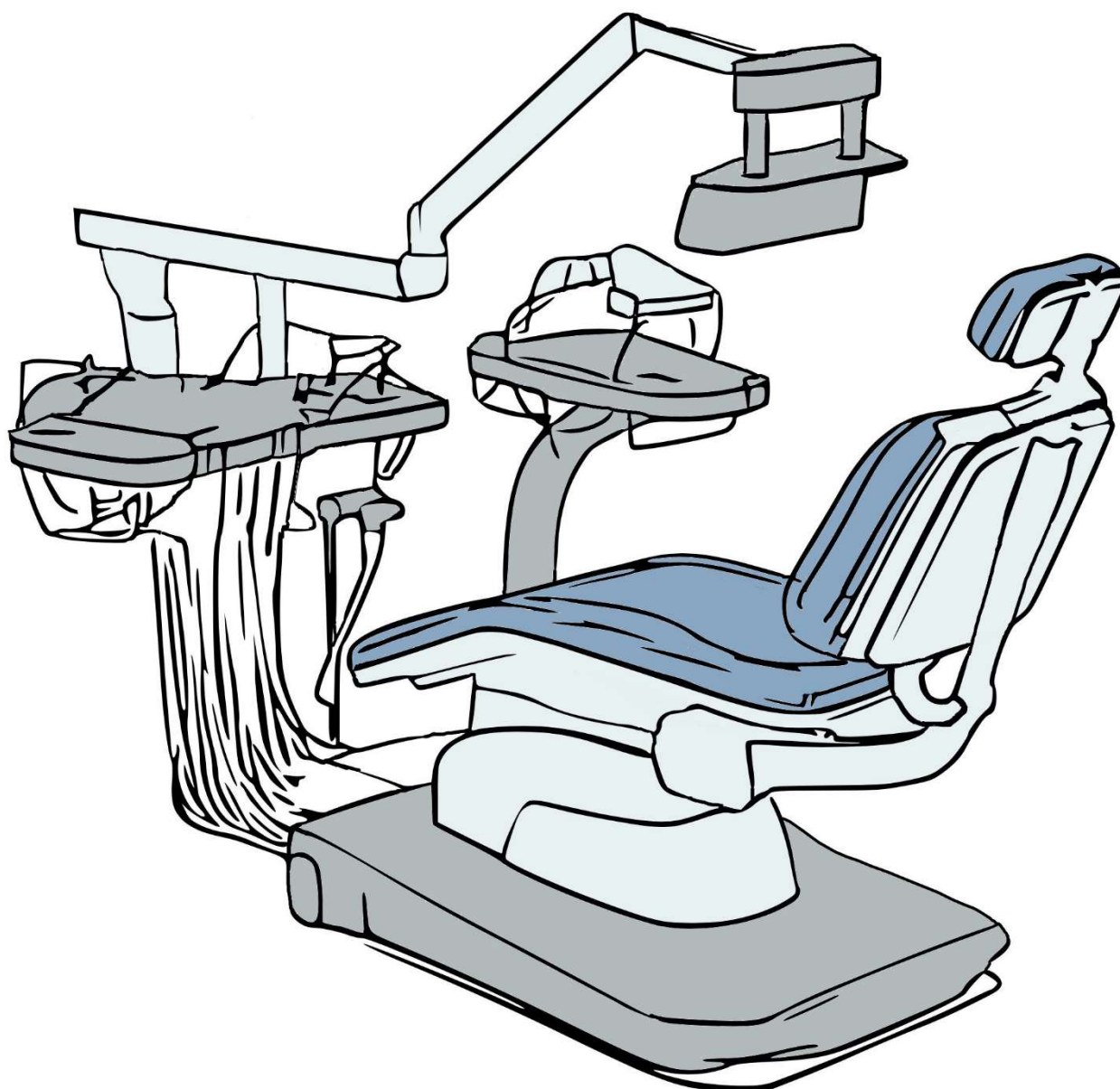
This is the end of unit 4.

Slovník

konverzácia (fem.)	conversation
opäť (adv.)	again
počúvajte a opakujte! (Vy)	listen and repeat!
prečo (adv.)	why, what for
oni	they
začali (oni)	they started / began
nech sa páči!	here you are, here you go!
poďte ďalej! (Vy)	come in!
vyzerat' (v.)	look, seem, appear
to vyzerá	it looks, seems, appears
ako (adv.)	how
to nevyzerá	it doesn't look / seem / appear
veľmi (adv.)	very
našťastie	fortunately, luckily
zatiaľ (adv.)	so far, not so far, yet, not yet
bohužiaľ	unfortunately
zápal (masc.)	inflammation
zápal ďasien (masc.)	inflammation of gums

5. Štandardný postup

Standard procedure

Dobrý deň, milí študenti. Vypočujte si túto konverzáciu. Hello, dear students. Listen to this conversation. The patient is after the dental examination and the doctor is now suggesting for her to have an X-ray image done:

- Ako to vyzerá?
- Vyzerá to na zápal ďasien. Spravíme Vám aj röntgen.
- Prečo? Je to vážne?
- Nie, je to štandardný postup. Vyzerá to, že máte niekoľko medzizubných kazov.

- *To som nevedela.*
- *Nebojte sa, vyzerajú byť len povrchové.*

Here are the main phrases from the dialogue. Počúvajte:
We will also take an X-ray of you. – Spravíme Vám aj röntgen.
Is it serious? – Je to vážne?
It is a standard procedure. – Je to štandardný postup.
You have a few cavities. – Máte niekoľko kazov.
Interproximal cavities. – Medzizubné kazy.
They seem to be only superficial. – Vyzerajú byť len povrchové.

The doctor says: *We are going to take an X-ray of you.* Literally he says: *We will do you an X-ray.*
Počúvajte a opakujte:
(2x) **Spravíme Vám röntgen.**

We will do
My spravíme
Spravíme

To you
(2x) **Vám**

X-ray
(2x) **Röntgen**

Now together: *We are going to take an X-ray of you.* Literally: *We will do you an X-ray.*
(2x) **Spravíme Vám röntgen.**

Also, too.
(2x) **Aj**

Say: *We are also going to take an X-ray of you.*
(2x) **Spravíme Vám aj röntgen.**

The word – *image-* is in Slovak:
(2x) **Snímka**

Opakujte:
(2x) **Snímka**

X-ray image. Počúvajte a opakujte:
(2x) **Röntgenová snímka**

X-ray images. Počúvajte a opakujte:
(2x) **Röntgenové snímky**

Try to say: *We are also going to take X-ray images of you.*
(2x) **Spravíme Vám aj röntgenové snímky.**

Repeat: *We are also going to take X-ray images of you.*
(2x) **Spravíme Vám aj röntgenové snímky.**

Pani Kováčová gets a little bit worried. She asks: *Is it serious?*
Počúvajte a opakujte:

Je to vážne?

Vážne

Je to vážne?

You want to calm her down by saying: *It is not serious.*

(2x) **Nie je to vážne.**

It is not

(2x) **Nie je**

It is not serious.

(2x) **Nie je to vážne.**

You want to inform her that it is normal. You say: *It is a standard procedure.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Je to štandardný postup.**

Standard – (2x) **Štandardný**

Procedure – (2x) **Postup**

Standard procedure – (2x) **Štandardný postup**

(2x) **Je to štandardný postup.**

Say: *We are also going to take X-ray images of you.*

(2x) **Spravíme Vám aj röntgenové snímky.**

The patient asks: *Is it serious?*

(2x) **Je to vážne?**

You answer: *No, it is a standard procedure.*

(2x) **Nie, je to štandardný postup.**

Cavity is *kaz* in Slovak. Počúvajte a opakujte:

(2x) **Kaz**

Say: *One cavity.*

(2x) **Jeden kaz.**

Cavities in plural are:

(2x) **Kazy**

Doctor wants to inform pani Kováčová that *it seems she has a few cavities.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Vyzerá to, že máte niekoľko kazov.**

It seems, it appears – (2x) **Vyzerá to**

You have – **Máte, Vy máte**

A few – (2x) **Niekoľko**

A few cavities – (2x) **Niekoľko kazov**

You have a few cavities – (2x) **Máte niekoľko kazov.**

You also have a few cavities. – (2x) **Máte aj niekoľko kazov.**

That – (2x) **Že**

It seems that you have – (2x) **Vyzerá to, že máte**

It seems you also have a few cavities. – (2x) **Vyzerá to, že máte aj niekoľko kazov.**

Ask: *How does it look?*

(2x) **Ako to vyzerá?**

Answer: *It seems you also have a few cavities.*

(2x) **Vyzerá to, že máte aj niekoľko kazov.**

Let's recap:

How do you say *teeth* in Slovak?

(2x) **Zuby**

Do you remember how to say *tooth ache*? Or literally *the pain of teeth*:

(2x) **Bolest' zubov.**

Please notice: (2x) **Zuby – Zubov.**

How do you say *gums* in Slovak?

(2x) **Ďasná**

Do you remember how to say *gum pain*? Or literally *the pain of the gums*:

(2x) **Bolest' d'asien.**

Notice again: (2x) **Ďasná – d'asien.**

And how do you say again – *cavities* – in Slovak?

(2x) **Kazy**

A few cavities – (2x) **Niekoľko kazov**

(2x) **Kazy – kazov**

You probably realized that the basic plural form of the nouns (*zuby, ďasná, kazy*) is not used in expressions such as *a few of...*, *the pain of....*, instead we use the declinated form of the noun in plural (*zubov, ďasien, kazov – niekoľko kazov, bolest' zubov, ďasien*).

Počúvajte, how to say *interproximal cavities* in Slovak:

(2x) **Medzizubné kazy.**

(2x) **Medzizubné.**

(2x) **Medzizubné kazy.**

Say to the patient: *You have interproximal cavities.*

(2x) **Máte medzizubné kazy.**

Now you want to say: *You have a few interproximal cavities.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Máte niekoľko medzizubných kazov.**

(2x) **Medzizubných.**

(2x) **Medzizubných kazov.**

(2x) **Máte niekoľko medzizubných kazov.**

Well done. Let's carry on. Pani Kováčová is perhaps little bit surprised. She says: *I didn't know that.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **To som nevedela.**

I didn't know.

(2x) **Ja som nevedela.**

Or without the subject:

(2x) **Nevedela som.**

I didn't know that.
(2x) **To som nevedela.**

Repeat: *I did not know that.*
(2x) **To som nevedela.**

It would be also enough to say:
I didn't know. – (2x) **Nevedela som.**

How does she ask you if it's serious:
(2x) **Je to vážne?**

And how would you answer: *No, it is not serious.*
(2x) **Nie, nie je to vážne.**

Tell her, that *it seems to be an inflammation of the gums.*
(2x) **Vyzerá to na zápal ďasien.**

Ask her, is she has the tooth ache, too.
(2x) **Bolia Vás aj zuby?**

She answers, that fortunately not.
(2x) **Našťastie nie.**

Now she says: *Not so far, or not yet.*
(2x) **Zatial' nie.**

Do you remember how to say: *Unfortunately, they hurt.*
(2x) **Bohužiaľ, bolia.**

Now tell her, you are *also going to take an X-ray of her.*
(2x) **Spravíme Vám aj röntgen.**

Tell her, you are *going to take X-ray images of her.*
(2x) **Spravíme Vám aj röntgenové snímky.**

Tell her that it is a standard procedure.
(2x) **Je to štandardný postup.**

Add: *It seems you also have a few interproximal cavities.*
(2x) **Vyzerá to, že máte aj niekoľko medzizubných kazov.**

She looks a bit worried and you want to calm her down. you say: *Don't worry or literally: Don't be afraid.*

Počúvajte a opakujte:
(2x) **Nebojte sa!**

How do you say: *Don't worry!*
(2x) **Nebojte sa!**

Those interproximal cavities seem to be only superficial.
Počúvajte a opakujte.
(2x) **Tie medzizubné kazy vyzerajú byť len povrchové.**

Let's practise together:

Those – (2x) **Tie**

Those cavities – (2x) **Tie kazy**

Those interproximal cavities – (2x) **Tie medzizubné kazy**

(They) seem – (2x) **Vyzerajú**

(They) seem to be – (2x) **Vyzerajú byť**

Superficial – (2x) **Povrchové**

(They) seem to be superficial – (2x) **Vyzerajú byť povrchové.**

Only – (2x) **iba, len** (- len – is the synonym of – iba -, both mean -only-)

(They) seem to be only superficial – **Vyzerajú byť len povrchové. Vyzerajú byť iba povrchové.**

Those cavities seem to be only superficial. – (2x) **Tie kazy vyzerajú byť len / iba povrchové.**

Tell her that those interproximal cavities seem to be only superficial.

(2x) **Tie medzizubné kazy vyzerajú byť len povrchové.**

Tell her: Don't worry, those cavities seem to be only superficial.

(2x) **Nebojte sa, tie kazy vyzerajú byť len povrchové.**

Fantastic, you have now studied all the new expressions from this lesson's conversation. Let's hear it again and find out, whether you understand it better now than at the beginning.

Vypočujte si konverzáciu:

- Ako to vyzerá?

- Vyzerá to na zápal ďasien. Spravíme Vám aj röntgen.

- Prečo? Je to vážne?

- Nie, je to štandardný postup. Vyzerá to, že máte niekoľko medzizubných kazov.

- To som nevedela.

- Nebojte sa, vyzerajú byť len povrchové.

Alright, that's it for today. Don't worry if there still is some hesitance and uncertainty in the comprehension and speaking. In case you struggle with some parts, always feel free to listen repeatedly as much as you need.

The next audio part will be about revision of everything you have learnt so far. Talk to you in the next lesson. Dovidenia pri ďalšej lekcii.

This is the end of unit 5.

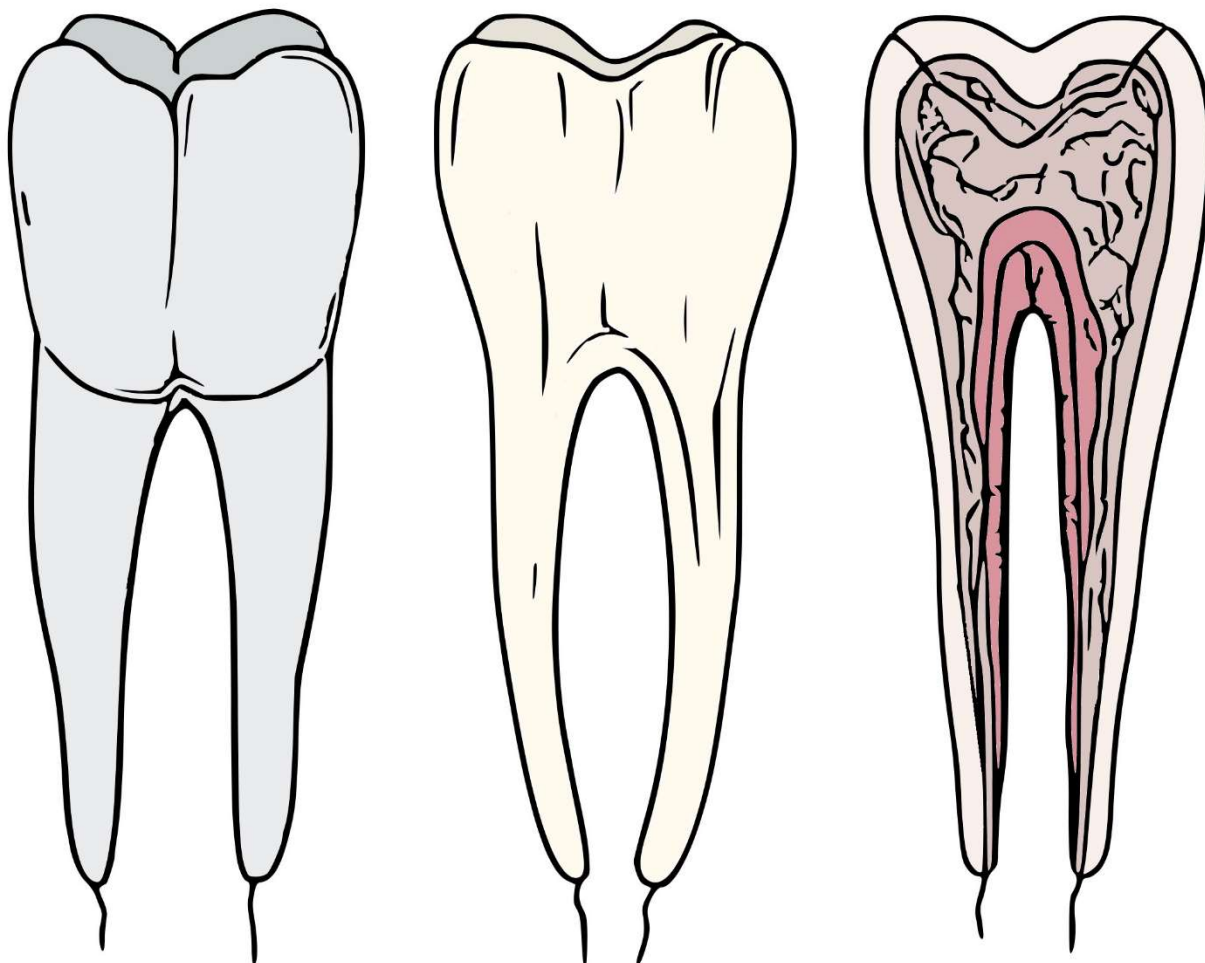
Slovník

šstudent (masc.)	student
šstudenti (pl.)	students
milý (-á, -é)	dear, beloved, kind, nice
spravíť (v.)	do, make
spravíme (my)	we will do / make
röntgen (masc.)	X-ray
snímka (fem.)	image
röntgenová snímka (fem.)	X-ray image

röntgenové snímky (pl.)	X-ray images
vážny (-a, -e)	serious
(to) je	it is
(to) nie je	it is not
štandardný (-á, -é)	standard
postup (masc.)	procedure
kaz (masc.)	cavity, dental caries, tooth decay
kazy (pl.)	cavities
niekoľko	(a) few, several
niekoľko kazov	(a) few cavities
že	that
medzizubný (-á, -é)	interproximal
medzizubné kazy (pl.)	interproximal cavities
nevedela som (ja - fem.)	I didn't know
nebojte sa! (Vy)	don't worry, don't be afraid!
tie	those
byť (v.)	be
vyzerajú byť (oni)	they seem to be
povrchový (-á, -é)	superficial
len	only

6. Opakovanie I.

Revision I.

Dobrý deň. A patient comes to your office. It's pani Kováčová. Try to lead a conversation with her as in the real situation.

How do you greet her?

(2x) **Dobrý deň, pani Kováčová.**

She says: *Dobrý deň, pán doktor.*

Tell her to come in:

(2x) **Nech sa páči, pod'te d'alej!**

- Ako sa máte, pán doktor?

Try to answer the question:

Mám sa dobre.

Mám sa naozaj dobre.

Now ask her: *How are you?*

(2x) **Ako sa máte?**

She replies: *Mám sa fajn, ďakujem.*

Ask her how you can help her:

(2x) **Ako Vám môžem pomôcť?**

She answers: *Mám bolesť.*

Now ask her what the problem is:

(2x) **Aký máte problém?**

Pani Kováčová says: *Nedávno ma začali bolieť ďasná.*

You say: *Allright. I will take a look at it.*

(2x) **V poriadku. Pozriem sa na to.**

You are now curious, if her teeth hurt, too. How do you ask that?

(2x) **Bolia Vás aj zuby?**

Pani Kováčová: *Nie, zuby ma našťastie nebolia, iba ďasná.*

What did she reply? Yes, she said that fortunately she did not have the tooth ache, only the gum pain.

Offer her the chair.

(2x) **Nech sa páči, sadnite si do kresla!**

Pani Kováčová: *Ďakujem.*

Ask her politely to recline and open her mouth.

(2x) **Prosím, opríte sa a otvorte ústa!**

She asks: *Ako to vyzerá?*

Tell her that it seems to be an inflammation of the gums.

(2x) **Vyzerá to na zápal ďasien.**

She is concerned: *Je to vážne?*

Calm her down by saying that it is not serious.

(2x) **Nie je to vážne.**

Pani Kováčová: *Ďakujem*

Well done! Now we are going to put you in the role of the patient, Mr. Novák. He is a male patient coming to the office of a female doctor.

You may start by greeting the doctor. In Slovak, we say *pán doktor* for him, and *pani doktorka* for her.

Opakujte: *(she) doctor:*
(2x) **Pani doktorka.**

Greet the female doctor:
(2x) **Dobrý deň, pani doktorka.**

She replies: *Dobrý deň, pán Novák. Nech sa páči, pod'te ďalej!*

Say: *Thank you, or thanks.*
Ďakujem.
Vďaka.

The doctor asks: *Ako sa dnes máte?*

Answer her that you are not well.
Nemám sa dobre.
Nemám sa dobre, pani doktorka.

She asks: *Prečo sa nemáte dobre? Bolí Vás niečo?*
Try to answer her question.
What did you say to her?

Anyway, now tell her, that you have had the tooth ache for several days already. Emphasize the word *zuby*.
(2x) **Už niekoľko dní ma bolia zuby.**

The doctor asks: *Ako dlho Vás to bolí?*

Answer: *They have started hurting me recently.*
(2x) **Začali ma bolieť nedávno.**

If she says: – *Nech sa páči, sadnite si!*
What did she tell you to do?
Yes, she asked you to take a seat.

If she says: – *Otvorte ústa!*
What would you do?
Yes, you would open your mouth.

Vďaka, to stačí.

Ask her how it looks.
(2x) **Ako to vyzerá?**

- *Vyzerá to, že máte niekoľko kazov, ale vyzerajú byť len povrchové.*
What did the doctor inform you about?
She told you it looks like you have several cavities, but perhaps just superficial ones.

You are going to reply that you didn't know. Now, there is a difference between male and female form.

The female patient would say. Počúvajte a opakujte: (2x) **To som nevedela.**

The male patient would say: (2x) **To som nevedel.**

Say again: *I didn't know that.* Choose the form according to your own gender.

To som nevedel.

To som nevedela.

The doctor suggests: *Spravíme Vám röntgen.*

What is she proposing to you?

Yes, she is saying that she will take an X-ray of your mouth.

Ask her if it is serious.

(2x) **Je to vážne?**

She says: *Nie, je to štandardný postup. Nebojte sa!*

What did you find out from her reply?

She is calming you down saying that you do not have to be afraid, because it is a standard procedure.

Fantastic! You have been an active participant in two Slovak dialogues. Let's practise a few more expressions. Translate:

I will take a look at it. – (2x) **Pozriem sa na to.**

Please recline! – (2x) **Prosím, oprite sa!**

Open your mouth! – (2x) **Otvorte ústa!**

What is the problem? – (2x) **Aký máte problém?**

Is something hurting you? – (2x) **Bolí Vás niečo?**

Something is hurting me. – (2x) **Niečo ma bolí.**

How long? – (2x) **Ako dlho?**

Gums or teeth. – (2x) **Ďasná, alebo zuby.**

Several days already. – (2x) **Už niekoľko dní.**

Gum pain. – (2x) **Bolest' d'asien.**

Tooth ache. – (2x) **Bolest' zubov.**

Alright. – (2x) **V poriadku.**

I am fine. – (2x) **Mám sa fajn.**

Today. – (2x) **Dnes.**

Please! – (2x) **Prosím!**

Here you go! – (2x) **Nech sa páči!**

Thank you. – (2x) **Ďakujem.**

Take a seat! – (2x) **Sadnite si!**

Recently. – (2x) **Nedávno.**

To help. – (2x) **Pomôcť.**

Can I help you? – (2x) **Môžem Vám pomôcť?**

They are not hurting me. – (2x) **Nebolia ma.**

So far they are not hurting me. – (2x) **Zatiaľ ma nebolia.**

Only. – (2x) **Iba.** (2x) **Len.**

It seems, it looks like... – (2x) **Vyzerá to...**

Why? – (2x) **Prečo?**

It does not seem to be serious. – (2x) **Nevyzerá to byť vážne.**

Fortunately. – (2x) **Našťastie.**

Unfortunately – (2x) **Bohužiaľ.**

A few... – (2x) **Niekoľko...**

A few cavities. – (2x) **Niekoľko kazov.**

Interproximal cavities. – (2x) **Medzizubné kazy.**

I didn't know. – **Nevedel som / Nevedela som.**

Inflammation. – (2x) **Zápal.**

An X-ray image – (2x) **Röntgenová snímka**

X-ray images – (2x) **Röntgenové snímky**

Standard procedure. – (2x) **Štandardný postup.**

Well done! That's it. As long as you understood and were able to answer most of the questions and replies, you are now ready to proceed to the next lesson. Talk to you there.

This is the end of unit 6.

Slovník

pani doktorka (fem.)

(Mrs.) doctor

nevedel som (ja - masc.)

I didn't know

7. Röntgen

X-ray

Dobrý deň. Vypočujte si jednoduchý rozhovor medzi pacientom, pánom Novákom a zubnou lekárkou.

Hello. Listen to the simple conversation between the patient, Mr. Novák and the female dentist:

- *Prišli ste na preventívnu prehliadku?*
- *Hej, ale bolí ma aj jeden zub. Asi mám kaz.*
- *Okej. Spravíme Vám röntgen a uvidíme. Ktorý zub je to?*
- *Tá stolička vpravo dole.*
- *Vidím. Vlastne to je zub múdrosti.*

There were lot's of new words and expressions for you today. Let's check them out step by step.

Dental check-up – Preventívna zubná prehliadka

Have you come for the check-up? – Prišli ste na preventívnu prehliadku?

We will see. – Uvidíme.

Molar on the bottom right side – Stolička vpravo dole

Wisdom tooth – Zub múdrosti

It is actually the wisdom tooth. – Vlastne je to zub múdrosti.

Ok. Vypočujte si konverzáciu ešte raz. Remember? Ešte raz means once more.

- *Prišli ste na preventívnu prehliadku?*
- *Hej, ale aj ma bolí jeden zub. Asi mám kaz.*
- *Okej. Spravíme Vám röntgen a uvidíme. Ktorý zub je to?*
- *Tá stolička vpravo dole.*
- *Vidím. Vlastne to je zub múdrosti.*

Let's practise together:

How do you invite the patient, Mr. Novák, in?

Nech sa páči, pán Novák, pod'te ďalej!

Pod'te ďalej, pán Novák!

We have a new expression now:

Dental check-up, or literally *preventive dental check-up*. Počúvajte a opakujte:

(2x) ***Preventívna zubná prehliadka.***

Opakujte:

Check-up

(2x) ***Prehliadka***

Dental

(2x) ***Zubná***

Preventive

(2x) ***Preventívna***

Preventive dental check-up.

(2x) ***Preventívna zubná prehliadka.***

It is enough to just say: *Preventívna prehliadka*. *Zubná* is implied.

You want to find out, what the purpose of his visit is.

Počúvajte a opakujte: *Have you come for the check-up?*

(2x) ***Prišli ste na preventívnu prehliadku?***

Have you come?

(2x) ***Prišli ste?***

For the check-up?

(2x) ***Na prehliadku?***

Have you come for the check-up?

(2x) ***Prišli ste na preventívnu prehliadku?***

Ask the patient: *Have you come for the check-up?*

(2x) ***Prišli ste na preventívnu prehliadku?***

The patient answers: *Yes, but I also have a sore tooth.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) ***Hej, ale aj ma bolí jeden zub.***

Are you acquainted with the Slovak word for Yes?

(2x) **Áno.**

Say: Yes, *doctor* (it is a female doctor).

(2x) **Áno, pani doktorka.**

Hej is another Slovak word for yes, less formal than *áno*. Opakujte:

(2x) **Hej.**

Now try to say in Slovak: *I have a sore tooth*. Literally: *A tooth is hurting me*.

(2x) **Bolí ma zub.**

Mr. Novák wants to emphasize, that he has just one sore tooth.

Počúvajte a opakujte:

Jeden.

Jeden zub.

Bolí ma jeden zub.

Try to say: *I have one sore tooth*.

(2x) **Bolí ma jeden zub.**

Try to say: *I also have one sore tooth*.

(2x) **Aj ma bolí jeden zub.**

The word for *but* is:

(2x) **Ale**

Let's put it together in a sentence: *Yes, but I also have one sore tooth*. Opakujte:

(2x) **Hej, ale aj ma bolí jeden zub.**

Now say: *Yes, but I also have one sore tooth*.

(2x) **Hej, ale aj ma bolí jeden zub.**

Try to ask him: *Do you have one sore tooth?*

(2x) **Bolí Vás jeden zub?**

Mr. Novák confirms: *Yes, only one tooth*.

(2x) **Hej, iba jeden zub.**

Now the patient says: *I might have a cavity*, or literally, *Maybe I have a cavity*. Počúvajte a opakujte:

(2x) **Asi mám kaz.**

Maybe

(2x) **Asi**

I have a cavity.

(2x) **Mám kaz.**

I might have a cavity.

(2x) **Asi mám kaz.**

Repeat: *I might have a cavity*.

(2x) **Asi mám kaz.**

The doctor asks the patient: *Are you in pain?* Literally he asks: *Do you have pains?* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Máte bolesti?**

Answer: *Yes, I might have a cavity.*

(2x) **Hej, asi mám kaz.**

Ask him: *Why?*

(2x) **Prečo?**

Because I have a sore tooth. Počúvajte a opakujte:

Lebo ma bolí zub.

Lebo ma bolí jeden zub.

Because

(2x) **Lebo**

(2x) **Lebo ma bolí jeden zub.**

What do you call an X-ray in Slovak?

(2x) **Röntgen**

Do you remember how to say: *an X-ray image*

(2x) **Röntgenová snímka**

The doctor says: *Okay. We will take an X-ray and see.* Literally he says: *We will do you an X-ray and see.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Okej. Spravíme Vám röntgen a uvidíme.**

Okay

(2x) **Okej**

We will do

(2x) **Spravíme**

We will do to you

(2x) **Spravíme Vám**

We will take an X-ray of you.

(2x) **Spravíme Vám röntgen.**

We will see.

(2x) **Uvidíme.**

Okay. We will take an X-ray and see.

(2x) **Okej. Spravíme Vám röntgen a uvidíme.**

Say to the patient: *We will take an X-ray of you.*

(2x) **Spravíme Vám röntgen.**

Say: *Okay. We will take an X-ray of you and see.*

(2x) **Okej. Spravíme Vám röntgen a uvidíme.**

The doctor asks: *Which tooth is it?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ktorý zub je to?**

Which

(2x) **Ktorý**

(2x) **Ktorý zub je to?**

Try to literally ask: *Which tooth is hurting you?*

(2x) **Ktorý zub Vás bolí?**

Say: *Okay. We will take an X-ray and see.*

(2x) **Okej. Spravíme Vám röntgen a uvidíme.**

Which tooth is it?

(2x) **Ktorý zub je to?**

The patient answers: *That molar on the bottom right side.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Tá stolička vpravo dole.**

That

(2x) **Tá**

Molar

(2x) **Stolička**

On the right side, right

(2x) **Vpravo**

At the bottom, down

(2x) **Dole**

Notice, that the word order is slightly different in English and Slovak. *Vpravo dole* literally means: *on the right side at the bottom.*

That molar on the bottom right side.

(2x) **Tá stolička vpravo dole.**

Ask again: *Which tooth is it?*

(2x) **Ktorý zub je to?**

Answer: *That molar on the bottom right side.*

(2x) **Tá stolička vpravo dole.**

Ask the patient again: *Have you come for your preventive check-up?*

(2x) **Prišli ste na preventívnu prehliadku?**

The patient says: *Yes, that too.*

Áno, aj to.

Hej, aj to.

Try to ask: *Why have you come?*

(2x) **Prečo ste prišli?**

The patient says: *Because I have a sore molar on the bottom right side.* Or literally: *Because that molar on the bottom right side is hurting me.*

(2x) **Lebo ma bolí tá stolička vpravo dole.**

The doctor says: *I see.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Vidím.**

Say: *I see.*

(2x) **Vidím.**

Say: *I see that.*

(2x) **Vidím to.**

Or:

(2x) **To vidím.**

The doctor says: *Actually, It is the wisdom tooth.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Vlastne je to zub múdrosti**

Actually, in fact

(2x) **Vlastne**

Wisdom

(2x) **Múdrost'**

The wisdom tooth

(2x) **Zub múdrosti**

It is the wisdom tooth.

To je zub múdrosti.

Je to zub múdrosti.

Actually, it is the wisdom tooth.

(2x) **Vlastne je to zub múdrosti.**

Say: *I see.*

(2x) **Vidím.**

Try to say: *I see the wisdom tooth.*

(2x) **Vidím zub múdrosti.**

Ask: *Is your wisdom tooth or molar hurting?*

(2x) **Bolí Vás zub múdrosti alebo stolička?**

The patient answers: *I don't know.*

Počúvajte a opakujte:

Neviem.

Ja neviem.

Say: *I don't know.*

Neviem.

Ja neviem.

The doctor asks: *Don't you know?*

Počúvajte a opakujte:

Neviete?

Vy neviete?

Answer: *I don't know.*

(2x) **Neviem.**

The doctor says: *Never mind, we will see.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Nevadí, uvidíme.**

Never mind.

(2x) **Nevadí.**

We will see.

(2x) **Uvidíme.**

Say to the patient: *Never mind, we will see.*

(2x) **Nevadí, uvidíme.**

Výborne! Well done! We are almost finished today. Vypočujte si opäť rozhovor o boľavom zube múdrosti. Listen to the conversation about the sore wisdom tooth again:

- *Prišli ste na preventívnu prehliadku?*
- *Hej, ale aj ma bolí jeden zub. Asi mám kaz.*
- *Okej. Spravíme Vám röntgen a uvidíme. Ktorý zub je to?*
- *Tá stolička vpravo dole.*
- *Vidím. Vlastne to je zub múdrosti.*

That's it for today. If you got this far with the lessons, you are doing really well! I am already looking forward to the next lesson. Talk to you there.

This is the end of unit 7.

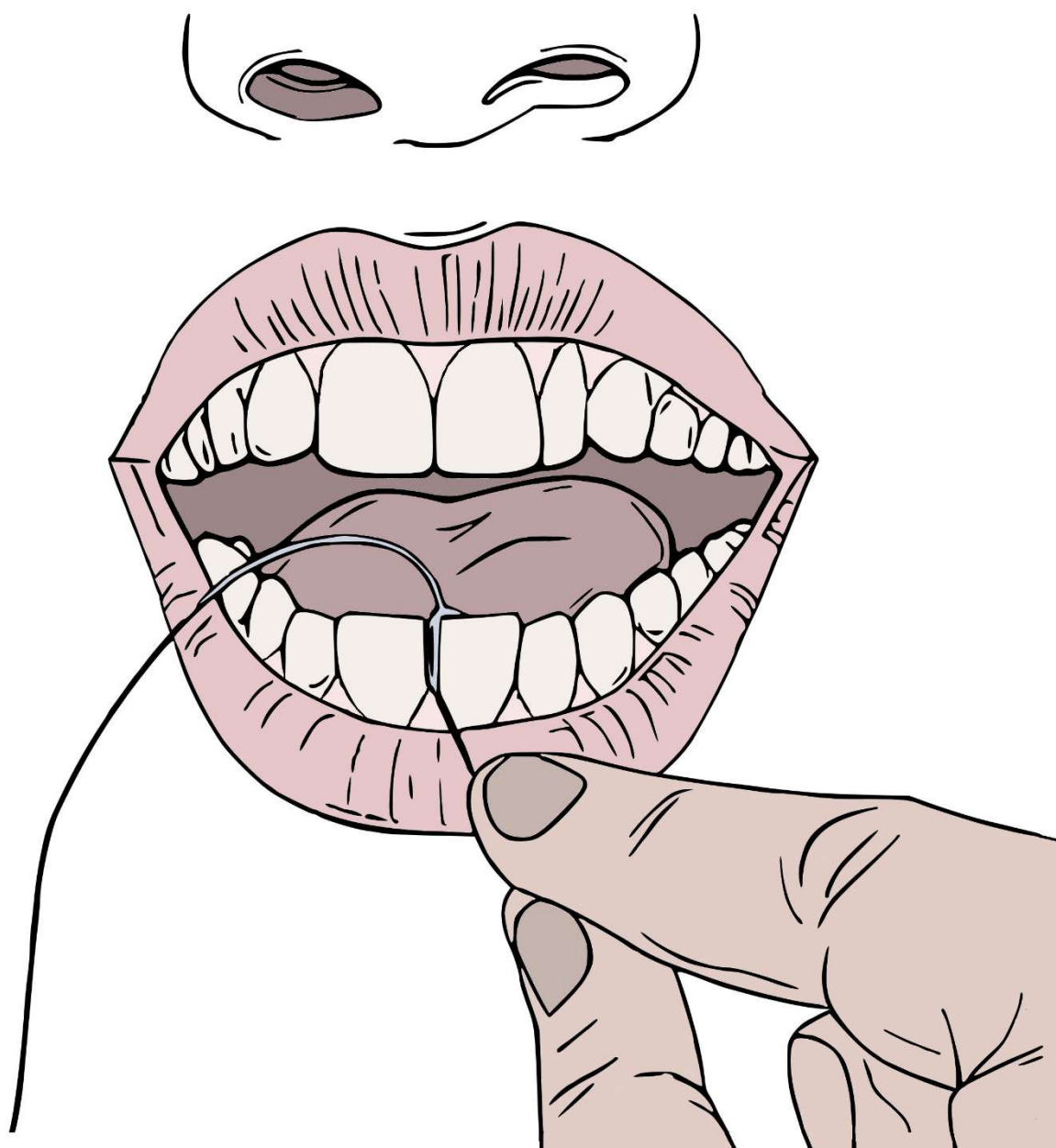
Slovník

jednoduchý (-á, -é)	simple, uncomplicated, easy
pacient (masc.)	male patient
pán (masc.)	Mr.
zubárka, zubná lekárka (fem.)	female dentist
prehliadka (fem.)	check-up, medical examination
zubný (-á, -é)	dental
preventívny (-a, -e)	preventive, pre-emptive
preventívna zubná prehliadka (fem.)	preventive dental check-up
Vy (vykanie)	you (formal way of referring to an adult person)
prišli ste (Vy)	you came

na	for, on, at, in, to
hej	yes (informally)
jeden (-na, -no)	one
asi	maybe, probably
bolesti (pl.)	pains, aches
lebo	because
okej	okay
uvidíme (my)	we will see
ktorý (-á, -é)	which (one)
ten, tá, to	that, the
stolička (fem.)	molar
vpravo (adv.)	on the right side, right
dole (adv.)	down, below, at the bottom
vidím (ja)	I see
to vidím (ja)	I see that
vlastne	actually, in fact
múdrost' (fem.)	wisdom, wiseness, knowledge
zub múdrosti (masc.)	wisdom tooth
neviem (ja)	I don't know
nevadí	never mind

8. Zubná niť

Dental floss

Dobrý deň, nech sa páči, vypočujte si nasledovný rozhovor / Hello, here you are, listen to the following conversation:

- Pani doktorka, bolí ma jeden zub. Budete ho trhať?
- Uvidím podľa röntgenu. Čistíte si zuby aj zubnou niťou pravidelne?
- Nepravidelne.
- To je chyba. Zuby si musíte čistiť aj niťou pravidelne raz denne.

Počúvajte:

Are you going to pull it (the tooth)? – **Budete ho trhať?**

Dental floss – **Zubná niť**

Do you floss? – **Čistíte si zuby zubnou niťou?**

Irregularly – **Nepravidelne**

It is a mistake. – **To je chyba.**

Once a day – **Raz denne**

Opäť počúvajte:

- Pani doktorka, bolí ma jeden zub. Budete ho trhať?

- Uvidím podľa röntgenu. Čistíte si zuby aj zubnou niťou pravidelne?

- Nepravidelne.

- To je chyba. Zuby si musíte čistiť aj niťou pravidelne raz denne.

How would you ask the patient: Which tooth is hurting you?

(2x) **Ktorý zub Vás bolí?**

Answer: I don't know. One.

(2x) **Neviem. Jeden.**

Say: One tooth is hurting me.

(2x) **Bolí ma jeden zub.**

Say: Maybe the molar on the bottom right side.

(2x) **Asi stolička vpravo dole.**

Say: Or the wisdom tooth.

(2x) **Alebo zub múdrosti.**

Ask: Have you come for the check-up?

(2x) **Prišli ste na preventívnu prehliadku?**

Answer: Yes, I might have a cavity.

Áno, asi mám kaz.

Hej, asi mám kaz.

Say: Okay. We will take an X-ray and see.

(2x) **Okej. Spravíme Vám röntgen a uvidíme.**

The patient wants to know, if the doctor is going to pull the tooth:

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Budete ho trhať?**

Are you going to? / will you?

(2x) **Budete?**

To pull

(2x) **Trhať**

Are you going to pull it?

(2x) **Budete ho trhať?**

Answer: I don't know.

(2x) **Neviem.**

Say: *We will see.*

(2x) **Uvidíme.**

Now say: *I will see.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Uvidím.**

How was – *We will see* - again?

(2x) **Uvidíme.**

And *I will see*?

(2x) **Uvidím.**

Say: *I will see – we will see.*

(2x) **Uvidím – Uvidíme.**

Now say: *I see.*

(2x) **Vidím.**

Ask again: *Are you going to pull it?*

(2x) **Budete ho trhat'?**

Answer: *I will see.*

(2x) **Uvidím.**

The doctor explains: *I will see according to the X-ray.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Uvidím podľa röntgenu.**

According to

(2x) **Podľa**

According to the X-ray.

(2x) **Podľa röntgenu.**

(2x) **Uvidím podľa röntgenu.**

Say again: *I will see according to the X-ray.*

(2x) **Uvidím podľa röntgenu.**

Now try to say: We will see according to the X-ray.

(2x) **Uvidíme podľa röntgenu.**

Say: *Okay. We will take the X-ray and see.*

(2x) **Okej. Spravíme Vám röntgen a uvidíme.**

Say: *Thank you, doctor (female doctor)*

(2x) **Ďakujem, pani doktorka.**

She asks: *Do you floss regularly?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Čistíte si zuby zubnou nit'ou pravidelne?**

Literally it means: *Do you clean your teeth with the dental floss regularly?*

Let's break it down. Počúvajte a opakujte:

To clean / To clean up

(2x) **Čistiť**

You clean

Čistíte

Vy čistíte

You clean your teeth.

(2x) **Čistíte si zuby.**

Dental floss

(2x) **Zubná niť**

Do you clean your teeth with dental floss?

(2x) **Čistíte si zuby zubnou niťou?**

Regularly

(2x) **Pravidelne**

Do you clean your teeth regularly?

(2x) **Čistíte si zuby pravidelne?**

With dental floss?

(2x) **Zubnou niťou?**

Do you clean your teeth with dental floss regularly? Do you floss regularly?

(2x) **Čistíte si zuby zubnou niťou pravidelne?**

Ask the patient if he flosses regularly:

(2x) **Čistíte si zuby zubnou niťou pravidelne?**

Počúvajte a opakujte:

He answers: *I do. I clean.*

Čistím.

Ja čistím.

I clean my teeth.

Čistím si zuby.

Ja si čistím zuby.

I don't.

Nečistím.

Ja nečistím.

Say: *I don't clean my teeth.*

(2x) **Nečistím si zuby.**

How do you say: *Regularly*

(2x) **Pravidelne**

Try to say: *I floss my teeth regularly.*

(2x) **Čistím si zuby zubnou niťou pravidelne.**

Would you guess, how we say in Slovak – *irregularly*, or *not regularly*?

(2x) **Nepravidelne.**

Say: *I clean my teeth regularly.*

(2x) **Čistím si zuby pravidelne.**

Say: *I floss my teeth regularly.*

(2x) **Čistím si zuby zubnou nit'ou pravidelne.**

Ask the patient if he flosses regularly:

(2x) **Čistíte si zuby zubnou nit'ou pravidelne?**

He answers: *Irregularly.*

(2x) **Nepravidelne.**

He may also say: *Regularly no.*

Pravidelne nie.

Nie pravidelne.

The doctor says: *It is a mistake.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **To je chyba.**

Chyba

Say: *It is a mistake.*

(2x) **To je chyba.**

She says: *It is a mistake. You must floss your teeth regularly once a day.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **To je chyba. Zuby si musíte čistiť nit'ou pravidelne raz denne.**

How do you ask: *Do you floss regularly?*

Čistíte si zuby zubnou nit'ou pravidelne?

Čistíte si zuby nit'ou pravidelne?

Answer: *Yes, I floss regularly.* You want to emphasize the word -regularly- by placing it towards the end of the sentence:

(2x) **Áno, zuby si čistím nit'ou pravidelne.**

Now you will learn how to say: *You must, or you have to.*

Počúvajte a opakujte:

Musíte.

Vy musíte.

You must clean your teeth.

(2x) **Musíte si čistiť zuby.**

Now try to say together: *You must also floss your teeth regularly.*

(2x) **Musíte si čistiť zuby aj nit'ou pravidelne.**

Now, because the Slovak word order can be varied, the sentence can also go:

(2x) **Zuby si musíte čistiť aj nit'ou pravidelne.**

Listen to the difference once more:

Musíte si čistiť zuby aj niťou pravidelne.
Zuby si musíte čistiť aj niťou pravidelne.

Well done! Now you want to say: *Once a day.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Raz denne.**

Once – (2x) **raz**

A day, daily – (2x) **denne**

(2x) **Raz denne.**

Try to say: *You must also floss your teeth once a day.*

Musíte si čistiť zuby aj niťou raz denne.

Zuby si musíte čistiť aj niťou raz denne.

Fantastic! Now, at last, try the whole sentence: *It is a mistake. You must also floss your teeth regularly once a day.*

To je chyba. Musíte si čistiť zuby aj niťou pravidelne raz denne.

To je chyba. Zuby si musíte čistiť aj niťou pravidelne raz denne.

Great job. Together we have covered every phrase in the dialogue. Listen to the whole conversation in the dental check-up to see if you comprehend:

- Dobrý deň, pani doktorka.
- Prišli ste na preventívnu prehliadku?
- Hej, ale aj ma bolí jeden zub. Asi mám kaz.
- Okej. Spravíme Vám röntgen a uvidíme. Ktorý zub je to?
- Tá stolička vpravo dole.
- Vidím. Vlastne to je zub múdrosti.
- Budete ho trhať?
- Uvidím podľa röntgenu. Čistíte si zuby aj zubnou niťou pravidelne?
- Nepravidelne.
- To je chyba. Zuby si musíte čistiť aj niťou pravidelne raz denne.

This is the end of today's lesson. Feel free to listen to it more times to get familiar with the new words and phrases. Let's continue the conversation in the next lesson. Pokračujme s konverzáciou v ďalšej lekcii.

This is the end of unit 8.

Slovník

nasledovný (-á, -é)

following

budete (Vy)

you will / are going to

trhať (zub) (v.)

pull (out), extract (a tooth)

ho, jeho

him, it

budete ho trhať?

will you pull it?

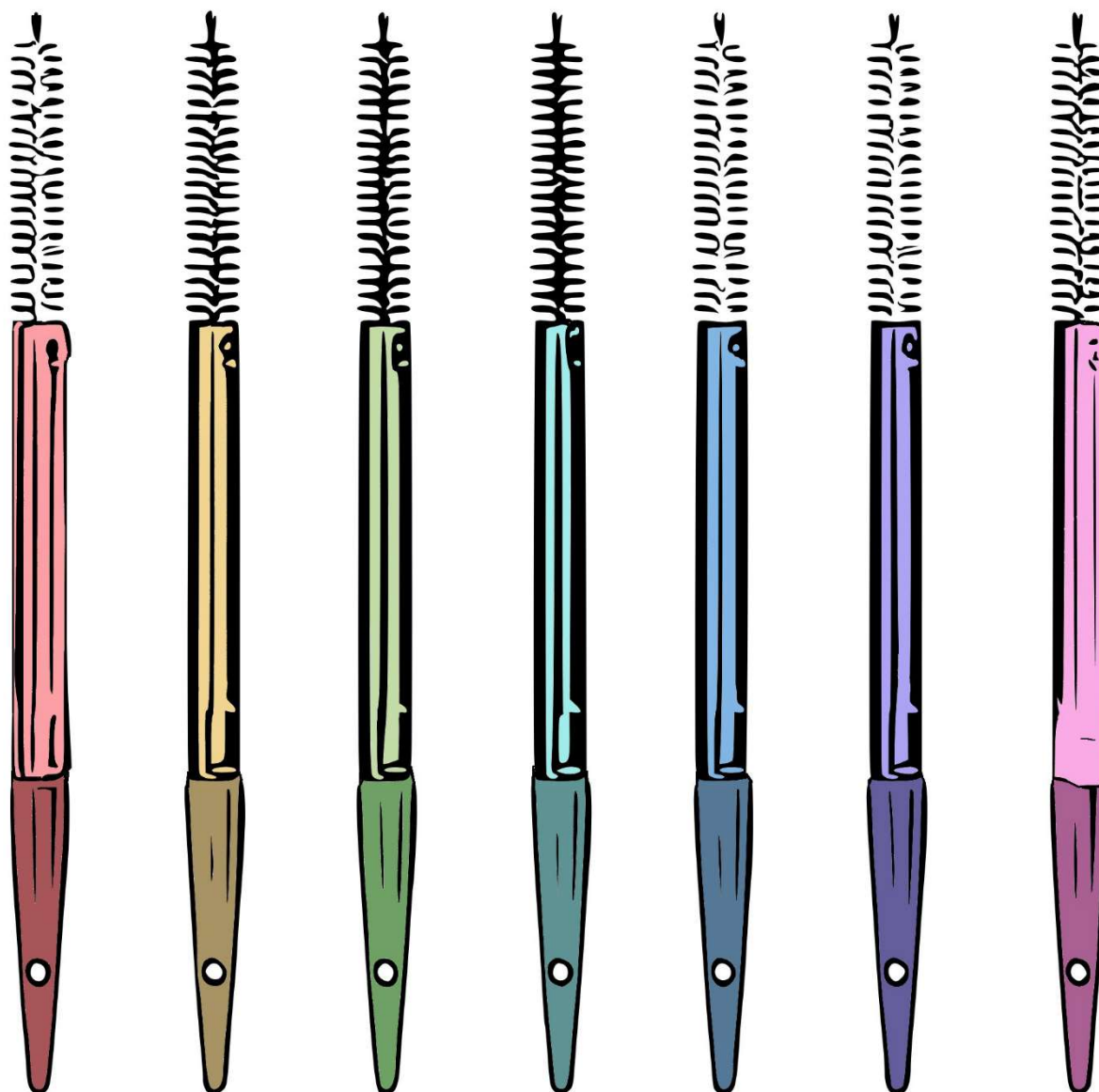
uvidím (ja)

I will see

podľa	according to, by
podľa röntgenu	according to the X-ray
čistiť (v.)	clean (up)
čistíte (Vy)	you clean
si	oneself
čistíte si zuby (Vy)	you clean your teeth
čistiť (v.) si zuby nit'ou	floss
pravidelne (adv.)	regularly
zubná nit' (fem.)	dental floss
čistím (ja)	I clean
nečistím (ja)	I don't clean
nepravidelne (adv.)	irregularly
chyba (fem.)	mistake, flaw
musieť (v.)	must
musíte (Vy)	you must / have to
raz	once
denne (adv.)	daily, every day
raz denne	once a day
pokračujme! (my)	let's continue!
lekcia (fem.)	lesson
ďalší (-ia, -ie)	next, another, further

9. Medzizubné priestory

Interproximal spaces

Hello. Listen to slightly different dialogue between the patient, Mr. Novák and the dentist. It is morning. There is a different greeting for the morning hours, approximately up to 10 AM. We say *Good morning* – **Dobré ráno**.

Počúvajte:

- *Dobré ráno, prečo ste prišli?*
- *Prišiel som, lebo ma bolí stolička vľavo hore.*
- *Fajn, spravím Vám preventívnu prehliadku a pozriem sa na to. Čistíte si pravidelne aj medzizubné priestory?*

- Bohužiaľ, pravidelne asi nie.
- Je to veľmi dôležité.
- Áno, viem. Čistím si zuby dvakrát denne, ráno a večer.

You might have caught some new words and expressions:

Molar on the top left side. – **Stolička vľavo hore.**

I'll do the check-up for you, I'll check up your teeth. – **Spravím Vám preventívnu prehliadku.**

Interproximal spaces – **Medzizubné priestory.**

It is very important. – **Je to veľmi dôležité.**

I know. – **Viem.**

I clean my teeth twice a day. – **Čistím si zuby dvakrát denne.**

Vypočujte si konverzáciu ešte raz:

- Dobré ráno, prečo ste prišli?
- Prišiel som, lebo ma bolí stolička vľavo hore.
- Fajn, spravím Vám preventívnu prehliadku a pozriem sa na to. Čistíte si pravidelne aj medzizubné priestory?
- Bohužiaľ, pravidelne asi nie.
- Je to veľmi dôležité.
- Áno, viem. Čistím si zuby dvakrát denne, ráno a večer.

Did you catch how we say: *Good morning.*

(2x) **Dobré ráno.**

Say/ povedzte: *Good morning, doctor.*

(2x) **Dobré ráno, pán doktor.**

Now greet the female doctor:

(2x) **Dobré ráno, pani doktorka.**

Answer to the question: *Ako sa dnes máte?*

Mám sa dobre.

Mám sa fajn.

Or: (2x) **Nemám sa dobre.**

Maybe sometimes you will want to ask, how the patient is feeling.

The word for to feel is: *cítiť sa.*

How are you feeling?

(2x) **Ako sa cítite?**

To feel.

(2x) **Cítiť sa.**

To feel good.

(2x) **Cítiť sa dobre.**

To feel bad.

(2x) **Cítiť sa zle.**

How are you feeling?

(2x) **Ako sa cítite?**

Ask Mr. Novák: *How are you feeling, Mr. Novák?*

(2x) **Ako sa cítite, pán Novák?**

The answer would be: *I am feeling good.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Cítim sa dobre.**

Say / povedzte: *I am feeling good.*

(2x) **Cítim sa dobre.**

Mr. Novák may as well say: *I am not feeling well today.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Dnes sa necítim dobre.**

Say / povedzte: *I am feeling bad today.*

(2x) **Dnes sa cítim zle.**

Ask / opýtajte sa: *Why have you come?*

(2x) **Prečo ste prišli?**

Ask / opýtajte sa: *How can I help you?*

(2x) **Ako Vám môžem pomôcť?**

Mr. Novák answers: *I have come because I have a sore molar on the top left side.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Prišiel som, lebo ma bolí stolička vľavo hore.**

Molar.

(2x) **Stolička**

On the left.

(2x) **Vľavo**

At the top.

(2x) **Hore**

Molar on the top left side.

(2x) **Stolička vľavo hore.**

Say / povedzte: *On the left.*

(2x) **Vľavo.**

Say / povedzte: *On the top left side.* Literally: *On the left at the top.*

(2x) **Vľavo hore.**

Say again / opäť povedzte: *Molar on the top left side.*

(2x) **Stolička vľavo hore.**

Povedzte: *I have a sore molar on the top left side.* Literally: *The molar on the top left side is hurting me.*

(2x) **Bolí ma stolička vľavo hore.**

The patient says: *I have come, because...*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Prišiel som, lebo....**

I have come, because I have a sore molar on the top left side.

(2x) **Prišiel som, lebo ma bolí stolička vl'avo hore.**

As you noticed, I started giving you some instructions in Slovak. Let's learn few of them:

The instruction – Say - means – povedzte - .Opakujte:

(2x) **Povedzte**

The word – Again - is – opät' -, so – say again – is translated as – opät' povedzte.

Opakujte:

(2x) **Opät' povedzte.**

Let's now continue with the practice.

Say again / opät' povedzte: *I have come, because...*

(2x) **Prišiel som, lebo...**

Povedzte: *I have come, because I have a sore tooth.*

(2x) **Prišiel som, lebo ma bolí zub.**

I have come, because I have a sore molar on the top left side.

(2x) **Prišiel som, lebo ma bolí stolička vl'avo hore.**

The female patient would on the other hand say: *I have come.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Prišla som.**

Say the whole sentence as a female patient: *I have come because I have a sore molar on the top left side.*

(2x) **Prišla som, lebo ma bolí stolička vl'avo hore.**

Good job.

Ask the patient / Opýtajte sa pacienta: *Why have you come?*

(2x) **Prečo sa prišli?**

Answer / Odpovedzte: *I have come, because I have a sore molar on the top left side.*

Use the correct form of the verb based on your gender.

Prišiel som, lebo ma bolí stolička vl'avo hore.

Prišla som, lebo ma bolí stolička vl'avo hore.

Do you remember, how to say: *That molar.*

(2x) **Tá stolička.**

Povedzte: *That molar on the top left side.*

(2x) **Tá stolička vl'avo hore.**

The doctor then says: *Alright, I'll take a look at it and I'll do a check-up for you, too.*

Počúvajte:

(2x) **Dobre, pozriem sa na to a spravím Vám aj preventívnu prehliadku.**

Do you remember how to say: *Preventive dental check-up.*

(2x) **Preventívna zubná prehliadka.**

Povedzte: *Alright, I'll take a look at it.*

V poriadku, pozriem sa na to.

Dobre, pozriem sa na to.

The doctor says: *I'll do a check-up for you. I'll check up your teeth.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Spravím Vám preventívnu prehliadku.**

Opäť povedzte: *I'll do a check-up for you.*

(2x) **Spravím Vám preventívnu prehliadku.**

Try to say it together: *Alright, I'll take a look at it and I'll also do a dental check-up for you.*

(2x) **Dobre, pozriem sa na to a spravím Vám aj preventívnu prehliadku.**

Ask the patient / opýtajte sa pacienta if he flosses regularly.

(2x) **Čistíte si zuby zubnou nit'ou pravidelne?**

Answer / Odpovedzte: Irregularly.

(2x) **Nepravidelne.**

Answer / Odpovedzte: *I floss my teeth irregularly.*

(2x) **Čistím si zuby zubnou nit'ou nepravidelne.**

How would you say: *I don't clean my teeth regularly.*

(2x) **Nečistím si zuby pravidelne.**

Now say / Teraz povedzte: *No, not regularly.*

(2x) **Nie, pravidelne nie.**

You want to ask, if the patient *cleans regularly their spaces between the teeth*, literally their *interproximal spaces*.

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Čistíte si pravidelne medzizubné priestory?**

Interproximal – (2x) **medzizubné**

Interproximal spaces, spaces between the teeth – (2x) **medzizubné priestory**

(2x) **Čistíte si pravidelne medzizubné priestory?**

Ask the patient / Opýtajte sa pacienta: *Do you clean your interproximal spaces regularly?*

(2x) **Čistíte si pravidelne medzizubné priestory?**

The patient says: *I don't clean my interproximal spaces regularly.*

Try to translate:

(2x) **Nečistím si medzizubné priestory pravidelne.**

Do you recall how to say: *Unfortunately no.*

(2x) **Bohužial', nie.**

Povedzte: *Unfortunately, no regularly.*

(2x) **Bohužial', nie pravidelne.**

Do you remember, how to say: *Maybe.*

(2x) **Asi**

Počúvajte a opakujte: *Maybe I don't clean them regularly.*

(2x) **Asi si ich nečistím pravidelne.**

Them – (2x) **ich**

I don't clean them. – (2x) **Nečistím si ich.**

Maybe I don't clean them regularly.

(2x) **Asi si ich nečistím pravidelne.**

Good. The doctor says: *It is very important.*

Počúvatje a opakujte:

(2x) **Je to veľmi dôležité.**

Very.

(2x) **Veľmi.**

Important

(2x) **Dôležité.**

Povedzte: *It is very important.*

(2x) **Je to veľmi dôležité.**

Try to ask: *Is it important?*

(2x) **Je to dôležité?**

Answer / Odpovedzte: *Yes, it is really important.*

(2x) **Áno, je to naozaj dôležité.**

Really.

(2x) **Naozaj.**

The patient says: *I know.*

Počúvajte a opakujte:

Ja viem.

Viem.

Ja viem.

The doctor asks: *Do you know?*

Viete?

Vy viete?

Viete?

Odpovedzte: *Yes, I know.*

Áno, viem.

Áno, ja viem.

The doctor wants to ask: *How often do you clean your teeth?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ako často si čistíte zuby?**

Do you remember how to say: *How*

(2x) **Ako**

Často means *often*.

Povedzte: *How often?*

(2x) **Ako často?**

Ask the patient /opýtajte sa pacienta: *How often do you clean your teeth?*

(2x) **Ako často si čistíte zuby?**

The patient says: *Twice a day.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Dvakrát denne.**

Twice

(2x) **Dvakrát**

Daily / a day

(2x) **Denne**

Odpovedzte: *I brush my teeth twice a day.*

(2x) **Čistím si zuby dvakrát denne.**

How would you say this in Slovak: *Listen and repeat twice.*

(2x) **Počúvajte a opakujte dvakrát.**

Do you remember how to say: *Morning. In the morning.*

(2x) **Ráno.**

Listen to the word for *evening* or *in the evening*:

(2x) **Večer.**

Try to say: *In the morning and in the evening.*

(2x) **Ráno a večer.**

Povedzte: *I brush my teeth in the morning and in the evening.*

(2x) **Čistím si zuby ráno a večer.**

Povedzte: *I brush my teeth twice a day, in the morning and in the evening.*

(2x) **Čistím si zuby dvakrát denne, ráno a večer.**

Try to say: *I brush my teeth once in the morning and once in the evening.*

(2x) **Čistím si zuby raz ráno a raz večer.**

Well done! We are almost there. Now listen to the whole conversation once more to recognise the studied phrases:

- *Dobré ráno, prečo ste prišli?*

- *Prišiel som, lebo ma bolí stolička vľavo hore.*

- *Fajn, spravím Vám preventívnu prehliadku a pozriem sa na to. Čistíte si pravidelne aj medzizubné priestory?*

- *Bohužiaľ, pravidelne asi nie.*

- *Je to veľmi dôležité.*

- *Áno, viem. Čistím si zuby dvakrát denne, ráno a večer.*

This is the end of unit 9.

Slovník

ráno (neut.)/(adv.)

morning, in the morning

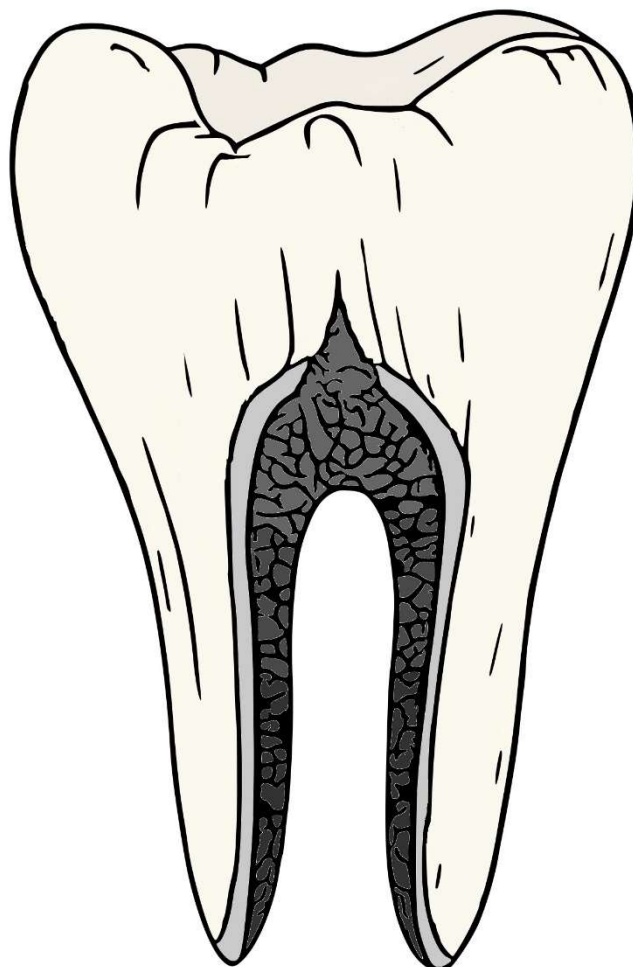
dobré ráno!

good morning!

cítiť sa (v.)	feel (somehow)
zle (adv.)	bad, badly, poorly
ako sa cítite? (Vy)	how do you feel?
cítim sa (ja)	I feel
necítim sa (ja)	I don't feel
prísť (v.)	come, arrive
prišiel som (ja - masc.)	I have come
prišla som (ja - fem.)	I have come
stolička (fem.)	molar
vľavo (adv.)	left, on the left
hore (adv.)	top, at the top
vľavo hore (adv.)	on the top left side
povedzte! (Vy)	say!
opäť (adv.)	again
spravím (ja)	I will do / make
priestor (masc.)	space, room, area
medzizubný priestor (masc.)	interproximal space
medzizubné priestory (pl.)	interproximal spaces
ich	(of) them, their
dôležitý (-á, -é)	important, essential
vedieť (v.)	know
viem (ja)	I know
viete (vy)	you know
často (adv.)	often
dvakrát	twice
večer (masc.)/(adv.)	evening, in the evening

10. Opakovanie II.

Revision II.

Dobrý deň. This lesson will help you revise all the words, phrases and sentences you have learnt so far. You can assess for yourself if you are well familiar with the lot and are ready to continue. Remember, You are always welcome to listen to any lesson as many times as you need to. This practice will eventually help you to communicate with the Slovak patient once you get to the dental office.

Let's begin now. Translate / preložte:

Hello. Good day.

(2x) **Dobry deň.**

Good morning.

(2x) **Dobre ráno.**

Good evening.

(2x) **Dobry večer.**

Preventive dental check-up.

(2x) **Preventívna zubná prehliadka.**

Have you come for the check-up?

(2x) **Prišli ste na preventívnu prehliadku?**

Why have you come?

(2x) **Prečo ste prišli?**

I came, because... Use both masculine and feminine form of the verb *I came*

Prišiel som, lebo...

Prišla som, lebo...

I came, because my teeth have started to hurt me recently.

Prišiel som, lebo nedávno ma začali bolieť zuby.

Prišla som, lebo nedávno ma začali bolieť zuby.

What brings you here? What problem do you have?

(2x) **Aký máte problém?**

I came, because I have a sore tooth.

Prišiel som, lebo ma bolí zub.

Prišla som, lebo ma bolí zub.

I will do a check-up for you.

(2x) **Spravím Vám preventívnu prehliadku.**

Standard procedure.

(2x) **Štandardný postup.**

It is a standard procedure.

(2x) **To je štandardný postup.**

How is it looking?

(2x) **Ako to vyzerá?**

There seems to be some inflammation of the gums.

(2x) **Vyzerá to na zápal ďasien.**

I might also have a cavity.

(2x) **Asi mám aj kaz.**

Which tooth is it?

(2x) **Ktorý zub je to?**

It is a molar on the bottom right side.

(2x) Je to stolička vpravo dole.

It is a molar on the top left side.

(2x) Je to stolička vľavo hore.

It is a wisdom tooth.

(2x) Je to zub múdrosti.

It is the wisdom tooth on the bottom left side.

(2x) Je to zub múdrosti vľavo dole.

I see.

(2x) Vidím.

Are you going to pull it?

(2x) Budete ho trhať?

I don't know.

(2x) Nevieľm.

Are you in pain?

(2x) Máte bolesti?

Yeah, I have a sore tooth.

(2x) Hej, bolí ma zub.

How are you feeling?

(2x) Ako sa cítite?

I feel good.

(2x) Cítim sa dobre.

I feel bad today.

(2x) Dnes sa cítim zle.

Alright, I will take a look at it.

V poriadku, pozriem sa na to.

Dobre, pozriem sa na to.

We will take an X-ray of you.

(2x) Spravíme Vám roentgen.

We will see.

(2x) Uvidíme.

This is an X-ray.

(2x) To je röntgen.

This is an X-ray image.

(2x) To je röntgenová snímka.

We will see according to the X-ray.

(2x) Uvidíme podľa röntgenu.

Never mind.

(2x) **Nevadí.**

Dental floss.

(2x) **Zubná nit'.**

Do you floss?

(2x) **Čistíte si zuby zubnou nit'ou?**

Yes, regularly.

(2x) **Áno, pravidelne**

Yes, but irregularly.

(2x) **Áno, ale nepravidelne.**

It is a mistake.

(2x) **To je chyba.**

I clean my teeth.

(2x) **Čistím si zuby.**

I don't clean my teeth.

(2x) **Nečistím si zuby.**

Not regularly.

(2x) **Nie pravidelne.**

You must floss regularly.

(2x) **Zuby si musíte čistiť zubnou nit'ou pravidelne.**

Once a day.

(2x) **Raz denne.**

I floss once a day.

(2x) **Čistím si zuby nit'ou raz denne.**

Interproximal spaces.

(2x) **Medzizubné priestory.**

Do you clean your interproximal spaces regularly?

Čistíte si medzizubné priestory pravidelne?

Čistíte si pravidelne medzizubné priestory?

I don't clean my interproximal spaces regularly.

Nečistím si medzizubné priestory pravidelne.

Nečistím si pravidelne medzizubné priestory.

Unfortunately no.

(2x) **Bohužial' nie.**

Maybe I don't clean them regularly.

(2x) **Asi si ich nečistím pravidelne.**

Is it important?

(2x) **Je to dôležité?**

It is very important.

(2x) Je to veľmi dôležité.

Really.

(2x) Naozaj.

How often do you clean your teeth?

(2x) Ako často si čistíte zuby?

Twice a day.

(2x) Dvakrát denne.

Once a day or twice a day?

(2x) Raz denne, alebo dvakrát denne?

I clean my teeth twice a day.

(2x) Čistím si zuby dvakrát denne.

Once in the morning and once in the evening.

(2x) Raz ráno a raz večer.

Thank you.

(2x) Ďakujem.

Fantastic. Do you feel like your Slovak language competence is growing stronger with each lesson? You are practising a lot of vocabulary and communication skills, however, there is no grammar explained in these audio lessons. This way you are exposed to the language the way a child would be in their natural environment. Anyway, if you need to, please report to your teacher with any grammatical or other questions you might have. Well, if you are ready to continue, we will be looking at an Anamnestic questionnaire in the next chapter. See you.

This is the end of unit 10.

Slovník

opäť povedzte! (Vy)

say again!

preložte! (Vy)

translate!

11. Anamnestický dotazník I.

Anamnesic questionnaire I.

 When the patient comes into your office for the first time, you will want to introduce yourself and ask for personal data and medical history. Let's dedicate this lesson to learning how to gain the information you need.

How do you say / Ako poviete: *Hello, Mrs. Kováčová.*
(2x) **Dobrý deň, pani Kováčová.**

How do you say / Ako poviete: *Good morning Mr. Novák.*
(2x) **Dobré ráno, pán Novák.**

Now you want to say: *My name is Dr. Weber.*
Počúvajte a opakujte:
(2x) **Moje meno je doktor Weber.**

My – (2x) **moje**

Name – (2x) **meno**

Is – (2x) **je**

Moje meno je doktor Weber.

How do you say / Ako povieť: *My name is Dr. Weber.*

(2x) **Moje meno je doktor Weber.**

Female doktor would say:

(2x) **Moje meno je doktorka Weber.**

Tell the patient / Povedzte pacientovi: *Please come in, or, Will you come in?. My name is (fill in your gender and name).*

Nech sa páči, poďte ďalej! Moje meno je doktor

Nech sa páči, poďte ďalej! Moje meno je doktorka

Good. You can also use common Slovak formulation literally translated as *I am named:*

(2x) **Volám sa.**

Volám sa doktor Weber.

Volám sa doktorka Weber.

Or you can simply say: *I am...*

(2x) **Ja som...**

Povedzte: *I am doctor Weber.*

Ja som doktor Weber.

Som doktor Weber. Som doktorka Weber.

While you are still a medical student, you might want to introduce yourself as one. Do you remember, how to say *medical student* in Slovak?

For males: (2x) **Medik**

For females: (2x) **Medička**

Now introduce yourself and say that you are a medical student:

Moje meno je... , a som medik.

Volám sa... , a som medička.

I am a medical student in Bratislava.

Počúvajte a opakujte:

Som študent medicíny v Bratislave.

Som študentka medicíny v Bratislave.

Well done. Your patient will need to fill in an anamnestic questionnaire upon his first visit. It is called:

(2x) **Anamnestický dotazník.**

First ask him to fill in the anamnestic questionnaire by himself.

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Prosím, vyplňte anamnestický dotazník!**

Fill in – vyplňte, Vy vyplňte

Anamnestic – (2x) **anamnestický**

Questionnaire – (2x) **dotazník**

(2x) **Prosím, vyplňte anamnestický dotazník!**

Povedzte: *Please fill in the anamntestic questionnaire!*

(2x) **Prosím, vyplňte anamnestický dotazník!**

The patient says: *No problem.*

(2x) **Žiadny problém.**

Povedzte: *No problem.*

(2x) **Žiadny problém.**

You will also need the patient to *sign an informed consent.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Prosím, podpíšte informovaný súhlas!**

Sign – **podpíšte, Vy podpíšte**

Informed – (2x) **informovaný**

Consent – (2x) **súhlas**

(2x) **Prosím, podpíšte informovaný súhlas!**

Povedzte: *Please sign an informed consent!*

(2x) **Prosím, podpíšte informovaný súhlas!**

However, you will maybe need to go through the questionnaire with the patient. Here are some basic questions, you can ask:

Počúvajte a opakujte:

Your name and surname?

(2x) **Vaše meno a priezvisko?**

Your – (2x) **Vaše**

Name – (2x) **meno**

And – (2x) **a**

Surname – (2x) **priezvisko**

(2x) **Vaše meno a priezvisko?**

Povedzte: *Your name and surname?*

(2x) **Vaše meno a priezvisko?**

Can you spell it out for me?

(2x) **Môžete mi to vyhláskovať?**

You can – **môžete, Vy môžete**

To me – (2x) **mi**

It – (2x) **to**

To spell out – (2x) **vyhláskovať**

(2x) **Môžete mi to vyhláskovať?**

Now I am going to give you a new instruction in Slovak, meaning *Try to say.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Pokúste sa povedať...**

Try – (2x) **pokúste sa**

To say – (2x) **povedať**

(2x) **Pokúste sa povedať...**

Povedzte:

Try to spell it out for me.

(2x) **Pokúste sa mi to vyhláskovať.**

Now, try to say / Pokúste sa povedať: *Can you, please, spell out your name and surname for me?*
(2x) **Môžete mi, prosím, vyhláskovať Vaše meno a priezvisko?**

The patient says: *Of course.*
Počúvajte a opakujte:
(2x) **Samozrejme.**

I understand.
(2x) **Rozumiem.**

Say again / opäť povedzte:
Of course, I understand
(2x) **Samozrejme, rozumiem.**

Birth certificate number, or simply Birth number.
Počúvajte a opakujte:
(2x) **Rodné číslo**
Birth – (2x) rodné
Number – (2x) číslo
(2x) **Rodné číslo**

Now it is a good time to mention Slovak numerals. Let's learn together to count to ten. Počúvajte a opakujte:

0 – (2x) **nula**
1 – (2x) **jeden**
2 – (2x) **dva**
3 – (2x) **tri**
4 – (2x) **štyri**
5 – (2x) **päť**
6 – (2x) **šesť**
7 – (2x) **sedem**
8 – (2x) **osem**
9 – (2x) **deväť**
10 – (2x) **desať**

Repeat once more / Opakujte ešte raz:

0 – (2x) **nula**
1 – (2x) **jeden**
2 – (2x) **dva**
3 – (2x) **tri**
4 – (2x) **štyri**
5 – (2x) **päť**
6 – (2x) **šesť**
7 – (2x) **sedem**
8 – (2x) **osem**
9 – (2x) **deväť**
10 – (2x) **desať**

Make the effort to repeat this section several times until you are quite familiar with the numerals.

And so when Mrs. Kováčová dictates her birth no:

Sedem, deväť, päť, jeden, tri, dva

Do you understand? / Rozumiete?

Ešte raz: **Sedem, devät', päť, jeden, tri, dva**

It is: 795132

Ako poviete:

1,2,3.

Jeden, dva tri.

4,5,6

Štyri, päť, šesť.

7,8,9.

Sedem, osem, devät'.

10.

Desať.

0

Nula.

Well done, now she continues with the rest of the birth number.

She says: *Lomeno...*, which in English means Slash /

Povedzte:

(2x) **Lomeno**

Povedzte: *Slash 4680*

(2x) **Lomeno štyri, šesť, osem, nula**

If you need the patient to slow down their speech, you might say: *Slower, please!*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Pomalšie, prosím!**

Slower, more slowly – (2x) Pomalšie

(2x) **Pomalšie, prosím!**

Say in Slovak / Povedzte po slovensky: *Slower, please!*

(2x) **Pomalšie, prosím!**

Your insurance company?

(2x) **Vaša poisťovňa?**

Your – (2x) Vaša

Insurance company – (2x) poisťovňa

Opýtajte sa / Ask: *Your insurance company?*

(2x) **Vaša poisťovňa?**

Similarly you will ask: *Your address?*

(2x) **Vaša adresa?**

Address – (2x) adresa

Opýtajte sa:

Your address?

(2x) **Vaša adresa?**

Opýtajte sa:

Your address and insurance company?

(2x) **Vaša adresa a poisťovňa?**

Now, the full term for the *postcode number* is *poštové smerovacie číslo*, but in Slovak we often use just the abbreviation from the initial letters:

Počúvajte a opakujte:

(2x) **PSČ**

Povedzte: *Your postcode number?*

(2x) **Vaše PSČ?**

Your phone? – meaning your phone number.

(2x) **Váš telefón?**

Please, also your e-mail address:

(2x) **Prosím, ešte Váš e-mail.**

Also, What's more – (2x) ešte

(2x) **E-mail, Váš e-mail**

Prosím, ešte Váš e-mail.

In Slovak we call the *at sign* – *zavináč*.

Pokúste sa to povedať / Try to say it:

(2x) **Zavináč.**

Dot is in Slovak – **bodka**.

Povedzte: (2x) **Bodka**

So the e-mail address of Mr. Novák would go like this: *jan.novak@gmail.com*

Rozumiete?

Ok. It is time to recap. Do you remember how to say:

My name is Dr. (say your name)

Moje meno je doktor...

Moje meno je doktorka...

Different way to say it is: *I am called Dr. (and say your name)*

Volám sa doktor...

Volám sa doktorka....

I am (say your name) and I am a medical student.

(2x) **Ja som a som medik / medička.**

The patient says: *I am Kováčová*. In Slovakia we often introduce ourselves just by surname.

(2x) **Ja som Kováčová.**

I am called Novák.

(2x) **Volám sa Novák.**

Povedzte: *Here you go, come in!*

(2x) **Nech sa páči, pod'te ďalej!**

Please fill in the anamntestic questionnaire!

(2x) **Prosím, vyplňte anamnestický dotazník!**

Please notice, how the pronoun *your / yours* changes according to the gender of the Slovak noun.

It is:

Váš for masculine.

Vaša for feminine.

Vaše for neuter.

Your name and surname?

(2x) **Vaše meno a priezvisko?**

Can you spell it for me?

(2x) **Môžete mi to vyhláskovať?**

I understand.

(2x) **Rozumiem.**

Birth number.

(2x) **Rodné číslo.**

Your insurance company?

(2x) **Vaša poisťovňa?**

Your address?

(2x) **Vaša adresa?**

Your postcode number?

(2x) **Vaše PSČ?**

Well done!

Try to say / Pokúste sa povedať: Also your telephone. Use the word ešte.

(2x) **Ešte Váš telefón.**

Teraz povedzte / now say: Please, also your e-mail.

(2x) **Prosím, ešte Váš e-mail.**

What do you call the at sign?

(2x) **Zavináč.**

Good. You have taken the most important personal details from your patient. In the next lesson let's move on to some questions about his medical history.

This is the end of unit 11.

Slovník

ako povieť? (Vy)

how do you say?

môj, moja, moje

my, mine

meno (neut.)

name

doktor (masc.)

male doctor

doktorka (fem.)

female doctor

volám sa (ja)

I am called, my name is

som (ja)

I am

medik (masc.)

male medical student

medička (fem.)	female medical student
šstudent (masc.)	male student
šstudentka (fem.)	female student
medicína (fem.)	medicine
šstudent / šstudentka medicíny (masc./fem.)	student of medicine
v	in, inside
v Bratislave	in Bratislava
anamnestický (-á, -é)	anamnestic
dotazník (masc.)	questionnaire
anamnestický dotazník (masc.)	anamnestic questionnaire
vyplniť (v.)	fill in
vyplňte! (Vy)	fill in!
žiadny (-a, -e)	no, not, any, none (of)
žiadny problém (masc.)	no problem
podpísať (v.)	sign, put one's signature
podpíšte! (Vy)	sign / put your signature!
informovaný (-á, -é)	informed
súhlas (masc.)	consent
váš, vaša, vaše	your, yours
priezvisko (neut.)	surname
môžete (Vy)	you can
mi, mne	to me
vyhláskovať (v.)	spell, spell out
pokúsiť sa (v.)	try
pokúste sa! (Vy)	try!
povedať (v.)	say, tell
samozrejme	of course, sure, certainly
rozumieť (v.)	understand
rozumiem (ja)	I understand
opäť povedzte! (Vy)	say again!
rodný (-á, -é)	birth (adj.), native
číslo (neut.)	number, numeral
rodné číslo (neut.)	birth certificate number
nula (fem.)	zero, nought, nil
jeden, jedna, jedno	one, single
dva (-e)	two

tri	three
štyri	four
pät'	five
šest'	six
sedem	seven
osem	eight
devät'	nine
desat'	ten
lomeno	slash
pomalšie (adv.)	slower, more slowly
poist'ovňa (fem.)	insurance company
adresa (fem.)	address
PSC, poštové smerovacie číslo (neut.)	post code number
telefón (masc.)	(tele)phone
ešte (adv.)	also, what's more, still
zavináč (masc.)	at sign, @
bodka (fem.)	dot

12. Anamnestický dotazník II.

Anamnesitic questionnaire II.

 We are going to continue with the questionnaire in this lesson. You have already asked the patient about his personal data, now you are going to find out about the medications, allergies and infectious diseases. Let's dive into it:

Question / otázka: *Do you take any medications regularly?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Beriete pravidelne nejaké lieky?**

Medications, drugs – (2x) **lieky**

Some / any medications – (2x) **nejaké lieky**

You take, do you take – (2x) **beriete, vy beriete**

Do you take regularly – (2x) **beriete pravidelne**

(2x) **Beriete pravidelne nejaké lieky?**

The patient answers: *I don't take any medications.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Neberiem žiadne lieky.**

I don't take. – (2x) **Neberiem. Ja neberiem.**

Any / no medications – (2x) **žiadne lieky**

Neberiem žiadne lieky. Ja neberiem žiadne lieky.

Opýtajte sa pacienta: *Do you take any medications regularly?*

(2x) **Beriete pravidelne nejaké lieky?**

Answer / odpovedzte: *I don't take any medications.*

(2x) **Neberiem žiadne lieky.**

Now he answers: *I don't take any prescribed medications.*

Počúvajte a opakujte: (2x) **Neberiem žiadne lieky na predpis.**

Let's break it down:

Prescription – (2x) **predpis**

Prescribed – (2x) **na predpis**

Prescribed medications – (2x) **lieky na predpis**

(2x) **Neberiem žiadne lieky na predpis.**

Opýtajte sa pacienta: *Do you take any prescribed medications?*

(2x) **Beriete nejaké lieky na predpis?**

Odpovedzte / Answer: *No prescribed medications.*

(2x) **Žiadne lieky na predpis.**

Neberiem žiadne lieky na predpis.

He adds: *Just some vitamins and nutritional supplements.*

Počúvajte a opakujte: (2x) **Len nejaké vitamíny a výživové doplnky.**

Vitamins – (2x) **vitamíny**

Some vitamins – (2x) **nejaké vitamíny**

Supplements – (2x) **doplnky**

Nutritional – (2x) **výživové**

Nutritional supplements – (2x) **výživové doplnky**

Do you remember how to say in Slovak: *Only, just*

(2x) **Iba.**

Slovak word *len* means exactly the same as *iba*. It's a synonym.

Opakujte: (2x) **Len. Iba. Len.**

Povedzte: *Just vitamins.*

Iba vitamíny. Len vitamíny.

Povedzte: *Just nutritional supplements:*

Iba výživové doplnky. Len výživové doplnky.

Povedzte: *No prescribed medications.*

(2x) **Žiadne lieky na predpis.**

Teraz sa pokúste povedať celú vetu / Now try to say the whole sentence. Take your time:

I don't take any prescribed medications, just some vitamins and nutritional supplements.

(2x) **Neberiem žiadne lieky na predpis, len (iba) nejaké vitamíny a výživové doplnky.**

Opýtajte sa: *Do you take any prescribed medications?*

(2x) **Beriete nejaké lieky na predpis?**

The patient answers: *Yes, I take prescribed medications.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Áno, beriem lieky na predpis.**

The doctor asks: *What medications?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Aké lieky?**

The patient now answers: *I take Isoptin regularly.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Pravidelne beriem Isoptin.**

Opýtajte sa: *Any prescribed medications, vitamins or supplements?*

(2x) **Nejaké lieky na predpis, vitamíny, alebo doplnky?**

How would you say: *I take prescribed medications regularly.*

Pravidelne beriem lieky na predpis.

Lieky na predpis beriem pravidelne.

Opýtajte sa: *What medications?*

(2x) **Aké lieky?**

Odpovedzte: *Yes, I take Isoptin regularly.*

(2x) **Áno, pravidelne beriem Isoptin.**

The doctor is now interested if the patient has an allergy to some medications.

Do you have an allergy to any medications?

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Máte alergiu na nejaké lieky?**

Allergy – (2x) **alergia**

Allergy to medication – (2x) **alergia na lieky**

(2x) **Máte alergiu?**

(2x) **Máte alergiu na nejaké lieky?**

Odpovedzte: *No, I don't.*

(2x) **Nie, nemám.**

Povedzte: *No, I don't have an allergy.*

(2x) **Nie, nemám alergiu.**

Povedzte: *Yes, I have an allergy.*

(2x) **Áno, mám alergiu.**

Opýtajte sa: *Do you have an allergy to any medications?*

(2x) **Máte alergiu na nejaké lieky?**

Povedzte: *No, I don't have allergy to any medication. Use the word *žiadne* for *any*.*

(2x) **Nie, nemám alergiu na žiadne lieky.**

In Slovak we say *antibiotiká* for *antibiotics*.

Opýtajte sa pacienta: *Do you have an allergy to antibiotics?*

(2x) **Máte alergiu na antibiotiká?**

Odpovedzte: *I don't have an allergy to antibiotics.*

(2x) **Nemám alergiu na antibiotiká.**

You want to ask about *latex*, too.

In Slovak it is:

(2x) **Latex.**

Opýtajte sa pacienta: *Do you have an allergy to latex?*

(2x) **Máte alergiu na latex?**

Pokúste sa povedať: *Yes, I have an allergy to latex.*

(2x) **Áno, mám alergiu na latex.**

Ok, now instead of saying *I have an allergy*, the patient might also say: *I am allergic.*

Počúvajte a opakujte:

Male patient: (2x) **Som alergický.**

Female patient: (2x) **Som alergická.**

The patient may say: *I am allergic to antibiotics.*

Počúvajte a opakujte:

Som alergický na antibiotiká.

Som alergická na antibiotiká.

Som alergický.

Som alergická.

Opýtajte sa pacienta: *Are you allergic to any medication?*

Ste alergický na nejaké lieky?

Ste alergická na nejaké lieky?

Odpovedzte: *I am not allergic to any medication.*

Nie som alergický na žiadne lieky.

Nie som alergická na žiadne lieky.

You may want to find out about other allergies, too. Listen to how to say / Počúvajte, ako sa povie:

Injections – (2x) **injekcie**

Allergy to injections – (2x) **alergia na injekcie**

Metals – (2x) **kovy**

Metal allergy – (2x) **alergia na kovy**

Food – (2x) **potraviny**

Food allergy – (2x) **alergia na potraviny**

Well done! Practise these words some more even outside this audio lesson.

The doctor then wants to know about the patient's adverse reaction to anaesthesia.

He asks: *Have you ever had a reaction to anaesthesia?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Mali ste niekedy reakciu na anestéziu?**

Ever, sometimes – (2x) **niekedy**

Reaction – (2x) **reakcia**

Anaesthesia – (2x) **anestézia**

Reaction to anaesthesia – (2x) **reakcia na anestéziu**

(2x) **Mali ste niekedy reakciu na anestéziu?**

Opýtajte sa pacienta: *Have you ever had a reaction to anaesthesia?*

(2x) **Mali ste niekedy reakciu na anestéziu?**

He / She answers: *No, I haven't.*

Male patient: (2x) **Nie, nemal som.**

Female patient: (2x) **Nie, nemala som.**

I have never had a reaction.

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Nikdy som nemal reakciu.**

(2x) **Nikdy som nemala reakciu.**

Never – (2x) **nikdy**

I haven't had – Nemal som. Ja som nemal / Nemala som. Ja som nemala.

Nikdy som nemal reakciu.

Nikdy som nemala reakciu.

Povedzte: *I have never had a reaction to anaesthesia.*

Nikdy som nemal reakciu na anestéziu.

Nikdy som nemala reakciu na anestéziu.

He/She might also say: *Yes, I have had a reaction in the past.*

Počúvajte a opakujte:

Áno, v minulosti som mal reakciu.

Áno, v minulosti som mala reakciu.

In the past – (2x) v minulosti

V minulosti som mal reakciu.

V minulosti som mala reakciu.

Pokúste sa povedať: *I've had a reaction to anaesthesia in the past.*

V minulosti som mal reakciu na anestéziu.

V minulosti som mala reakciu na anestéziu.

Ok. Let's sum up.

How do you say / ako povieť: *Do you take any medications regularly?*

(2x) ***Beriete pravidelne nejaké lieky?***

Odpovedzte: *I don't take any medications.*

(2x) ***Neberiem žiadne lieky.***

Opýtajte sa: *No vitamins or nutritional supplements?*

(2x) ***Žiadne vitamíny, alebo výživové doplnky?***

Odpovedzte: *Some vitamins.*

(2x) ***Nejaké vitamíny***

No prescribed medications?

(2x) ***Žiadne lieky na predpis?***

Yes, I take Isoptin regularly.

(2x) ***Áno, pravidelne beriem Isoptin.***

Are you allergic to any medications?

Ste alergický na nejaké lieky?

Ste alergická na nejaké lieky?

Yes, I have an allergy to some antibiotics.

(2x) ***Áno, mám alergiu na nejaké antibiotiká.***

Which antibiotics?

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ktoré antibiotiká?**

(2x) **Ktoré?**

Ktoré antibiotiká?

Pacient odpovie / The patient answers: *I am allergic to penicillin.*

Počúvajte a opakujte:

Som alergický na penicilín.

Som alergická na penicilín.

(2x) **Penicilín.**

Lekár sa pýta / The doctor asks: *What about latex, injections or metals?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Čo latex, injekcie a kovy?**

Odpovedzte. *No allergy.*

(2x) **Žiadna alergia.**

Opýtajte sa: *Have you ever had a reaction to anaesthesia?*

(2x) **Mali ste niekedy reakciu na anestéziu?**

Odpovedzte: *I had some reaction in the past.*

V minulosti som mal nejakú reakciu.

V minulosti som mala nejakú reakciu.

This is the end of today's lesson. I hope you are enjoying your learning process as well as acknowledging your progression. I am certain you are doing so well. Keep it up.

This is the end of unit 12.

Slovník

otázka (fem.)	question
liek (masc.)	medication, medicinal drug
lieky (pl.)	medications, drugs, medicaments
nejaký (-á, -é)	some, any
nejaké (pl.)	some, any
nejaké lieky (pl.)	some / any medications
brať (v.)	take, be on sth.
beriete (Vy)	you take
pravidelne (adv.)	regularly
nebrať (v.)	not to take
neberiem (ja)	I don't take
žiadne lieky (pl.)	no medications
opýtať sa (v.)	ask
opýtajte sa! (Vy)	ask!

opýtajte sa pacienta! (Vy)	ask the patient!
odpovedať (v.)	answer
odpovedzte! (Vy)	answer!
predpis (masc.)	prescription
na predpis	by / on prescription, prescribed
lieky na predpis (pl.)	prescribed medications
vitamín (masc.)	vitamin
vitamíny (pl.)	vitamins
doplnok (masc.)	supplement
doplnky (pl.)	supplements
výživový (-á, -é)	nutritional
výživové doplnky (pl.)	nutritional supplements
aké (pl.)	what (kind of)
aké lieky (pl.)	what (kind of) medications
alergia (fem.)	allergy
alergia na lieky (fem.)	drug allergy
nemať (v.)	not to have
nemám (ja)	I don't have
antibiotikum (neut.)	antibiotic
antibiotiká (pl.)	antibiotics
latex (masc.)	latex
alergický (-á, -é)	allergic
alergický (-á, -é) na	allergic to
injekcia (fem.)	injection
injekcie (pl.)	injections
kov (masc.)	metal
kovy (pl.)	metals
potravina (fem.)	food
potraviny (pl.)	food(s)
niekedy (adv.)	sometimes, ever
reakcia (fem.)	reaction
reakcia (fem.) na...	reaction to ...
anestézia (fem.)	anaesthesia
nikdy (adv.)	never
minulosť (fem.)	the past
v minulosti	in the past

ktoré (pl.)

ktoré antibiotiká

pacient odpovie

penicilín (masc.)

lekár sa pýta

which

which antibiotics

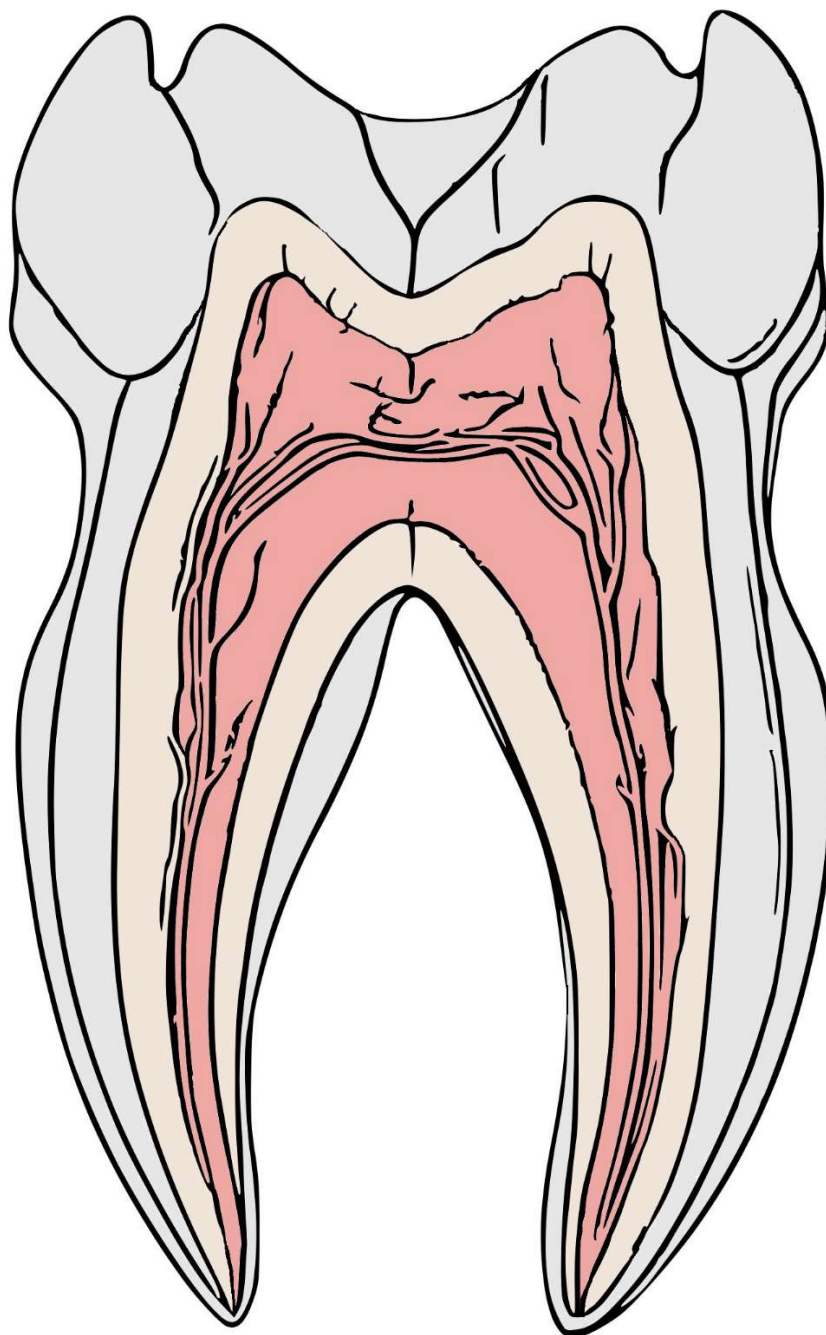
patient answers

penicillin

doctor asks

13. Anamnestický dotazník III.

Anamnesic questionnaire III.

Welcome to another lesson. We are still dealing with the anamnesic questionnaire.

Povedzte po slovensky: *Anamnesic questionnaire.*

(2x) **Anamnestický dotazník.**

We have already covered the questions about personal data of the patient, their medications, allergies and adverse reactions, now we will continue acquiring other important pieces of information.

The next question is about infectious diseases: *Do you have any infectious disease?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Máte nejaké infekčné ochorenie?**

Disease – (2x) **ochorenie**

Infectious – (2x) **infekčné**

Infekčné ochorenie

Nejaké infekčné ochorenie

Such as, like – (2x) **ako**

Tuberculosis – (2x) **tuberkulóza**

To have tuberculosis – (2x) **mat' tuberkulózu**

HIV – (2x) **HIV (Há-í-vé)**

To have HIV – (2x) **mat' HIV (Há-í-vé)**

Hepatitis – (2x) **hepatitída**

To have Hepatitis – (2x) **mat' hepatitídu**

Herpes – (2x) **herpes**

To have herpes – (2x) **mat' herpes**

Zopakujme si / let's repeat.

Ako sa povie / How to say: Tuberculosis?

(2x) **Tuberkulóza.**

Hepatitis?

(2x) **Hepatitída.**

HIV?

(2x) **Há í vé**

Herpes?

(2x) **Herpes.**

How do you ask in Slovak: *Do you have?*

(2x) **Máte?**

Opýtajte sa: *Do you have any infectious disease?*

(2x) **Máte nejaké infekčné ochorenie?**

Opýtajte sa pacienta: *Do you have tuberculosis?*

(2x) **Máte tuberkulózu?**

Opýtajte sa: *Do you have hepatitis?*

(2x) **Máte hepatitídu?**

Opýtajte sa: *Do you have HIV?*

(2x) **Máte HIV?**

Ako sa povie: *Such as, like* in Slovak?

(2x) **Ako**

Opýtajte sa: *Do you have any infectious disease such as herpes?*

(2x) **Máte nejaké infekčné ochorenie ako herpes?**

Pokúste sa povedať: *I have no infectious disease. Use the word žiadne.*

(2x) **Nemám žiadne infekčné ochorenie.**

Pokúste sa povedať: *I have no infectious disease and I don't take any medications.*

(2x) **Nemám žiadne infekčné ochorenie a neberiem žiadne lieky.**

Povedzte: *I don't have herpes.*

(2x) **Nemám herpes.**

The doctor asks / Lekár sa pýta: *Nor hepatitis?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ani hepatitídu?**

Nor – (2x) **ani**

Neither / nor – (2x) **Ani / ani**

Nor hepatitis?

(2x) **Ani hepatitídu?**

The patient answers / pacient odpovie: *Nor that.*

(2x) **Ani to.**

Opýtajte sa: *No infectious disease?*

(2x) **Žiadne infekčné ochorenie?**

Odpovedzte: *No / None.*

(2x) **Žiadne.**

Lekár sa pýta / the doctor asks: *Now?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Teraz?**

Pokúste sa opýtať / try to ask: *What now?*

(2x) **Čo teraz?**

Do you have any infectious disease such as herpes now? Use the word teraz:

Máte teraz nejaké infekčné ochorenie ako herpes?

Teraz máte nejaké infekčné ochorenie ako herpes?

Odpovedzte: *I don't.*

(2x) **Nemám.**

Pokúste sa povedať: *Yes, I have herpes now.*

(2x) **Áno, teraz mám herpes.**

What would you tell the patient with the herpes?

I can not treat you now. You have to come back another time.

Teraz Vás nemôžem ošetriť. Musíte prísť inokedy.

Let's break it down. Počúvajte a opakujte:

To treat – (2x) **Ošetriť**

I can not – (2x) **Nemôžem**

I can not treat you. – (2x) **Nemôžem Vás ošetriť.**

I can not treat you now. – (2x) **Teraz Vás nemôžem ošetriť.**

Ako poviete / How do you say: *To treat*

(2x) **Ošetriť.**

Povedzte: *I can not treat you.*

(2x) **Nemôžem Vás ošetriť.**

Povedzte: *I can not treat you now.*

(2x) **Teraz Vás nemôžem ošetriť.**

Ako poviete: *Now I can't.*

(2x) **Teraz nemôžem.**

Povedzte: *You have infectious disease.*

(2x) **Máte infekčné ochorenie.**

I can't treat you now.

(2x) **Teraz Vás nemôžem ošetriť.**

Výborne! / Well done! Now the second part of the information: *You have to come back another time.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Musíte prísť inokedy.**

You have to. – Musíte. Vy musíte.

To come – (2x) Prísť

Another time – (2x) Inokedy

(2x) **Musíte prísť inokedy.**

Povedzte: *You have to come back.*

(2x) **Musíte prísť.**

Povedzte: *Another time.*

(2x) **Inokedy.**

Povedzte: *You have to come back another time.*

(2x) **Musíte prísť inokedy.**

The doctor may say: *Come back later.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Príd'te neskôr.**

Come back. – Príd'te. Vy príd'te.

Later – (2x) Neskôr

(2x) **Príd'te neskôr.**

Pokúste sa povedať: *Please come back later!*

(2x) **Prosím, príd'te neskôr!**

I can not treat you now.

(2x) **Teraz Vás nemôžem ošetriť.**

Please come back another time!

(2x) **Prosím, príd'te inokedy!**

You have to come back later.

(2x) **Musíte prísť neskôr.**

Let's find out if the patient has currently been diagnosed with cancer, cardiovascular disease or some bleeding disorder.

You can simply ask: *Are you treated for any disease?*
(2x) **Liečite sa na nejaké ochorenie?**

To be treated – (2x) **Liečiť sa.**
Are you treated? – (2x) **Liečite sa?**
Some / any disease – (2x) **Nejaké ochorenie**
(2x) **Liečite sa na nejaké ochorenie?**

Pokúste sa povedať: *What are you treated for?*
(2x) **Na čo sa liečite?**

Opýtajte sa pacienta: *Are you treated for any disease?*
(2x) **Liečite sa na nejaké ochorenie?**

He says: *Áno, mám rakovinu.*
Rakovina means *cancer*.
Say *cancer* in Slovak:
(2x) **Rakovina.**

Or he says: *Áno, mám choré srdce.*
Choré srdce means *heart disease*, literally we say *ill heart*.
Povedzte *heart* in Slovak.
(2x) **Srdce.**

Povedzte: *Heart disease*, literally – *ill heart*.
Choré srdce.

Opýtajte sa pacienta: *Do you have a heart disease?*
(2x) **Máte choré srdce?**

Odpovedzte: *No, I have cancer.*
(2x) **Nie, mám rakovinu.**

Lekár sa pýta / the doctor asks: *Liečite sa na osteoporózu?*
What did he ask? You probably guessed it:
Are you treated for osteoporosis?

Osteoporosis is in Slovak *osteoporóza*.
Opakujte:
(2x) **Osteoporóza.**

Opýtajte sa pacienta: *Are you treated for osteoporosis?*
(2x) **Liečite sa na osteoporózu?**

Povedzte: *I am treated for osteoporosis.*
(2x) **Liečim sa na osteoporózu.**

Povedzte: *I am not treated for osteoporosis.*
(2x) **Neliečim sa na osteoporózu.**

Do you remember how to say the Slovak conjunction – *but*?

(2x) **Ale**

Pokúste sa povedať: *I am not treated for osteoporosis but for cancer.*

(2x) **Neliečim sa na osteoporózu, ale na rakovinu.**

Lekár sa pýta / the doctor asks: *Do you have any health problems?*

Počúvajte a opakujte: (2x) **Máte nejaké zdravotné problémy?**

Health problems – (2x) zdravotné problémy

(2x) **Máte nejaké zdravotné problémy?**

How would you say: *I have no health problems.*

(2x) **Nemám žiadne zdravotné problémy.**

Povedzte: *I have some health problems.*

(2x) **Mám nejaké zdravotné problémy.**

Povedzte: *Yes I have a heart disease.*

(2x) **Áno, mám choré srdce.**

Now, with the female patient, you might also want to know, if she is pregnant.

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ste tehotná?**

Pregnant – (2x) tehotná

You are – (2x) Ste, Vy ste

(2x) **Ste tehotná?**

It is also common to ask in Slovak: *Aren't you pregnant?* Meaning the same as *Are you pregnant?*

(2x) **Nie ste tehotná?**

Or / alebo:

(2x) **Tehotná nie ste?**

The female patient answers / pacientka odpovie:

(2x) **Áno, som.**

(2x) **Nie, nie som.**

Povedzte: *Yes, I am pregnant.*

(2x) **Áno, som tehotná.**

No, I am not pregnant.

(2x) **Nie, nie som tehotná.**

Pokúste sa povedať: *Thank you, now please take a seat in the chair!*

(2x) **Ďakujem, teraz si, prosím, sadnite do kresla!**

Okey. We have covered some of the most important questions in the *anamnestický dotazník*.

Now listen to the conversation between doctor Heinz and the patient, Mrs. Adamcová, filling in together the questionnaire. Try to recognize as many phrases and words as possible:

- *Dobrý deň, pani Adamcová. Moje meno je doktor Heinz. Nech sa páči, podťe ďalej! Prosím, vyplňte anamnestický dotazník!*

- *Áno. Žiadny problém.*

- *Vaše meno a priezvisko?*

- *Martina Adamcová*

- *Môžete mi to vyhláskovať?*

- *Samozrejme. A-D-A-M-C-O-V-Á.*
- *Rozumiem. Vaše rodné číslo?*
- *795128/4680*
- *Pomalšie, prosím!*
- *Ešte raz. 795128/4680*
- *Akú máte poisťovňu? (The patient shows the insurance card)*
- *Vaša adresa?*
- *Zimná 10. Bratislava. PSČ je 82102.*
- *Ďakujem. Telefón?*
- *0905/132 695*
- *Ešte e-mail, prosím.*
- *adamcova@gmail.com*
- *Beriete pravidelne nejaké lieky, pani Adamcová?*
- *Neberiem žiadne lieky na predpis, len nejaké vitamíny a výživové doplnky.*
- *Máte nejakú alergiu na lieky?*
- *Nie som alergická na žiadne lieky.*
- *Alergia na antibiotiká, latex, injekcie, kovy, potraviny?*
- *Našťastie nie.*
- *Mali ste niekedy reakciu na anestéziu?*
- *Nikdy som nemala žiadnu reakciu.*
- *Máte teraz nejaké infekčné ochorenie?*
- *Nemám žiadne.*
- *Liečite sa na nejaké ochorenie?*
- *Nie.*
- *Tehotná nie ste?*
- *Zatiaľ nie som tehotná.*
- *Ďakujem. Sadnite si do kresla.*

So, how much did you understand? Don't forget, you can always hit the replay button, if in doubt. The next lesson will be the summary of what we have learnt so far. Take it as a good practice before advancing to the next chapter.

This is the end of unit 13.

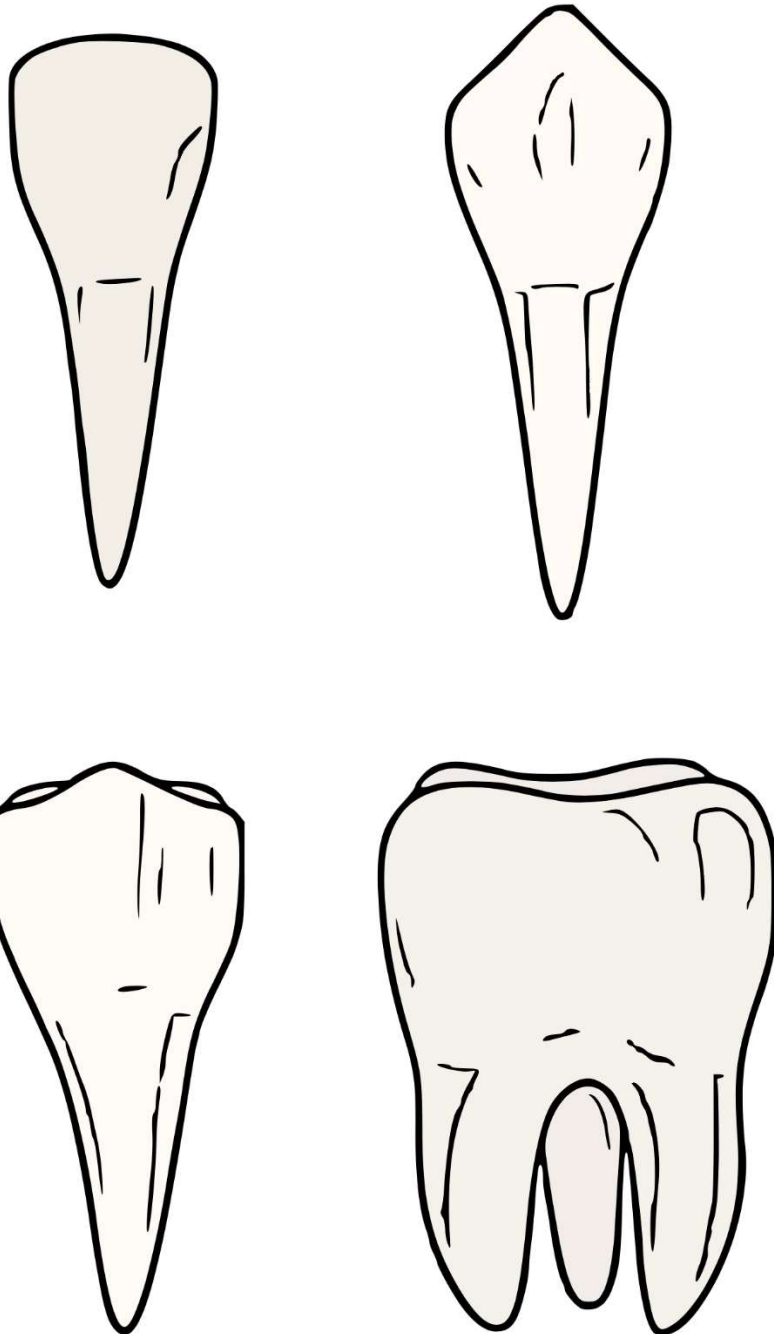
Slovník

ochorenie (neut.)	disease, illness
infekčný (-á, -é)	infectious
infekčné ochorenie (neut.)	infectious disease
ako	such as, like
tuberkulóza (fem.)	tuberculosis
HIV (há-í-vé) (masc.)	HIV
hepatitída (fem.)	hepatitis
herpes (masc.)	herpes
zopakovať (v.)	repeat, say again
zopakujme si! (my)	let's repeat!

teraz (adv.)	now, presently
ošetriť (v.)	treat
môcť (v.)	can
môžem (ja)	I can
nemôžem (ja)	I can not
musieť (v.)	have to, must
musíte (Vy)	you must / have to
výborne!	well done / excellent!
prísť (v.)	come
príďte! (Vy)	come!
inokedy (adv.)	another time, some other time
neskôr (adv.)	later
liečiť sa (v.)	be treated, undergo treatment
liečite sa (Vy)	you are treated
liečiť sa na niečo	be treated for s.t.
liečiť sa na ochorenie	be treated for disease
liečim sa na... (ja)	I am treated for...
neliečim sa na... (ja)	I am not treated for...
rakovina (fem.)	cancer
srdce (neut.)	heart
choré srdce (neut.)	ill heart, heart disease
osteoporóza (fem.)	osteoporosis
problém (masc.)	problem
problémy (pl.)	problems
zdravotný (-á, -é)	health (adj.)
zdravotné problémy (pl.)	health problems / issues
tehotná (fem.)	pregnant
som tehotná (ja)	I am pregnant
ste tehotná (Vy)	you are pregnant
nie som tehotná (ja)	I am not pregnant
nie ste tehotná (Vy)	you are not pregnant

14. Opakovanie III.

Revision III.

 Let's recap. / Pod'me rekapitulovat'.

First let's try your comprehension skills. You will hear some Slovak sentences. Try to translate them into your language or English. Then compare your translation with ours. Would you get most of it right?

(2x) **Volám sa doktorka Cohenová.** What did I say? (My name is doctor Cohen.)

(2x) **Môžete mi vyhláskovat' Vaše meno a priezvisko?** (Can you spell out for me your name and surname?)

(2x) **Mali ste niekedy reakciu na anestéziu ?** (Have you ever had a reaction to anaesthesia?)

(2x) **Ako často chodíte na preventívne prehliadky?** (How often do you come for check-ups?)

(2x) **Pravidelne beriem lieky na predpis.** (I take prescription medication regularly.)

(2x) **Prosím, vyplňte teraz anamnestický dotazník!** (Now please fill in the anamnestic questionnaire!)

(2x) **Vaša adresa?** (Your address?)

(2x) **Pomalšie, prosím!** (Slower please!)

(2x) **Beriete nejaké vitamíny alebo výživové doplnky?** (Do you take any vitamins or nutritional supplements?)

(2x) **To nie je žiadny problém.** (It is no problem.)

(2x) **Som Klaudia Lipková.** (I am Klaudia Lipková.)

(2x) **Pozriem sa na Váš dotazník.** (I will take a look at your questionnaire.)

(2x) **Vaše rodné číslo?** (Your birth number?)

(2x) **Nedávno som mal herpes.** (I had herpes recently.)

(2x) **Nikdy som nemala žiadne infekčné ochorenie, ani rakovinu.** (I have never had any infectious disease, nor cancer.)

(2x) **Vlastne som alergický na antibiotiká.** (Actually, I am allergic to antibiotics.)

(2x) **Musíte prísť neskôr.** (You have to come back later.)

(2x) **Našťastie nemám alergiu.** (Fortunately I don't have an allergy.)

(2x) **Beriete pravidelne lieky?** (Do you take medications regularly?)

(2x) **V minulosti som užíval lieky na predpis.** (I took prescribed medications in the past.)

(2x) **Aké lieky?** (What medications?)

(2x) **Nemôžem Vás ošetriť.** (I can not treat you.)

(2x) **Ako dlho Vás to bolí?** (How long has it been hurting you?)

(2x) **Bolia ma d'asná už niekoľko dní.** (Gums have been hurting me for several days already.)

Výborne! / Well done!

Now please try to translate from English to Slovak.

Ako povieť / How do you say:

Alright. – (2x) **V poriadku.**

I will take a look. – (2x) **Pozriem sa.**

Tooth ache. – (2x) **Bolest' zubov.**

Actually. – (2x) **Vlastne.**

Slower, please. – (2x) **Pomalšie, prosím!**

Pregnant. – (2x) **Tehotná.**

Good morning. – (2x) **Dobré ráno.**

Dental X-ray. – (2x) **Röntgen zubov.**

Of course. – (2x) **Samozrejme.**

To floss. – (2x) **Čistiť zuby nit'ou.**

Interproximal spaces. – (2x) **Medzizubné priestory.**

Preventive check-up. – (2x) **Preventívna prehliadka**

Dental floss. – (2x) **Zubná nit'.**

Wisdom tooth. – (2x) **Zub múdrosti.**

Something. – (2x) **Niečo.**

Molar on the bottom left side. – (2x) **Stolička vľavo dole.**

Mistake. – (2x) **Chyba.**

Twice a day. – (2x) **Dvakrát denne.**

It is not serious. – (2x) **Nie je to vážne.**

Once a day. – (2x) **Raz denne.**

One – (2x) **Jeden**

Two – (2x) **Dva**

Three – (2x) **Tri**

Four – (2x) **Štyri**

Five – (2x) **Päť**

Six – (2x) **Šesť**

Seven – (2x) **Sedem**

Eight – (2x) **Osem**

Nine – (2x) **Devät'**

Ten – (2x) **Desat'**

Zero – (2x) **Nula**

Well done. Now please try to translate the sentences and phrases:

Povedzte: *Please sign an informed consent!*

(2x) **Prosím, podpíšte informovaný súhlas!**

Translate / preložte: *Can you please spell out your name and surname for me?*

(2x) **Môžete mi, prosím, vyhláskovať Vaše meno a priezvisko?**

Your birth number?

(2x) **Vaše rodné číslo?**

Your insurance company?

(2x) **Vaša poisťovňa?**

Your address and postcode number?

(2x) **Vaša adresa a PSČ?**

Povedzte: *Please, also your telephone and e-mail address.*

(2x) **Prosím, ešte Váš telefón a e-mail.**

Povedzte: *Thank you*

Ďakujem.

Ďakujem Vám.

Opýtajte sa pacienta: *Do you come for dental check-ups regularly?*

(2x) **Chodíte pravidelne na preventívne prehliadky?**

Odpovedzte: *Yes, I come regularly once a year.*

(2x) **Áno, chodím pravidelne raz ročne.**

Opýtajte sa pacienta: *How often do you brush your teeth?*

(2x) **Ako často si umývate zuby?**

Odpovedzte: *Twice a day.*

(2x) **Dvakrát denne.**

Opýtajte sa: *Do you floss?*

(2x) **Čistíte si zuby zubnou nit'ou?**

Odpovedzte: *Yes, but maybe not regularly.*

(2x) **Áno, ale asi nepravidelne.**

Opýtajte sa pacienta: *Do you take any regular medications?*

(2x) **Beriete pravidelne nejaké lieky?**

Odpovedzte: *I just take some vitamins.*

Beriem len nejaké vitamíny.

Beriem iba nejaké vitamíny.

Pokúste sa povedať: *Do you take any nutritional supplements?*
(2x) **Beriete nejaké výživové doplnky?**

Odpovedzte: *I take no medications.*
(2x) **Neberiem žiadne lieky.**

Opýtajte sa pacienta: *Are you allergic to anything?*
Ste na niečo alergický?
Ste na niečo alergická?

Opýtajte sa: *Are you allergic to metals or injections?*
Ste alergický na kovy alebo injekcie?
Ste alergická na kovy alebo injekcie?

Odpovedzte: *I have an allergy to some foods.*
(2x) **Mám alergiu na nejaké potraviny.**

Opýtajte sa pacienta: *Have you ever had a reaction to anaesthesia?*
(2x) **Mali ste niekedy reakciu na anestéziu?**

Odpovedzte: *No, I have never had any reaction.*
Nikdy som nemal žiadnu reakciu.
Nikdy som nemala žiadnu reakciu.

Opýtajte sa pacienta: *Do you have any infectious disease?*
(2x) **Máte nejaké infekčné ochorenie?**

Odpovedzte: *I had hepatitis in the past.*
V minulosti som mal hepatitídu.
V minulosti som mala hepatitídu.

The patient says: *In the past I was treated for tuberculosis.*
Počúvajte a opakujte:
V minulosti som sa liečil na tuberkulózu.
V minulosti som sa liečila na tuberkulózu.

I was treated.
Liečil som sa. Ja som sa liečil.
Liečila som sa. Ja som sa liečila.

I was treated for ...
Liečil som sa na ...
Liečila som sa na ...

V minulosti som sa liečil na tuberkulózu.
V minulosti som sa liečila na tuberkulózu.

Povedzte: *In the past I was treated for infectious disease.*
V minulosti som sa liečil na infekčné ochorenie.
V minulosti som sa liečila na infekčné ochorenie.

Opýtajte sa pacienta: *Are you treated for any disease now?*
(2x) **Liečite sa teraz na nejaké ochorenie?**

Odpovedzte: *Yes, I have cancer.*

(2x) **Áno, mám rakovinu.**

Opýtajte sa: *Do you have any health problems?*

(2x) **Máte nejaké zdravotné problémy?**

Povedzte: *I have a heart disease.*

(2x) **Mám choré srdce.**

Opýtajte sa pacientky: *Are you pregnant?*

(2x) **Ste tehotná?**

Odpovedzte: *Yes, I am pregnant.*

(2x) **Áno, som tehotná.**

Povedzte: *Thank you, now please take a seat in the chair!*

(2x) **Ďakujem, teraz si, prosím, sadnite do kresla!**

Perfektné! Perfect! We have now practised almost everything from the personal data and medical history taking. A lot of new vocabulary in these last lessons. Feel free to listen to these parts more times over, so that you really get hold of the practised expressions.

This is the end of unit 14.

Slovník

rekapitulovať (v.)

recap, summarize

poďme rekapitulovať! (my)

let's recap!

liečil/a som sa (ja)

I was treated

Informovaný súhlas

ZÁZNAM O POUČENÍ OSOBY ALEBO JEJ ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCU O POSKYTOVANEJ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI A INFORMOVANÝ SÚHLAS OSOBY ALEBO JEJ ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCU podľa § 6 zákona č. 576/2004 Z. z.

Meno, priezvisko, titul, adresa trvalého pobytu/korešpondenčná adresa a dátum narodenia osoby, ktorej sa má poskytnúť zdravotná starostlivosť:

.....

Na základe vyšetrenia vyššie uvedenej osoby, vzhľadom na novovzniknuté ťažkosti, prípadne nové prejavy ochorenia bol stanovený diagnosticko-liečebný postup a navrhovaný výkon.

Dolu podpísaný(á)..... potvrdzujem svojím podpisom, že ošetrojúcemu zubnému lekárovi, ktorý ma vyšetril, som pri poskytnutí anamnestických údajov nezatajil(a) žiadne vážnejšie ochorenie, pre ktoré som sa v minulosti liečil(a), prípadne ktoré mi bolo v minulosti diagnostikované (v prípade potreby doplnenie závažných anamnestických údajov).

Zároveň svojím podpisom potvrdzujem, že som bol(a) počas dnešného lekárskeho vyšetrenia informovaný(á) o povahe môjho ochorenia, o dôvode, účele, spôsobe a možnostiach zdravotnej starostlivosti, ktorá mi má byť poskytnutá, vrátane diagnostických, zobrazovacích (RTG, vyhotovenie fotodokumentácie) alebo liečebných postupov, prípadne potrebných zdravotných výkonov, ako aj o možných následkoch a možných rizikách spojených s navrhovanou zdravotnou starostlivosťou.

Bol(a) som tiež poučený(á) o možnostiach voľby navrhovaných postupov, ako aj o rizikách odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti. Poučenie mi bolo poskytnuté zrozumiteľne, ohľaduplne, bez nátlaku, s možnosťou a dostatočným časom slobodne sa rozhodnúť. Poučeniu som porozumel(a). Svojím podpisom potvrdzujem, že s navrhovaným liečebným postupom **súhlasím – nesúhlasím.***

Bol(a) som zdravotníckym pracovníkom informovaný(á), že poskytovaný výkon nie je plne hrađený z verejného zdravotného poistenia a pri ošetrovaní boli použité nadštandardné materiály.

Bol(a) som zdravotníckym pracovníkom informovaný(á) o výške spoluúčasti (resp. plnej sumy) za požadovanú zdravotnú starostlivosť v zmysle platného cenníka, pričom beriem na vedomie, že táto cena nemusí byť konečná, a to v závislosti od dodatočných výkonov zdravotnej starostlivosti, ktoré budú nevyhnutne potrebné, a že celková cena zdravotnej starostlivosti môže byť aj vyššia. Po zvážení **súhlasím – nesúhlasím*** s cenou za výkon ošetrovania.

V Bratislave dňa

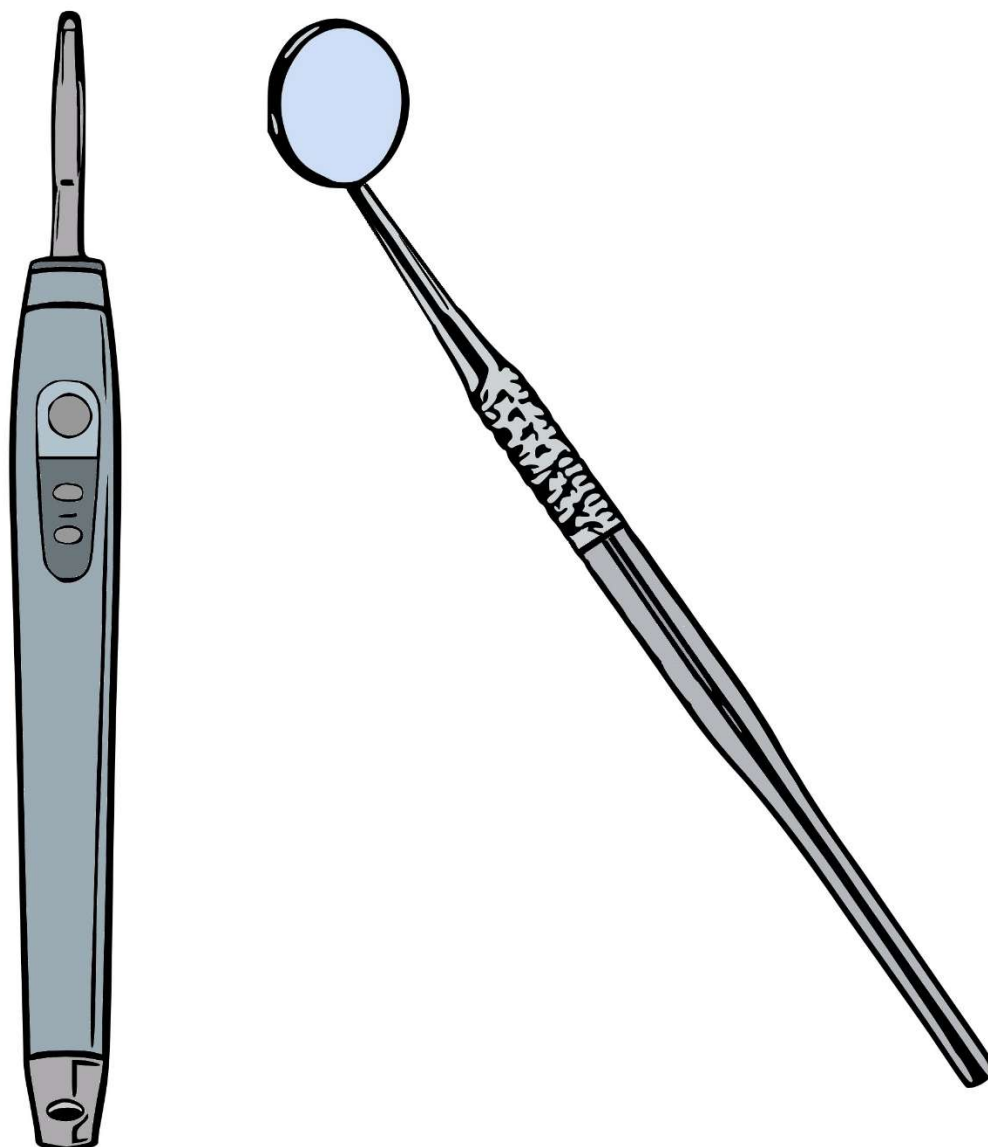
.....
podpis a odtlačok pečiatky lekára

.....
podpis osoby, ktorej sa poskytuje
zdravotná starostlivosť
(prípadne jej zákonného zástupcu)

* nehodiace preškrtnúť

15. Preventívna prehliadka I.

Preventive check-up

Listen to this recording illustrating the doctor examining the patient's teeth:

- *Nech sa páči, sadnite si! Teraz Vám vyšetřím zuby. Použijem aj intraorálnu kameru. Chcem Vám ukázať, kde máte problém. Dám si Vás do ľahu.*

- *Nebude to bolieť?*

- *Nie, použijem len zrkadielko a sondu. Sestrička, prosím, zapíšte status do počítača!*

Diktujem: 1/8 semiretinovaný, 1/7 intaktný, 1/6 kaz distálne, 1/5 – 2/4 všetko intaktné, 2/5 výplň, 2/6

– kaz medziálne, 2/7 kaz okluzálne, 2/8 – neprerezaný. Tretí kvadrant – 3/7,3/6 intaktné ,3/5 kaz

vestibulárne, od 3/4 po 4/3 celý frontálny úsek intaktný, 4/4 kaz orálne, 4/5 intaktný, 4/6 výplň, 4/7 fraktúra výplne. Obe dolné osmičky retinované.

The patient's name is Mr. Malý. How would you wish him good morning?

Dobré ráno.

Dobré ráno, pán Malý.

Invite him to the chair.

(2x) **Prosím, sadnite si do kresla!**

Opýtajte sa, how you can help him.

(2x) **Ako Vám môžem pomôcť?**

The patient says: *Prišiel som na preventívnu prehliadku.*

What did he say to you? *I have come for a check-up.*

If it was a female patient, she would say: *Prišla som na preventívnu prehliadku.*

Opakujte:

Prišiel som na preventívnu prehliadku.

Prišla som na preventívnu prehliadku.

Povedzte: I have come for a check-up. Use both, male and female form of the verb.

Prišiel som na preventívnu prehliadku.

Prišla som na preventívnu prehliadku.

Opýtajte sa, if something is bothering him or her, if they are in pain.

(2x) **Bolí Vás niečo?**

He / she says: *Zatiaľ našťastie nie.*

What did he or she reply? *Fortunately not yet.*

Now you want to tell them you are going to examine their teeth.

Povedzte: *I will take a look at your teeth.*

(2x) **Pozriem sa na Vaše zuby.**

Povedzte: *It is a standard procedure.*

(2x) **Je to štandardný postup.**

The doctor says: *Now I will examine your teeth.* Literally he says: *Now I will examine the teeth to you.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Teraz Vám vyšetřím zuby.**

I will examine – Vyšetřím. Ja vyšetřím.

To you – (2x) Vám

I will examine your teeth. – (2x) Vyšetřím Vám zuby.

Povedzte pacientovi / Tell the patient: *Now I will examine your teeth. It's a standard procedure.*

(2x) **Teraz Vám vyšetřím zuby. Je to štandardný postup.**

The doctor then says: *I will also use an intraoral camera.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Použijem aj intraorálnu kameru.**

I will use – (2x) Použijem

Intraoral camera – (2x) Intraorálna kamera

(2x) **Intraorálna**
(2x) **Kamera**
(2x) **Použijem aj intraorálnu kameru.**

Povedzte pacientovi: *I will also use an intraoral camera.*

(2x) **Použijem aj intraorálnu kameru.**

Povedzte: *I didn't know that.*

(2x) **To som nevedel. To som nevedela.**

The patient asks / pacient sa pýta: *Why?*

(2x) **Prečo?**

The doctor answers / lekár odpovie: *I want to show you where you have a problem.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Chcem Vám ukázať, kde máte problém.**

I want – (2x) Chcem. Ja chcem.

To show – (2x) ukázať

I want to show you – (2x) Chcem Vám ukázať.

Pokúste sa povedať: *I want to show you something.*

(2x) **Chcem Vám niečo ukázať.**

Opýtajte sa: *To show what?*

(2x) **Ukázať čo?**

Where you have a problem.

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Kde máte problém.**

Where – (2x) Kde

(2x) **Kde máte problém.**

Pokúste sa povedať: *I want to show you the problem.*

(2x) **Chcem Vám ukázať problém.**

Povedzte: *I want to show you where you have the problem.*

(2x) **Chcem Vám ukázať, kde máte problém.**

Now the doctor says: *I will have you lie down.* He is going to position the chair parallel to the floor.

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Dám si Vás do ľahu.**

Opäť opakujte! / Repeat again!

(2x) **Dám si Vás do ľahu.**

Position of lying down – (2x) Ľah

I will have you lie down. – (2x) Dám si Vás do ľahu.

Povedzte pacientovi: *I will have you lie down.*

(2x) **Dám si Vás do ľahu.**

Odpovedzte: *Alright.*

(2x) **V poriadku.**

Do you remember the word for *to hurt, to ache?*

(2x) **Bolieť.**

How would you ask: *Does it hurt?*

(2x) **Bolí to?**

The patient asks / pacient sa pýta: *Will it hurt?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Bude to bolieť?**

Will it? – (2x) Bude?

(2x) **Bude to bolieť?**

The doctor answers / lekár odpovie: *No, it won't hurt.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Nie, nebude to bolieť.**

It won't. – (2x) Nebude.

(2x) **Nie, nebude to bolieť.**

Pokúste sa povedať: *Will it not hurt?*

(2x) **Nebude to bolieť?**

Odpovedzte: *No, it won't hurt.*

(2x) **Nie, nebude to bolieť.**

Well done. The doctor then informs the patient, that he is just going use the mouth mirror and the probe.

Do you remember how to say the word *only, just* in Slovak?

(2x) **Iba.** (2x) **Len.** *Len* and *iba* are interchangeable. It is up to you, which one you use.

Teraz povedzte: *I will use an intraoral camera.*

(2x) **Použijem intraorálnu kameru.**

The doctor now says / Lekár teraz hovorí: *I will use a mouth mirror.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Použijem zrkadielko.**

Mouth mirror – (2x) zrkadielko.

Povedzte: *I will use a mouth mirror.*

(2x) **Použijem zrkadielko.**

Teraz povedzte: *I will use a mouth mirror and an intraoral camera.*

(2x) **Použijem zrkadielko a intraorálnu kameru.**

The probe is in Slovak *Sonda.*

Lekár teraz hovorí / The doctor now says: *I will use a probe.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Použijem sondu.**

(2x) **Sonda.**

Použijem sondu.

Teraz povedzte: *I will use the probe, the mirror and the intraoral camera.*

(2x) **Použijem sondu, zrkadielko a intraorálnu kameru.**

I want to show you where you have the problem.

(2x) **Chcem Vám ukázať, kde máte problém.**

I didn't know that.

To som nevedel. To som nevedela.

Povedzte: Now I will examine your teeth.

(2x) Teraz Vám vyšetřím zuby.

It is a standard procedure.

(2x) Je to štandardný postup.

Pokúste sa povedať: I will now have you lie down.

(2x) Teraz si Vás dám do ľahu.

The doctor asks the nurse to write the status in the computer!

Počúvajte a opakujte:

(2x) Sestrička, prosím, zapíšte status do počítača!

The nurse – (2x) sestrička

To write down – (2x) zapísať

Please write down – (2x) prosím, zapíšte

The status – (2x) status

Please write down the status – (2x) Prosím, zapíšte status

Computer – (2x) počítač

In the computer – (2x) do počítača

Let's practise! / Poďme precvičovať! Ako povie:

Computer

(2x) Počítač

In the computer

(2x) Do počítača

Status, condition

(2x) Status

Write down!

(2x) Zapíšte!

Please, write it down!

(2x) Prosím, zapíšte to!

Please, write down the status!

(2x) Prosím, zapíšte status!

Nurse

(2x) Sestrička

Now together – povedzte:

Nurse, please write the status in the computer!

(2x) Sestrička, prosím, zapíšte status do počítača!

Perfektné! You truly are doing a very good job!

Let's practise the numerals again.

Ako sa povie:

Three
(2x) **Tri**

Eight
(2x) **Osem**

One
(2x) **Jeden**

Ten
(2x) **Desat'**

Four
(2x) **Štyri**

Zero
(2x) **Nula**

Seven
(2x) **Sedem**

Two
(2x) **Dva**

Five
(2x) **Pät'**

Nine
(2x) **Devät'**

Six
(2x) **Šest'**

Now, you may hear someone say: *Pomalšie, prosím!*
What did you hear?
Slower, please!

Teeth have number designations. We are going to get familiar with the system where you will use one of quadrant's number together with the order number.

There are four quadrants of the teeth. Počúvajte a opakujte:

First quadrant (Top right row) – (2x) **Prvý kvadrant**

First – (2x) **prvý**

(2x) **Prvý kvadrant**

Second quadrant (Top left row) – (2x) **Druhý kvadrant**

Second – (2x) **druhý**

(2x) **Druhý kvadrant**

Third quadrant (Bottom left row) – **Tretí kvadrant**

Third – (2x) **tretí**

(2x) **Tretí kvadrant**

Fourth quadrant (Bottom right row) – (2x) **Štvrtý kvadrant**
Fourth – (2x) **štvrtý**
(2x) **Štvrtý kvadrant**

You may also use the term: *Frontal section*
(2x) **Frontálny úsek**

Povedzte: *First and second quadrant*
(2x) **Prvý a druhý kvadrant**

Third and fourth quadrant.
(2x) **Tretí a štvrtý kvadrant**

Whole frontal section. Počúvajte a opakujte.
(2x) **Celý frontálny úsek**
Whole – (2x) celý
(2x) **Celý frontálny úsek**

Pokúste sa povedať: *I will examine your whole frontal section.*
(2x) **Vyšetřím Vám celý frontálny úsek.**

The teeth are numbered 1- 8, always starting from the frontal incisors and towards the molars.
For example: In the designation 1/8 – *jeden/osem* – the number -one- means the first quadrant, and -
eight- indicates that we are talking about the eighth tooth – the wisdom tooth.

And so for instance 2/6 – *dva- šest'* will be first molar in the second quadrant.

What do you call 3/1? – (2x) **tri/jeden.**

4/5 – (2x) **štyri/pät'**

And so on. Practise the numbers on your own as well, to really get it into the system.

If you want to mention the whole section from 1/4 – 2/4 at once you can call it *the whole frontal section*. Do you remember how?

(2x) **Celý frontálny úsek**

Well done, really. This is the end of today's lesson. Let's continue with the dental check-up in the next chapter.

This is the end of unit 15.

Slovník

povedzte pacientovi! (Vy)	tell the patient!
pacient sa pýta	the patient asks
lekár odpovie	the doctor answers
lekár hovorí	the doctor says
vyšetřit'(v.)	examine, screen
vyšetřím (ja)	I will examine
použit' (v.)	use, apply, utilize
použijem (ja)	I will use
intraorálny (-a, -e)	intraoral

intraorálna kamera (fem.)	intraoral camera
chciet' (v.)	want
chcem (ja)	I want
ukázať (v.)	show, demonstrate
kde (adv.)	where
dať si (v.)	get, have, take
dám si (ja)	I will get / have / take
ľah (masc.)	lying (position)
dám si Vás do ľahu	I'll have you lie down
bude (on, ona, ono/to)	he / she/ it will / is going to
bude to bolieť?	will it hurt?
nebude (on, ona, ono/to)	he / she/ it will not / is not going to
zrkadielko (neut.)	mouth mirror, small mirror
sonda (fem.)	probe
sestrička (fem.)	nurse
zapísať (v.)	write down, jot down
zapíšte! (Vy)	write down / jot down!
status (masc.)	status
počítač (masc.)	computer
do počítača	in / into the computer
precvičovať (v.)	practise
poďme precvičovať! (my)	let's practise!
kvadrant (masc.)	quadrant
prvý (-á, -é)	first
druhý (-á, -é)	second
tretí (-ia, -ie)	third
štvrtý (-á, -é)	fourth
úsek (masc.)	section, part
frotálny (-a, -e)	frontal
forntálny úsek (masc.)	frontal section
celý (-á, -é)	whole, all (the)

16. Preventívna prehliadka II.

Preventive check-up II.

Pamätáte sa, ako sa povie / Do you remember how to say:
Now I will examine your teeth.

(2x) **Teraz Vám vyšetřím zuby.**

Ako poviete: I will also use an intraoral camera.

(2x) **Použijem aj intraorálnu kameru.**

Povedzte: I want to show you where you have a problem.

(2x) **Chcem Vám ukázať, kde máte problém.**

Povedzte pacientovi: I will have you lie down.

(2x) **Dám si Vás do ľahu.**

Opýtajte sa: Will it hurt?

(2x) **Bude to bolieť?**

Odpovedzte: I will just use the mirror.

(2x) **Použijem len zrkadielko.**

I will just use the probe.

(2x) **Použijem iba sondu.**

Nurse, please write the status down into the computer!

(2x) **Sestrička, prosím, zapíšte status do počítača!**

Hádajte, ako sa povie po slovensky / Guess, how it is in Slovak: I dictate.

(2x) **Diktujem.**

Ako povieť:

First quadrant – **Prvý kvadrant**

Second quadrant – **Druhý kvadrant**

Third quadrant – **Tretí kvadrant**

Fourth quadrant – **Štvrtý kvadrant**

The whole frontal section – **Celý frontálny úsek**

Now, let's learn together some useful adjectives depicting the state of the teeth, so you are able to describe what you see in the mouth.

Do you remember, what we call the cavity or decay?

(2x) **Kaz**

The cavity may be located on several surfaces of the tooth. Here are the names of those surfaces:

Mesially – (2x) **Meziálne**

Distally – (2x) **Distálne**

Occlusally – (2x) **Okluzálne**

Vestibularly – (2x) **Vetibulárne**

Lingually – (2x) **Linguálne**

and

Orally – (2x) **Orálne**

Pokúste sa povedať: I dictate. 1/1 cavity mesially.

(2x) **Diktujem. Jeden/jeden kaz meziálne.**

3/6 cavity occlusally.

(2x) **Tri/šesť kaz okluzálne.**

Povedzte: Cavity lingually.

(2x) **Kaz linguálne.**

Pokúste sa povedať: 2/4 cavity distally.

(2x) **Dva/štyri kaz distálne.**

4/3 cavity vestibularly.

(2x) **Štyri/tri kaz vestibulárne.**

Again, practise the names of the surfaces. There are other adjectives to describe the state of the teeth. Let's learn them together:

When the tooth is intact, it is: **Intaktný**

Opakujte:

Intaktný

Intaktný zub

Pokúste sa povedať: I dictate. The whole frontal section is intact.

(2x) **Diktujem. Celý frontálny úsek je intaktný.**

When the tooth is unerupted, you would say that it is **neprerezaný**.

Opakujte:

Neprerezaný

Neprerezaný zub

The tooth can be impacted. It is **retinovaný** in Slovak.

Opakujte:

Retinovaný

Retinovaný zub

Pokúste sa povedať: 3/8 is unerupted.

(2x) **Tri/osem je neprerezaný.**

4/3 is impacted.

(2x) **Štyri/tri je retinovaný.**

When the tooth is just partially impacted, it is **semiretinovaný**.

Opakujte:

Semiretinovaný

Semiretinovaný zub

When there is a filling in the tooth, we call it **výplň**.

Opakujte:

(2x) **Výplň**

The filling can be broken. Broken filling is **fraktúra výplne**.

Opakujte:

(2x) **Fraktúra výplne**

Pokúste sa povedať: 1/8 partially impacted.

(2x) **Jeden/osem semiretinovaný.**

4/7 broken filling.

(2x) **Štyri/sedem fraktúra výplne.**

2/6 filling.

(2x) **Dva/šesť výplň.**

4/5 intact.

(2x) **Štyri/päť intaktný.**

1/6 cavity distally.

(2x) **Jeden/šesť kaz distálne.**

Whole third quadrant intact.

(2x) **Celý tretí kvadrant intaktný.**

You may want to say: Everything intact.

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Všetko intaktné.**

Everything – **Všetko**

(2x) **Všetko intaktné.**

Povedzte: Everything is intact.

(2x) **Všetko je intaktné.**

Now you want to say: Both bottom eights impacted.

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Obe dolné osmičky retinované.**

Both – (2x) **Obe**

Bottom – (2x) **Dolné**

Eights – (2x) **Osmičky**

Both bottom eights impacted. – (2x) **Obe dolné osmičky retinované.**

Pokúste sa povedať: Three eights partially impacted.

(2x) **Tri osmičky semiretinované.**

Povedzte: 2/8 unerupted.

(2x) **Dva/osem neprerazaný.**

Here are some other terms:

Absent, missing – **Chýbajúci**

Opakujte:

Chýbajúci.

Chýbajúci zub

Plural: (2x) **Chýbajúce zuby**

Aching, sore – (2x) **Bolestivý**

Bolestivý zub

Plural: (2x) **Bolestivé zuby**

Artificial – (2x) **Umelý**

Umelý zub

How would the plural be? (2x) **Umelé zuby**

Broken – (2x) **Zlomený**

Zlomený zub

The plural? (2x) **Zlomené zuby**

Chipped – (2x) **Odštiepený**

Odštiepený zub

The plural would be.... (2x) **Odštiepené zuby**

Loose – (2x) **Uvoľnený**

Uvoľnený zub

Say in plural: (2x) **Uvoľnené zuby**

Vital – (2x) **Živý**

Živý zub

The plural? (2x) **Živé zuby**

Opýtajte sa: How does it look?

(2x) **Ako to vyzerá?**

It looks good.

(2x) **Vyzerá to dobre.**

Pokúste sa povedať: You have one loose tooth.

(2x) **Máte jeden uvoľnený zub.**

Your tooth is chipped.

(2x) **Váš zub je odštiepený.**

This tooth is vital.

Počúvajte a opakujte:

This – (2x) **Tento**

This tooth – (2x) **Tento zub**

This tooth is vital. – (2x) **Tento zub je živý.**

You can also use the word **vitálny**.

(2x) **Tento zub je vitálny.**

Well done. Let's now learn the names for the four main types of the teeth. You already know how to call the wisdom tooth in Slovak. Do you remember?

(2x) **Zub múdrosti**

Wisdom teeth – (2x) **Zuby múdrosti**

Pamätáte sa, ako sa povie/ Do you remember how to say: Molar.

(2x) **Stolička**

Povedzte: I have a sore molar on the bottom right side.

(2x) **Bolí ma stolička vpravo dole.**

Povedzte: Actually, It is the wisdom tooth.

(2x) **Vlastne to je zub múdrosti.**

Other types of the teeth are the incisors, canines and premolars. Počúvajte a opakujte:

Incisors – (2x) **Rezáky**

An incisor – (2x) **Rezák**

Canines, literally eye teeth in Slovak – (2x) **Očné zuby**

A canine – (2x) **Očný zub**

Premolars – (2x) **Premoláre**

A premolar – (2x) **Premolár**

Let's practise together. Try to translate as many sentences and words as you can remember. You sure know, practice makes perfect.

Povedzte: I see a broken premolar.

(2x) **Vidím zlomený premolár.**

This incisor on the top left side is artificial.

(2x) **Tento rezák vľavo hore je umelý.**

The molars on the bottom left side are intact.

(2x) **Stoličky vľavo dole sú intaktné.**

Those interproximal cavities seem to be only superficial.

(2x) **Tie medzizubné kazy vyzerajú byť len povrchové.**

The eights are impacted.

(2x) **Osmičky sú retinované.**

Pokúste sa povedať: All eights.

(2x) **Všetky osmičky.**

Pokúste sa povedať: All eights are impacted.

(2x) **Všetky osmičky sú retinované.**

All molars are intact.

(2x) **Všetky stoličky sú intaktné.**

What is hurting you?

(2x) **Čo Vás bolí?**

I have a sore tooth.

(2x) **Bolí ma zub.**

The molars on the bottom left side are intact.

(2x) **Stoličky vľavo dole sú intaktné.**

That is premolar.

(2x) **To je premolár.**

I see that.

(2x) **To vidím.**

Actually, it is a molar.

(2x) **Vlastne je to stolička.**

This is a sore incisor.

(2x) **To je bolestivý rezák.**

We have an absent wisdom tooth.

(2x) **Máme chýbajúci zub múdrosti.**

You may also say: The tooth is missing.

(2x) **Zub chýba.**

Is missing – (2x) **chýba.**

Ten zub chýba.

Dobrá práca – good job! Now listen closely to the conversation again, you are definitely going to understand much more after this thorough practice:

- *Nech sa páči, sadnite si! Teraz Vám vyšetřím zuby. Použijem aj intraorálnu kameru. Chcem Vám ukázať, kde máte problém. Dám si Vás do ľahu.*

- *Nebude to bolieť?*

- *Nie, použijem len zrkadielko a sondu. Sestrička, prosím, zapíšte status do počítača!*

Diktujem: 1/8 semiretinovaný, 1/7 intaktný, 1/6 kaz distálne, 1/5 – 2/4 všetko intaktné, 2/5 výplň, 2/6 – kaz meziálne, 2/7 kaz okluzálne, 2/8 – neprerazaný. Tretí kvadrant – 3/7, 3/6 intaktné, 3/5 kaz vestibulárne, od 3/4 po 4/3 celý frontálny úsek intaktný, 4/4 kaz orálne, 4/5 intaktný, 4/6 výplň, 4/7 fraktúra výplne. Obe dolné osmičky retinované.

This is the end of unit 16. Talk to you in the next lesson.

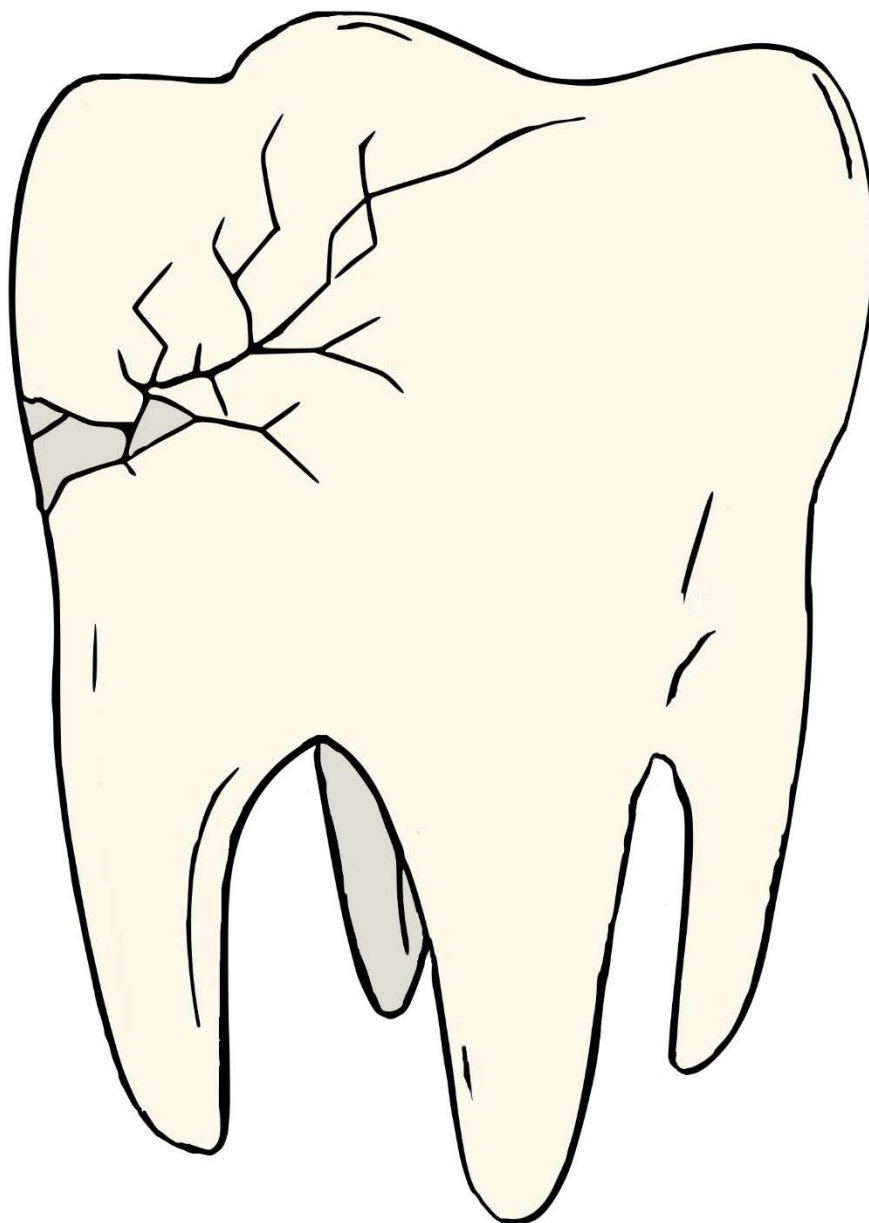
Slovník

pamätáte sa, ako sa povie...?	do you remember how to say...?
diktovať (v.)	dictate
diktujem (ja)	I dictate
meziálne (adv.)	mesially
distálne (adv.)	distally
okluzálne (adv.)	occlusally
vestibulárne (adv.)	vestibularly
linguálne (adv.)	lingually
orálne (adv.)	orally
intaktný (-á, -é)	intact
intaktný zub (masc.)	intact tooth
nepřerazaný (-á, -é)	unerupted
nepřerazaný zub (masc.)	unerupted tooth
retinovaný (-á, -é)	impacted
retinovaný zub (masc.)	impacted tooth
semiretinovaný (-á, -é)	partially impacted
semiretinovaný zub (masc.)	partially impacted tooth
výplň (fem.)	filling
fraktúra (fem.)	fracture
fraktúra výplne (fem.)	broken filling
všetko (neut.)	everything
všetko intaktné (neut.)	everything intact
obe (pl. fem, pl. neut.)	both
dolný (-á, -é)	bottom, lower
osmička (fem.)	(number) eight, wisdom tooth, third molar
osmičky (pl.)	wisdom teeth
chýbajúci (-a, -e)	absent, missing
chýbajúci zub (masc.)	missing tooth

chýbajúce zuby (pl.)	missing teeth
bolestivý (-á, -é)	painful, aching, sore
bolestivý zub (masc.)	sore tooth
bolestivé zuby (pl.)	sore teeth
umelý (-á, -é)	artificial, false, fake
umelý zub (masc.)	artificial tooth
umelé zuby (pl.)	artificial teeth
zlomený (-á, -é)	broken
zlomený zub (masc.)	broken tooth
zlomené zuby (pl.)	broken teeth
odštiepený (-á, -é)	chipped
odštiepený zub (masc.)	chipped tooth
odštiepené zuby (pl.)	chipped teeth
uvoľnený (-á, -é)	loose, loosened
uvoľnený zub (masc.)	loose tooth
uvoľnené zuby (pl.)	loose teeth
živý (-á, -é)	vital, alive
živý zub (masc.)	vital tooth
živé zuby (pl.)	vital teeth
tento (masc.)	this
tento zub (masc.)	this tooth
rezák (masc.)	incisor
rezáky (pl.)	incisors
očný zub (masc.)	canine
očné zuby (pl.)	canines
premolár (masc.)	premolar
premoláre (pl.)	premolars
všetci, všetky (pl.)	all (of)
všetky osmičky (pl.)	all of the eights
stoličky (pl.)	molars
všetky stoličky (pl.)	all of the molars
chýbať (v.)	be missing / absent
chýba (on, ona, ono/to)	he / she / it is missing / absent
zub chýba	tooth is missing
ten, tá, to	the, that
dobrá práca!	good job!

17. Diagnóza

Diagnosis

Vypočujte si novú konverzáciu medzi lekárom a pacientom: / Listen to the new conversation between the doctor and the patient:

- Dobrý deň, pani doktorka.
- Nech sa páči, sadnite si, vyšetřím Vám zuby aj ďasná.

Po vyšetrení:

- Našli sme Vám 5 kazov a aj ulomenú výplň. Je potrebné všetko postupne opraviť. Odporúčam Vám ešte absolvovať röntgen. Sestrička Vám vypíše žiadanku. Potom pôjdete na röntgenové oddelenie. Nemusíte čakať na výsledky. Môžete sa vrátiť naspäť.

Let's point out a few new expressions. Listen closely / Počúvajte pozorne:

We have found 5 cavities. – Našli sme 5 kazov.

It is necessary to fix it step by step. – Je potrebné to postupne opraviť.

I recommend you to undergo an X-ray. – Odporúčam Vám ešte absolvovať röntgen.

The nurse will write a request form for you. – Sestrička Vám vypíše žiadanku.

Then you will go to the X-ray department. – Potom pôjdete na röntgenové oddelenie.

You don't have to wait for the results. – Nemusíte čakať na výsledky.

You can come back. – Môžete sa vrátiť naspäť.

Opäť počúvajte:

- *Dobrý deň, pani doktorka.*

- *Nech sa páči, sadnite si, vyšetřím Vám zuby aj d'asná.*

Po vyšetrení:

- *Našli sme Vám 5 kazov a aj ulomenú výplň. Je potrebné všetko postupne opraviť. Odporúčam Vám ešte absolvovať röntgen. Sestrička Vám vypíše žiadanku. Potom pôjdete na röntgenové oddelenie. Nemusíte čakať na výsledky. Môžete sa vrátiť naspäť.*

Today the patient is Mr. Malý. Pozdravte pacienta / Greet the patient. Invite him to the chair.

(2x) ***Dobrý deň, pán Malý.***

Nech sa páči, sadnite si do kresla!

Preložte / translate: *Good day, doctor* (it is a female doctor).

(2x) ***Dobrý deň, pani doktorka.***

Povedzte pacientovi, *you are going to examine his / her teeth now.*

(2x) ***Teraz Vám vyšetřím zuby.***

Povedzte, that *you are going to examine his / her teeth and gums now.*

(2x) ***Teraz Vám vyšetřím zuby a d'asná.***

Pacient sa pýta / The patient asks.

Nebude to bolieť?

Do you know how to answer?

(2x) ***Nie, nebude to bolieť.***

That is right, the patient asked you if it was going to hurt, and you reassured him, that it was not.

You want to inform Mr. Novák, that after examining his teeth, you have found 5 cavities and one broken filling.

Ako sa povie: *A cavity*

(2x) ***Kaz***

Ako sa povie: *One cavity.*

(2x) ***Jeden kaz***

Pokúste sa povedať: *Two cavities.*

(2x) ***Dva kazy***

Three cavities.

(2x) ***Tri kazy***

Four cavities.
(2x) **Štyri kazy**

But, starting from number five, we will not use the plural *kazy*, but *kazov* as if *many cavities* – *veľa kazov*.

Try to say: *Five cavities*
(2x) **Päť kazov**

Povedzte pacientovi: *You have five cavities.*
(2x) **Máte päť kazov.**

Odpovedzte: *I didn't know that.* Say it in both genders.
To som nevedel.
To som nevedela.

Pokúste sa povedať: *You have seven cavities.*
(2x) **Máte sedem kazov.**

You have ten cavities.
(2x) **Máte desať kazov.**

But! *You have two cavities.* Use the plural *kazy*, not *kazov*.
(2x) **Máte dva kazy.**

You have three or four cavities.
(2x) **Máte tri, alebo štyri kazy.**

The word for *to find* is *nájsť*. Počúvajte pozorne, ako sa povie: *We have found.*
(2x) **Našli sme.**
(2x) **My sme našli.**

Opakujte: *We have found.*
(2x) **Našli sme.**
(2x) **My sme našli.**

Povedzte pacientovi: *We have found five cavities.*
(2x) **Našli sme päť kazov.**

Pamätáte sa, ako sa povie / Do you remember how to say: *To you.*
(2x) **Vám**

Pokúste sa povedať: *We have found you five cavities.*
(2x) **Našli sme Vám päť kazov.**

Pacient hovorí: *I don't have any pain.* Try to translate:
(2x) **Nemám žiadnu bolesť.**

Pamätáte sa, ako sa povie / do you remember how to say: *Broken filling.*
(2x) **Fraktúra výplne**

This is rather a technical term. You want to use less formal form with the patient.
Počúvajte a opakujte:
(2x) **Ulomená výplň**

(2x) **Ulomená**

(2x) **Máte ulomenú výplň.**

Povedzte pacientovi: *You have a broken filling.*

(2x) **Máte ulomenú výplň.**

Povedzte: *We have found you five cavities and a broken filling.*

(2x) **Našli sme Vám päť kazov a ulomenú výplň.**

Pacient hovorí / The patient says:

To nie je dobré.

What is he saying / Čo hovorí?

That is not good.

Povedzte: *That is alright.*

(2x) **To je v poriadku.**

Povedzte: *That is good.*

(2x) **To je dobré.**

Pamätáte sa, ako sa povie: *I can help you.*

(2x) **Môžem Vám pomôcť.**

Zopakujte: *That is alright, I can help you.*

(2x) **To je v poriadku, môžem Vám pomôcť.**

Lekárka hovorí: *It is necessary to fix it step by step.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Je potrebné to postupne opraviť.**

Necessary – (2x) **Potrebné**

It is necessary – (2x) **Je to potrebné**

To fix – (2x) **Opraviť**

Step by step, gradually – (2x) **postupne**

(2x) **Je potrebné to postupne opraviť.**

Ako sa povie: *Everything / all.*

(2x) **Všetko.**

Pokúste sa povedať: *It is necessary to fix everything.*

(2x) **Je potrebné všetko opraviť.**

Ako sa povie: *Step by step*

(2x) **Postupne**

Zopakujte: *It is necessary to fix everything step by step.*

(2x) **Je potrebné všetko postupne opraviť.**

Pokúste sa povedať: *I know how to fix it. Use the verb viem.*

(2x) **Viem to opraviť.**

I can fix it.

(2x) **Môžem to opraviť.**

Lekárka hovorí: *I will fix everything for you.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Opravím Vám všetko.**

(2x) **Opravím**

(2x) **Opravím Vám všetko.**

The doctor wants to recommend Mr. Novák to undergo an X-ray:

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Odporúčam Vám ešte absolvovať röntgen.**

I recommend – (2x) **Odporúčam**

I recommend to you – **Odporúčam Vám**

To undergo an X-ray – (2x) **Absolvovať röntgen**

Pokúste sa povedať: *I recommend you to undergo an X-ray.*

(2x) **Odporúčam Vám absolvovať röntgen.**

Pacient sa pýta: *Odporúčate?*

What is he asking / Čo sa pýta?

Do you recommend?

Opýtajte sa: *Do you recommend?*

(2x) **Odporúčate?**

Pokúste sa povedať: *Do you recommend me to undergo the X-ray?*

(2x) **Odporúčate mi absolvovať röntgen?**

Yes, I recommend.

(2x) **Áno, odporúčam.**

Teraz povedzte: *I recommend you to also undergo the X-ray.* Use Slovak „ešte“ in the sentence.

(2x) **Odporúčam Vám ešte absolvovať röntgen.**

Výborne! Dobrá práca!

We are now going to learn to give a few instructions regarding the X-ray procedure.

The nurse will write a request form for the patient.

Pamätáte sa, ako sa povie: *Nurse.*

(2x) **Sestrička**

Sestrička is the diminutive of the noun *sestra*.

Opakujte:

(2x) **Sestra**

We use both in our practice to refer to the nurse. The word *sestra* also means *sister*.

The nurse will write a request form for you.

Počúvajte a opakujte: **Sestrička Vám vypíše žiadanku. Sestra Vám vypíše žiadanku.**

Request form – (2x) **Žiadanka**

To write, to fill out – (2x) **Vypísať**

She will write – (2x) **Ona vypíše**

The nurse will write a request form. – **Sestrička vypíše žiadanku. Sestra vypíše žiadanku.**

The nurse will write a request form for you. – **Sestrička Vám vypíše žiadanku. Sestra Vám vypíše žiadanku.**

Povedzte pacientovi: *The nurse will write a request form for you.*

Sestrička Vám vypíše žiadanku. Sestra Vám vypíše žiadanku.

Who will write the request form?

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Kto vypíše žiadanku?**

Opýtajte sa: *Who will write the request form?*

(2x) **Kto vypíše žiadanku?**

Opýtajte sa: *The doctor, the patient or the nurse? Don't forget it is a female doctor this time.*

Lekárka, pacient, alebo sestrička?

Lekárka, pacient, alebo sestra?

Odpovedzte: *The nurse will write the request form.*

Sestrička vypíše žiadanku. Sestra vypíše žiadanku.

Opäť povedzte: *The nurse will write the request form for you.*

Sestrička Vám vypíše žiadanku. Sestra Vám vypíše žiadanku.

Lekárka hovorí: *Then you will go to an X-ray department.*

(2x) **Potom pôjdete na röntgenové oddelenie.**

Let's break it down:

Department – (2x) **Oddelenie**

X-ray department – (2x) **Röntgenové oddelenie**

You will go (meaning once) – **Pôjdete, Vy pôjdete**

Then – (2x) **Potom**

Then you will go – **Potom pôjdete**

Then you will go to an X-ray department.

Potom pôjdete na röntgenové oddelenie.

Opakujte: *Then you will go to an X-ray department.*

(2x) **Potom pôjdete na röntgenové oddelenie.**

Pán Novák sa pýta / Mr. Novák asks: *Where do I go?*

Počúvajte a opakujte: (2x) **Kam pôjdem?**

Where to – Kam

(2x) **Kam pôjdem?**

Opýtajte sa: *Where do I go?*

(2x) **Kam pôjdem?**

Odpovedzte: *To the X-ray department.*

(2x) **Na röntgenové oddelenie.**

Povedzte: *You will go to the X-ray department.*

(2x) **Pôjdete na röntgenové oddelenie.**

The doctor wants to inform Mr. Novák that he doesn't have to wait for the results.

Počúvajte a opakujte: (2x) **Nemusíte čakať na výsledky.**

Rozoberme to / Let's break it down:

Result – (2x) **Výsledok**

Results – (2x) **Výsledky**

For the results – (2x) **Na výsledky**

To wait – (2x) **Čakať**

Pamätáte sa, ako sa povie: *You must / you have to:*

(2x) **Musíte.**

Pokúste sa povedať: *You needn't / you don't have to.*

(2x) **Nemusíte.**

Pokúste sa povedať: *You don't have to wait.*

(2x) **Nemusíte čakať.**

Povedzte: *You don't have to wait for the results.*

(2x) **Nemusíte čakať na výsledky.**

Povedzte: *You have to wait for the results.*

(2x) **Musíte čakať na výsledky.**

Pacient sa pýta: *Do I have to?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Musím?**

Odpovedzte: *You don't.*

(2x) **Nemusíte.**

The doctor then tells the patient – opakujte: (2x) **Môžete sa vrátiť naspäť.**

That means: *You can come back.*

Rozoberme to / let's break it down:

You may / you can – **Môžete, Vy môžete**

Back – (2x) **Naspäť**

To come back – (2x) **Vrátiť sa**

You may come back. – (2x) **Môžete sa vrátiť naspäť.**

Povedzte pacientovi: *You can come back.*

(2x) **Môžete sa vrátiť naspäť.**

Opýtajte sa: *Where do I go then?*

(2x) **Kam pôjdem potom?**

Odpovedzte: *Then you can come back.*

(2x) **Potom sa môžete vrátiť naspäť.**

Teraz povedzte: *You may come back. You don't have to wait for the results.*

(2x) **Môžete sa vrátiť naspäť. Nemusíte čakať na výsledky.**

Uff, that was something. And you are doing so well getting the hang of the Slovak language. Let's listen to the conversation once again to demonstrate how much you have learnt today.

- *Dobrý deň, pani doktorka.*

- *Nech sa páči, sadnite si, vyšetřím Vám zuby aj d'asná.*

Po vyšetrení:

- *Našli sme Vám 5 kazov a aj ulomenú výplň. Je potrebné všetko postupne opraviť. Odporúčam Vám ešte absolvovať röntgen. Sestrička Vám vypíše žiadanku. Potom pôjdete na röntgenové oddelenie.*

Nemusíte čakať na výsledky. Môžete sa vrátiť naspäť.

And this it for today. Let's continue with the conversation in the next unit.
This is the end of unit 17.

Slovník

vypočujte si konverzáciu! (Vy)	listen to the conversation!
dva, tri, štyri kazy (pl.)	two, three, four cavities
päť kazov (pl.)	five cavities
nájsť (v.)	find
našli sme (my)	we found
ulomený (-á, -é)	broken (off)
ulomená výplň (fem.)	broken filling
pacient hovorí	patient says
zopakujte! (Vy)	repeat!
lekárka hovorí	(female) doctor says
dobrý (-á, -é)	good, right
potrebný (-á, -é)	necessary, required, needed
je to potrebné	it is necessary
opraviť (v.)	repair, correct, fix
postupne (adv.)	gradually, step by step
opravím (ja)	I will fix / repair
odporúčať (v.)	recommend
odporúčam (ja)	I recommend
odporúčam Vám (ja)	I recommend to you
absolvovať (v.)	undergo, participate, go through
odporúčate (Vy)	you recommend
mi	to me
odporúčate mi (Vy)	you recommend to me
sestra (fem.)	nurse, sister
žiadanka (fem.)	request form
vypísať (v.)	write, fill out
vypísať žiadanku	fill out the request form
vypíše (on,ona,ono/to)	he/she/it will write / fill out
kto	who
oddelenie (neut.)	department
röntgenové oddelenie (neut.)	x-ray department
pôjdete (Vy)	you will / are going to go

na oddelenie	to the department
potom (adv.)	then, after, later
kam (adv.)	where (to)
pôjdem (ja)	I will go
nemusieť (v.)	not have to, need not
nemusíte (Vy)	you don't have to / needn't
čakať (v.)	wait, expect
výsledok (masc.)	result, outcome
výsledky (pl.)	results, outcomes
na výsledky (pl.)	for the results
rozoberme to! (my)	let's break it down!
vrátiť sa (v.)	return, come back
naspäť (adv.)	back

18. Obavy

Concerns

 The patient from the previous chapter, Mr. Malý, is discussing the x-ray needed for his dental check-up with the doctor. Vypočujte si nasledovnú konverzáciu. / Listen to the following conversation.

- Pán Malý, je potrebné ešte absolvovať röntgen. Musíte ísť na röntgenové oddelenie.
- Kde to je, pani doktorka?
- Všetko Vám vysvetlí sestrička.
- Mám trochu obavy z röntgenového žiarenia.

- Rozumiem. Nemusíte mať žiadne obavy. Je to veľmi nízke žiarenie, vhodné aj pre tehotné.
- Aha, dobre. Tak zatiaľ ďakujem a dovidenia.
- Rado sa stalo.

Let's point out a few new expressions. Listen closely / Počúvajte pozorne:

Where is it? – **Kde to je?**

The nurse will explain everything. – **Všetko vysvetlí sestrička.**

I am concerned about the x-radiation. – **Mám obavy z röntgenového žiarenia.**

It is a very low radiation. – **Je to veľmi nízke žiarenie.**

You are welcome. – **Rado sa stalo.**

Ako sa povie po slovensky: *It is necessary to undergo an X-ray.*

(2x) **Je potrebné absolvovať röntgen.**

Pokúste sa povedať: *Mr. Novák, it is also necessary to undergo an X-ray.*

(2x) **Pán Novák, je potrebné ešte absolvovať röntgen.**

Opýtajte sa: *Is it necessary?*

(2x) **Je to potrebné?**

Odpovedzte: *Yes, I recommend it to you.*

(2x) **Áno, odporúčam Vám to.**

Povedzte: *Alright, doctor. (it is a she-doctor).*

(2x) **V poriadku, pani doktorka.**

Pamätáte sa, ako sa povie: *to go* in Slovak.

(2x) **Ísť**

Pokúste sa povedať: *You have to go.*

(2x) **Musíte ísť.**

Opýtajte sa: *Where will / do I go?*

(2x) **Kam pôjdem?**

Povedzte: *You have to go to the X-ray department.*

(2x) **Musíte ísť na röntgenové oddelenie.**

Pacient sa pýta: *And where is it, doctor?*

Pokúste sa to preložiť / Try to translate: Use the word *kde* meaning *where*.

(2x) **A kde to je, pani doktorka?**

Lekárka odpovie / The doctor answers: *The nurse will explain everything to you.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Všetko Vám vysvetlí sestrička.**

Ako sa povie: *Everything*

(2x) **Všetko**

A ako sa povie: *To you*

(2x) **Vám**

Listen to the new verb: *To explain*

(2x) **Vysvetliť**

She will explain.

Vysvetlí. Ona vysvetlí.

Opäť opakujte:

(2x) **Všetko Vám vysvetlí sestrička.**

Opýtajte sa: *And where is it, doctor?*

(2x) **A kde to je, pani doktorka?**

Where is the X-ray department?

(2x) **Kde je röntgenové oddelenie?**

You may have noticed that for English word *where*, we use – *kde as well as kam*. While *kde* is asking about the position, *kam* is asking about direction or goal.

Preložte: *Where do I go?* Now use the word *kam* meaning *where*.

(2x) **Kam pôjdem?**

Odpovedzte: *I don't know, but the nurse will explain everything to you.*

(2x) **Neviem, ale všetko Vám vysvetlí sestrička.**

Povedzte: *You will go to the X-ray department.*

(2x) **Pôjdete na röntgenové oddelenie.**

Then you can come back.

(2x) **Potom sa môžete vrátiť naspäť.**

Preložte: *You will go to the X-ray department and then you can come back.*

(2x) **Pôjdete na röntgenové oddelenie a potom sa môžete vrátiť naspäť.**

The patient is a little bit concerned about the x-radiation. *To be concerned* is in Slovak literally: *To have concerns*:

(2x) **Mat' obavy**

Pacient hovorí: *I am concerned*:

(2x) **Mám obavy.**

To be concerned about something, literally in Slovak: *To have concerns from...*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Mat' obavy z...**

Pokúste sa povedať: *I am concerned about...*

(2x) **Mám obavy z...**

Pacient hovorí: *I am concerned about the x-radiation.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Mám obavy z röntgenového žiarenia.**

Radiation – (2x) **Žiarenie**

X-radiation – (2x) **Röntgenové žiarenie**

From x-radiation. – (2x) **Z röntgenového žiarenia.**

I am concerned about the x-radiation.

(2x) **Mám obavy z röntgenového žiarenia.**

Pokúste sa opýtať / Try to ask: *Are you concerned about the x-radiation?*

(2x) **Máte obavy z röntgenového žiarenia?**

Pacient odpovie / The patient answers: *Yes, a little bit.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Áno, trochu.**

(2x) **Trochu.**

Pokúste sa povedať: *I am concerned a little bit.*

(2x) **Mám trochu obavy.**

Pokúste sa povedať: *I am a little bit concerned about the x-radiation.*

(2x) **Mám trochu obavy z röntgenového žiarenia.**

Pamätáte sa, ako sa povie: *I understand.*

(2x) **Rozumiem.**

You will now try to calm the patient by saying: *You do not have to have concerns.*

Pamätáte sa, ako sa povie: *You don't have to / You needn't:*

(2x) **Nemusíte.**

Pokúste sa teraz povedať: *You needn't have concerns.*

(2x) **Nemusíte mať obavy.**

Preložte: *You needn't have concerns about the x-radiation.*

(2x) **Nemusíte mať obavy z röntgenového žiarenia.**

Pamätáte sa, ako sa povie: *No, none*

(2x) **Žiadny, žiadna, žiadne.**

No concerns would be:

(2x) **Žiadne obavy.**

Povedzte: *You needn't have any concerns.*

(2x) **Nemusíte mať žiadne obavy.**

Pokúste sa to povedať spolu / Try to say it together: *I understand, but you needn't have any concerns about the x-radiation.*

(2x) **Rozumiem, ale nemusíte mať žiadne obavy z röntgenového žiarenia.**

Super! Dobrá práca!

Lekárka potom vysvetlí / The doctor then explains: *It is a very low radiation.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Je to veľmi nízke žiarenie.**

(2x) **Veľmi**

(2x) **Veľmi nízke**

(2x) **Je to veľmi nízke žiarenie.**

Pokúste sa povedať: *Low radiation.*

(2x) **Nízke žiarenie.**

Povedzte: *Very low.*

(2x) **Veľmi nízke.**

It is a very low radiation.

(2x) **Je to veľmi nízke žiarenie.**

The doctor goes on: *It is suitable also for the pregnant.*

Pamätáte sa, ako sa povie: *Pregnant.*

(2x) **Tehotná.**

For the pregnant (patients) – Pre tehotné (pacientky).

The word *suitable* is in Slovak – (2x) **Vhodné**

Pokúste sa povedať: *It is suitable.*

(2x) **Je to vhodné.**

Pokúste sa povedať: *It is suitable also for the pregnant.*

(2x) **Je to vhodné aj pre tehotné.**

Povedzte: *It is a very low radiation.*

(2x) **Je to veľmi nízke žiarenie.**

Povedzte: *Suitable also for the pregnant.*

(2x) **Vhodné aj pre tehotné.**

Pokúste sa to povedať spolu / Try to say it together: *It is a very low radiation, suitable also for the pregnant.*

(2x) **Je to veľmi nízke žiarenie, vhodné aj pre tehotné.**

Pacient hovorí: *I understand.* Preložte:

(2x) **Rozumiem.**

In Slovak we have a simple interjection expressing the moment of understanding, meaning something like the English – *ah!, oh! I see!*

We say / My hovoríme: (2x) **Aha!**

You will hear it frequently among Slovak speakers.

Preložte: *I see!*

(2x) **Aha!**

Povedzte po slovensky: *Ah, I understand.*

(2x) **Aha, rozumiem.**

Teraz povedzte: *Ah, well.*

(2x) **Aha, dobre.**

The patient wants to say to the doctor: *So thank you for now and see you later.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Tak zatiaľ ďakujem a dovidenia.**

So – (2x) **Tak**

For now – **Zatiaľ**

Thank you for now – (2x) **Zatiaľ ďakujem**

So thank you for now – (2x) **Tak zatiaľ ďakujem**

See you later – (2x) **Dovidenia.**

You may have recognized the word *zatiaľ* from the previous lessons. Do you recall this sentence?

Zuby ma, našťastie, zatiaľ nebolia.

What does it mean?

You guessed it: *Fortunately, the teeth are not hurting me for now.*

Povedzte: *So thank you for now and see you later.*

(2x) **Tak zatiaľ ďakujem a dovidenia.**

Lekárka odpovie: *Rado sa stalo.*

Translated: You are welcome, my pleasure.

Zopakujte: (2x) **Rado sa stalo.**

Ok, Aj my zatiaľ ďakujeme za pozornosť / We also thank you for your attention, and let's listen to the whole conversation again. Let's see, if it is more clear now:

- Dobrý deň, pani doktorka.

- Nech sa páči, sadnite si, vyšetřím Vám zuby aj ďasná.

Po vyšetření:

- Našli sme Vám 5 kazov a aj ulomenú výplň. Je potrebné všetko postupne opraviť. Odporúčam Vám ešte absolvovať röntgen. Sestrička Vám vypíše žiadanku. Potom pôjdete na röntgenové oddelenie. Nemusíte čakať na výsledky. Môžete sa vrátiť naspäť.

- Kde to je, pani doktorka?

- Všetko Vám vysvetlí sestrička.

- Mám trochu obavy z röntgenového žiarenia.

- Rozumiem. Nemusíte mať žiadne obavy. Je to veľmi nízke žiarenie, vhodné aj pre tehotné.

- Aha, dobre. Tak zatiaľ ďakujem a dovidenia.

- Rado sa stalo.

This is the end of unit 18.

Slovník

ísť (v.)	go
kde to je?	where is it?
vysvetliť (v.)	explain
vysvetlí (on, ona, ono/to)	he/ she / it will explain
pokúste sa to preložiť! (Vy)	try to translate!
obava (fem.)	concern, fear, worry
obavy (pl.)	concerns, worries
z	from, of
mať obavy (z)	be concerned / worried (about)
trochu (adv.)	a little, a (little) bit
žiadne obavy (pl.)	no worries / concerns
veľmi (adv.)	very
nízky (-a, -e)	low
nízke žiarenie (neut.)	low radiation
pre tehotné (pacientky)	for the pregnant (patients)
vhodný (-á, -é)	suitable, appropriate
aha!	oh!, ah!, I see!
tak	so
zatiaľ (adv.)	for now
dovidenia!	see you later, bye!
rado sa stalo	my pleasure, you are welcome

19. Opakovanie IV.

Revision IV.

Hello. This unit includes conversational exchanges from the previous four chapters, where we are dealing with the preventive checkup and diagnosing the problem.

Počúvajte, rozprávajte, opýtajte sa, odpovedzte: / Listen, talk, ask, answer:

A female patient, named Katka Čekovská, comes to see a dentist. She starts the conversation:
Dobrý deň, pán doktor. Ja sa volám Čekovská. Katarína Čekovská.

Now you – greet the patient and introduce yourself:

Dobrý deň, pani Čekovská. Moje meno je a som študent medicíny v Bratislave.

Dobrý deň, pani Čekovská. Moje meno je a som študentka medicíny v Bratislave.

Pacientka: *Prišla som na preventívnu prehliadku.*

Tell Mrs. Čekovská to speak more slowly:

(2x) **Pomalšie, prosím!**

Pacientka: *Aha, pardón, ja som len prišla na preventívnu prehliadku.*

Now invite Mrs. Čekovská into your office and offer her your dental chair:

(2x) **Nech sa páči, pod'te d'alej! Sadnite si, prosím, do kresla!**

Tell Mrs. Čekovská, you are going to examine her teeth:

(2x) **Teraz Vám vyšetřím zuby.**

Pacientka: *V poriadku. Nebude to bolieť?*

Pokúste sa odpovedať:

(2x) **Nie, nebude to bolieť.**

The patient asked if it was going to hurt and you reassured her that it was not.

Now mention that it is a standard procedure:

(2x) **Je to štandardný postup.**

Inform Mrs. Čekovská you are going to use an intraoral camera:

(2x) **Použijem intraorálnu kameru.**

Pacientka: *Prečo?*

What is she asking?

Yes, she wants to know, why.

Tell her you want to show her the problem.

(2x) **Chcem Vám ukázať, kde máte problém.**

Povedzte: *I will have you lie down.*

(2x) **Dám si Vás do ľahu.**

Pacientka: *V poriadku.*

What did she reply? She said: *Alright.*

Povedzte: *I will also use a mouth mirror and a probe.*

(2x) **Použijem aj zrkadielko a sondu.**

Tell the nurse: *Nurse, please write the status down into the computer!*

(2x) **Sestrička, prosím, zapíšte status do počítača!**

Sestrička hovorí / The nurse says: *Áno, pán doktor, samozrejme.*

Translate what she said. It was: *Yes, doctor, of course.*

Preložte:

I dictate

(2x) **Diktujem**

First and Second quadrant

(2x) **Prvý a druhý kvadrant**

One/eight unerupted

(2x) **Jeden/osem neprerezaný**

One/seven cavity occlusally

(2x) **Jeden/sedem kaz okluzálne**

One/six cavity mesially

(2x) **Jeden/šest' kaz meziálne**

One/five to two/four all intact

(2x) **Jeden/pät' po dva/štyri všetko intaktné**

Two/five cavity distally

(2x) **Dva/pät' kaz distálne**

Two/six filling

(2x) **Dva/šest' výplň**

Two/seven broken filling

(2x) **Dva/sedem fraktúra výplne**

Two/eight partially impacted

(2x) **Dva/osem semiretinovaný**

Third and fourth quadrant

(2x) **Tretí a štvrtý kvadrant**

Both eights impacted

(2x) **Obe osmičky retinované**

Three/seven filling

(2x) **Tri/sedem výplň**

Three/six cavity lingually

(2x) **Tri/šest' kaz linguálne.**

Three/five absent

(2x) **Tri/pät' chýba**

From three/four to four/four whole frontal section intact

(2x) **Od tri/štyri po štyri/štyri celý frontálny úsek intaktný**

Four/five cavity vestibularly

(2x) **Štyri/pät' kaz vestibulárne**

Four/six chipped

(2x) **Štyri/šest' odštiepený**

And four/seven loose

(2x) **A štyri/sedem uvoľnený**

Dobrá práca! Well done! Just to revise, what do you call in Slovak:

Artificial tooth – (2x) **Umelý zub**

Broken tooth – (2x) **Zlomený zub**

Vital tooth – (2x) **Živý zub**

Wisdom tooth – (2x) **Zub múdrosti**

Molar – (2x) **Stolička**

Premolar – (2x) **Premolár**

Incisor – (2x) **Rezák**

and

Canine – (2x) **Očný zub**

Mrs. Čekovská is asking / Pani Čekovská sa pýta: *Ako to vyzerá?*

What does she want to know? Yes, she wants to know, how it looks.

Try to answer your own way.

How did you react?

Now try to say / Pokúste sa povedať: *It looks good, but we have found you five cavities.*

(2x) **Vyzerá to dobre, ale našli sme Vám päť kazov.**

If you want to add the word *quite*, you would say *celkom*.

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Celkom**

(2x) **Vyzerá to celkom dobre.**

Povedzte: *It looks quite good.*

(2x) **Vyzerá to celkom dobre.**

Mrs Čekovská says: *To som nevedela, nebolí ma to.*

What did she say?

She said: *I didn't know that, it doesn't hurt me.*

Ask her, if *she has no pain*.

(2x) **Nemáte žiadne bolesti?**

Pacientka: *Nie, našťastie nemám.*

What did she answer? *No, luckily I don't.*

Say to her, that she also has a broken filling. Use less technical term for broken filling so that she understands.

(2x) **Máte aj ulomenú výplň.**

Pacientka: *Fíííha, teraz mám obavy.*

Do you understand what she said? / Rozumiete?

Uff, now I am worried / concerned.

Povedzte jej / Tell her *she doesn't need to have any worries.*

(2x) **Nemusíte mať žiadne obavy.**

Preložte: *I can help you.*
(2x) **Môžem Vám pomôcť.**

Pacientka: *Ako?*

Povedzte pacientke, *it is necessary to fix everything step by step.*
(2x) **Je potrebné všetko postupne opraviť.**

Povedzte: *I know how to fix it.*
(2x) **Viem to opraviť.**

Listen to the answer / Počúvajte odpoveď: *To som rada.*
Do you understand? / Rozumiete?
I am glad.

Povedzte: *I am glad.*
(2x) **To som rada.**

Now, this is the female patient so she says *-rada-*. A male patient would say *-rád-*.
Povedzte on behalf of the male patient: *I am glad.*
(2x) **To som rád.**

Inform the patient / informujte pacienta: *I also recommend you to undergo an X-ray.* Use the Slovak word *ešte*.
(2x) **Odporúčam Vám ešte absolvovať röntgen.**

Mrs. Čekovská is asking / Pani Čekovská sa pýta: *Je to potrebné?*
Do you know what she asked?
Is it necessary?

Odpovedzte: *Yes, I recommend it to you.*
(2x) **Áno, odporúčam Vám to.**

You are now going to explain the process of obtaining an X-ray image. Preložte / Translate:

The nurse will write a request form for you.
(2x) **Sestrička Vám vypíše žiadanku.**

Then you will go to the X-ray department.
(2x) **Potom pôjdete na röntgenové oddelenie.**

You don't have to wait for the results.
(2x) **Nemusíte čakať na výsledky.**

You can come back.
(2x) **Môžete sa vrátiť naspäť.**

Mrs. Čekovská is asking / Pani Čekovská sa pýta: *Kam mám ísť?*
She literally asked: *Where shall I go?*

Počúvajte a opakujte:
Kam mám ísť?
(2x) **Kam?**
Kam mám ísť?

Odpovedzte: *The nurse will explain everything to you.*

(2x) **Všetko Vám vysvětlí sestřička.**

Pacientka hovorí: *I am concerned about the x-radiation.*

Preložte / translate:

(2x) **Mám obavy z röntgenového žiarenia.**

Opýtajte sa: *Are you concerned about the x-radiation?*

(2x) **Máte obavy z röntgenového žiarenia?**

Pacientka: *Áno, trochu.*

What did she reply? She said *Yes, a little bit.*

Try to tell her, *you understand, but she does not have to be concerned.*

(2x) **Rozumiem, ale nemusíte mať obavy.**

(2x) **Nemusíte mať žiadne obavy.**

Explain to her that it is a very low radiation.

(2x) **Je to veľmi nízke žiarenie.**

Povedzte: *It is suitable also for the pregnant.*

(2x) **Je to vhodné aj pre tehotné.**

The patient replies: *Aha, rozumiem, ďakujem za vysvetlenie.*

The Slovak word -*vysvetlenie*- means -*explanation*- in English.

So she said: *Thank you for the explanation.*

Počúvajte a opakujte:

Explanation – (2x) Vysvetlenie.

Thank you for the explanation. (2x) Ďakujem za vysvetlenie.

Opýtajte sa pacientky / Ask the patient: *Do you understand, Mrs. Čekovská?*

(2x) **Rozumiete, pani Čekovská?**

Odpovedzte: *Yes, thank you for the explanation.*

(2x) **Áno, ďakujem za vysvetlenie.**

Do you remember how to react when somebody thanks you in Slovak? Try to reply.

(2x) **Rado sa stalo.**

Povedzte: *See you later.*

(2x) **Dovidenia.**

(2x) **Zatiaľ dovidenia.**

Pacientka: *Dovidenia pán doktor, a ešte raz ďakujem. / Dovidenia pani doktorka, a ešte raz ďakujem.*

Povedzte: *Thank you again.*

(2x) **Ešte raz ďakujem.**

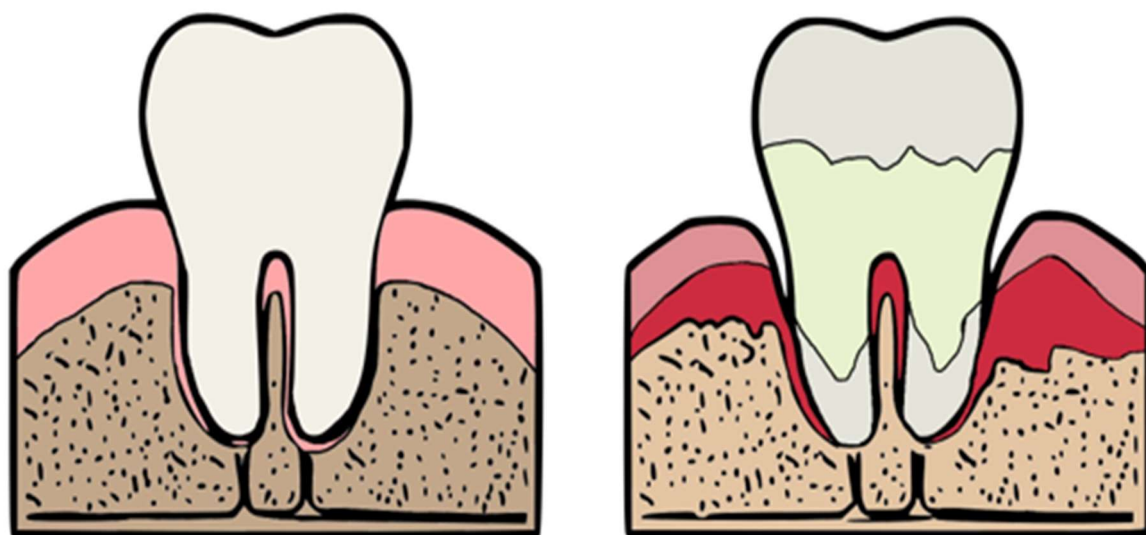
This is the end of unit 19.

Slovník

rozprávajte! (Vy)	talk!
pardón	pardon me, excuse me
celkom (adv.)	quite
rád, rada, rado	glad, happy
to som rád / rada	I am glad
mať (v.)	shall, be supposed to
kam mám ísť? (ja)	where shall I go?
vysvetlenie (neut.)	explanation
ďakujem za vysvetlenie (ja)	thank you for the explanation
ešte raz ďakujem (ja)	thank you again

20. Zápal ďasien

Inflammation of the gums

 Dobrý deň. Vypočujte si novú konverzáciu. Listen to the new conversation. The doctor is dealing with the female patient, pani Malá. She has persistent pain in her gums and is going to have them examined.

- Pani Malá, aké máte problémy?
 - Pán doktor, už dlhšie ma bolia ďasná.
 - Ako dlho to trvá?
 - Už niekoľko mesiacov.
 - A nič viac Vás netrápi?
 - Našťastie nie.
 - Dobre. Teraz použijem parodontálnu sondu. Môže to byť nepríjemné. Netreba sa báť. Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku!
 - Rozumiem.
 - Dobre. Dám Vám podbradník. Všetko v poriadku? Výborne.
- Po vyšetrení:
- Máte mierny zápal. Krvácajú Vám ďasná pri čistení zubov?
 - Áno, niekedy.
 - Máte mierne odhalené zubné krčky.
 - Aha, a čo mám robiť?
 - Treba zvýšiť zubnú hygienu.

Teraz to rozoberme / Let's break it down:

*My gums have been hurting for some time now. – Už dlhšie ma bolia ďasná.
How long has it been going on? – Ako dlho to už trvá?
Several months. – Niekoľko mesiacov.*

Nothing else bothers you? – **Nič viac Vás netrápi?**

No need to be afraid. – **Netreba sa báť.**

If something hurts, raise your hand! – **Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku!**

You have slightly exposed dental necks. – **Máte mierne odhalené zubné krčky.**

What shall I do? – **Čo mám robiť?**

Dental hygiene needs to be increased. – **Treba zvýšiť zubnú hygienu.**

Zopakujme si, ako sa povie po slovensky / Let's repeat how to say in Slovak: *Problems.*

(2x) **Problémy.**

Opýtajte sa pacientky / Ask the patient: *Do you have problems?*

(2x) **Máte problémy?**

Teraz sa pokúste opýtať / Now try to ask: *What problems do you have?*

Aké máte problémy? Aké problémy máte?

Povedzte: *Gums have been hurting me for several days already.*

(2x) **Už niekoľko dní ma bolia ďasná.**

The expression *several days* indicates shorter duration. Learn, how to express in Slovak - *for a while now*:

Gums have been hurting me for a while now.

(2x) **Už dlhšie ma bolia ďasná.**

For a while already / for a longer time / longer:

Dlhšie. Už dlhšie.

Povedzte: *Doctor, gums have been hurting me for a while now.* Use both, masculine and feminine form of addressing the doctor.

Pán doktor, už dlhšie ma bolia ďasná.

Pani doktorka, už dlhšie ma bolia ďasná.

Opýtajte sa pacientky: *How long?*

(2x) **Ako dlho?**

The Slovak word for the verb - *to last* – počúvajte a opakujte:

(2x) **Trvať**

You want to ask the patient *how long the pain has been going on, how long it has been lasting.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ako dlho už bolesť trvá?**

Now try to ask the same, just substitute the noun *bolesť* by the pronoun *to*:

How long has it been going on already?

(2x) **Ako dlho to už trvá?**

Odpovedzte / Answer: *For some time now.* You are literally saying: *Already longer.*

(2x) **Už dlhšie.**

Povedzte: *It has been going on for some time now.*

(2x) **Trvá to už dlhšie.**

Pokúste sa povedať / Try to say: *It has been going on for several days already.*

(2x) **Trvá to už niekoľko dní.**

Pacientka hovorí / The patient says: *It has been going on for several months already.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Trvá to už niekoľko mesiacov.**

Povedzte: *Several months already.*

(2x) **Už niekoľko mesiacov.**

Slovak word *mesiac* means *a month*, but it also means *the moon*, depending on the context. In this situation we are discussing the time, of course. The plural would be – *mesiace*.

Opakujte: (2x) **Mesiac.** (2x) **Mesiace.**

Pokúste sa povedať: *It has been going on for one month already.* Use the singular form – *mesiac*.

(2x) **Trvá to už jeden mesiac.**

Pokúste sa povedať: *Two, three or four months.* Now use the plural form – *mesiace*:

(2x) **Dva, tri alebo štyri mesiace.**

Povedzte: *It has been going on for two months already.*

(2x) **Trvá to už dva mesiace.**

Povedzte: *It has been going on for three or four months already.*

(2x) **Trvá to už tri, alebo štyri mesiace.**

Teraz povedzte: *It has been going on for several months already.*

(2x) **Trvá to už niekoľko mesiacov.**

Note, that when using the determiner *several* – *niekoľko*, the plural *mesiace* will change its form to *niekoľko mesiacov*. As a general rule, if you use a determiner such as *niekoľko* (*several*), *pár* (*a couple*), etc., or a number higher than four before the Slovak noun, the form of the plural noun changes slightly. In this particular case it becomes *mesiacov* instead of *mesiace*.

Pokúste sa povedať: *The pain has been going on for seven months already.*

(2x) **Bolest' trvá už sedem mesiacov.**

Lekár sa pýta / The doctor asks: *And nothing else bothers you?* Počúvajte a opakujte:

(2x) **A nič viac Vás netrápi?**

Which word do you reckon means *nothing*?

(2x) **Nič**

Nič viac means *nothing more*. Opakujte:

(2x) **Nič viac**

Pamätáte sa, ako sa povie / Do you remember how to say – *something*?

(2x) **Niečo**

The verb *trápiť* means *bother*. Opakujte:

(2x) **Trápiť**

How would you ask the patient: *Does anything bother you?*

(2x) **Trápi Vás niečo?**

Pacientka odpovie / The patient answers: *Nothing bothers me.*

(2x) **Nič ma netrápi.**

Lekár sa pýta: *And nothing else bothers you?* Use the word *trápi* in its negative form – *netrápi*.

(2x) **A nič viac Vás netrápi?**

Pacientka odpovie: *Nothing else bothers me.*

(2x) **Nič viac ma netrápi.**

Pokúste sa povedať: *Nothing else bothers me, just those gums.* Use the word *iba*, or *len*, meaning *just / only*:

Nič viac ma netrápi, iba tie d'asná. / Nič viac ma netrápi, len tie d'asná.

Povedzte: *Fortunately, nothing else bothers me.*

(2x) **Našťastie, nič viac ma netrápi.**

Pokúste sa opýtať / Try to ask: *How long have the gums been bothering you already?*

(2x) **Ako dlho Vás už trápia d'asná?**

Pokúste sa povedať: *Unfortunately, the gums have been bothering me for several months already.*

(2x) **Bohužiaľ, d'asná ma trápia už niekoľko mesiacov.**

Povedzte: *Unfortunately, it has been going on for several months already.* Use the verb *trvá*.

(2x) **Bohužiaľ, trvá to už niekoľko mesiacov.**

Note the difference between *trápi* (*bothers*) and *trvá* (*lasts*):

(2x) **Trápi – trvá**

Opýtajte sa pacientky / Ask the patient: *What is bothering you?*

(2x) **Čo Vás trápi?**

Pacientka odpovie: *The pain has been going on for some time now.* Use feminine demonstrative pronoun – *tá* – for stronger emphasis.

(2x) **Tá bolesť trvá už dlhšie.**

The doctor wants to reassure the patient: *Don't worry!* Literally he is saying: *Don't be bothered!*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Netrápte sa!**

Pamätáte sa, ako sa povie: *I am going to use a probe now.*

(2x) **Teraz použijem sondu.**

We will add the adjective *periodontal* to the phrase: *Now I am going to use a periodontal probe.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Teraz použijem parodontálnu sondu.**

Pokúste sa povedať: *Periodontal probe*

(2x) **Parodontálna sonda**

Pokúste sa opýtať: *Will it not hurt?*

(2x) **Nebude to bolieť?**

The doctor reassures the patient, saying: *No need to be afraid.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Netreba sa báť.**

He says: *If something hurts, raise your hand!* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku!**

Something will hurt. – (2x) **Niečo bude bolieť.**
If something hurts... – (2x) **Ak niečo bude bolieť...**
Raise your hand! – (2x) **Dvihnite ruku!**
If something hurts, raise your hand!
(2x) **Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku!**

Now change the order of the clauses: *Raise your hand if something hurts!*
(2x) **Dvihnite ruku, ak niečo bude bolieť!**

Pokúste sa opäť povedať: *Something will hurt.*
(2x) **Niečo bude bolieť.**

Pokúste sa povedať: *Nothing will hurt.*
(2x) **Nič nebude bolieť.**

Povedzte: *No need to be afraid.*
(2x) **Netreba sa báť.**

Ako poviete / How do you say: *I understand.*
(2x) **Rozumiem.**

Ok. Now the doctor is going to use a dental bib on the patient. He informs the patient: *I will give you a dental bib.* Počúvajte a opakujte:
(2x) **Dám Vám podbradník.**

Povedzte: *Dental bib*
(2x) **Podbradník**

Povedzte: *I will give you...*
(2x) **Dám Vám...**

Povedzte: *I will give you a dental bib.*
(2x) **Dám Vám podbradník.**

Pacientka odpovie: *Alright.*
(2x) **V poriadku.**

Zopakujme si, ako sa povie / Let's repeat how to say: *Everything alright?*
(2x) **Všetko v poriadku?**

Pacientka odpovie: *Yes, everything alright.*
(2x) **Áno, všetko v poriadku.**

Lekár hovorí: *Excellent!*
(2x) **Výborne.**

The second part of the conversation takes place after the dental examination. The doctor is going to inform the patient, that she has mild gingivitis and slightly exposed tooth necks.

The *examination* in Slovak is – počúvajte a opakujte:
(2x) **Vyšetrenie.**
After the examination.
(2x) **Po vyšetrení.**

Ako sa povie: *After*

(2x) **Po**

Povedzte: *After the examination.*

(2x) **Po vyšetrení.**

Pokúste sa povedať: *The doctor says after the examination...*

(2x) **Lekár hovorí po vyšetrení...**

Lekár hovorí: *You have mild inflammation.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Máte mierny zápal.**

Ako sa povie: *Mild*

(2x) **Mierny**

Pokúste sa povedať: *Mild pain*

(2x) **Mierna bolesť**

Pokúste sa povedať: *Mild reaction*

(2x) **Mierna reakcia**

Povedzte: *You have mild inflammation.*

(2x) **Máte mierny zápal.**

The doctor then asks the patient: *Do your gums bleed?* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Krváčajú Vám ďasná?**

The verb *to bleed* is in Slovak:

(2x) **Krváčať**

Opýtajte sa / Ask: *Do your gums bleed?*

(2x) **Krváčajú Vám ďasná?**

The doctor adds: *...while brushing teeth.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **...pri čistení zubov.**

Pokúste sa opýtať: *Do your gums bleed while brushing your teeth?*

(2x) **Krváčajú Vám ďasná pri čistení zubov?**

Odpovedzte: *Yes, sometimes.*

(2x) **Áno, niekedy.**

Lekár hovorí: *You have slightly exposed tooth necks.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Máte mierne odhalené zubné krčky.**

Note that the word *mierny* in the phrase such as *mierny zápal*, *mierna bolesť*, acts as an adjective, while in the phrase *mierne odhalené* it acts as an adverb. The meaning, however, is the same – *mildly, slightly, moderately*.

The *tooth neck* in Slovak is – opakujte:

(2x) **Zubný krčok**

In plural we say:

(2x) **Zubné krčky**

Povedzte: *You have slightly exposed tooth necks.*

(2x) **Máte mierne odhalené zubné krčky.**

Opýtajte sa: *Is it a problem?*

(2x) **Je to problém?**

Odpovedzte: *Yes, it is a mild problem.*

(2x) **Áno, je to mierny problém.**

Pamätáte sa, ako sa povie / Do you remember how to say: *Where shall I go?*

(2x) **Kam mám ísť?**

Teraz sa pacientka opýta / Now the patient asks: *Oh, and what shall I do?* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Aha, a čo mám robiť?**

Povedzte: *I shall.*

Mám. Ja mám.

To do

(2x) **Robiť**

Opýtajte sa: *Oh, and what shall I do?*

(2x) **Aha, a čo mám robiť?**

The doctor now advises the patient to increase dental hygiene. He says in general terms: *Dental hygiene needs to be increased.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Treba zvýšiť ústnu hygienu.**

How would you say *dental hygiene* in its singular form?

(2x) **Ústna hygiena**

The verb for *to increase* is:

(2x) **Zvýšiť**

Pamätáte sa, ako sa povie: *No need to be afraid.*

(2x) **Netreba sa báť.**

Teraz povedzte: *Dental hygiene needs to be increased.* Instead of using the negative form – *netreba*, use the verb in its positive statement – *treba*.

(2x) **Treba zvýšiť ústnu hygienu.**

Opýtajte sa pacientky: *Mrs. Malá, does anything bother you?*

(2x) **Pani Malá, trápi Vás niečo?**

Pacientka odpovie: *My gums sometimes bleed while brushing my teeth.*

Niekedy mi krvácajú ďasná pri čistení zubov.

Pri čistení zubov mi niekedy krvácajú ďasná.

Lekár hovorí. *Don't worry!*

(2x) **Netrápte sa!**

Dental hygiene needs to be increased.

(2x) **Treba zvýšiť ústnu hygienu.**

Dobrá práca! Vypočujte si konverzáciu ešte raz:

- Pani Malá, aké máte problémy?
 - Pán doktor, už dlhšie ma bolia ďasná.
 - Ako dlho to trvá?
 - Už niekoľko mesiacov.
 - A nič viac Vás netrápi?
 - Našťastie nie.
 - Dobre. Teraz použijem parodontálnu sondu. Môže to byť nepríjemné. Netreba sa báť. Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku!
 - Rozumiem.
 - Dobre. Dám Vám podbradník. Všetko v poriadku? Výborne.
- Po vyšetrení:
- Máte mierny zápal. Krvácajú Vám ďasná pri čistení zubov?
 - Áno, niekedy.
 - Máte mierne odhalené zubné krčky.
 - Aha, a čo mám robiť?
 - Treba zvýšiť zubnú hygienu.

This is the end of unit 20. Talk to you in the next unit.

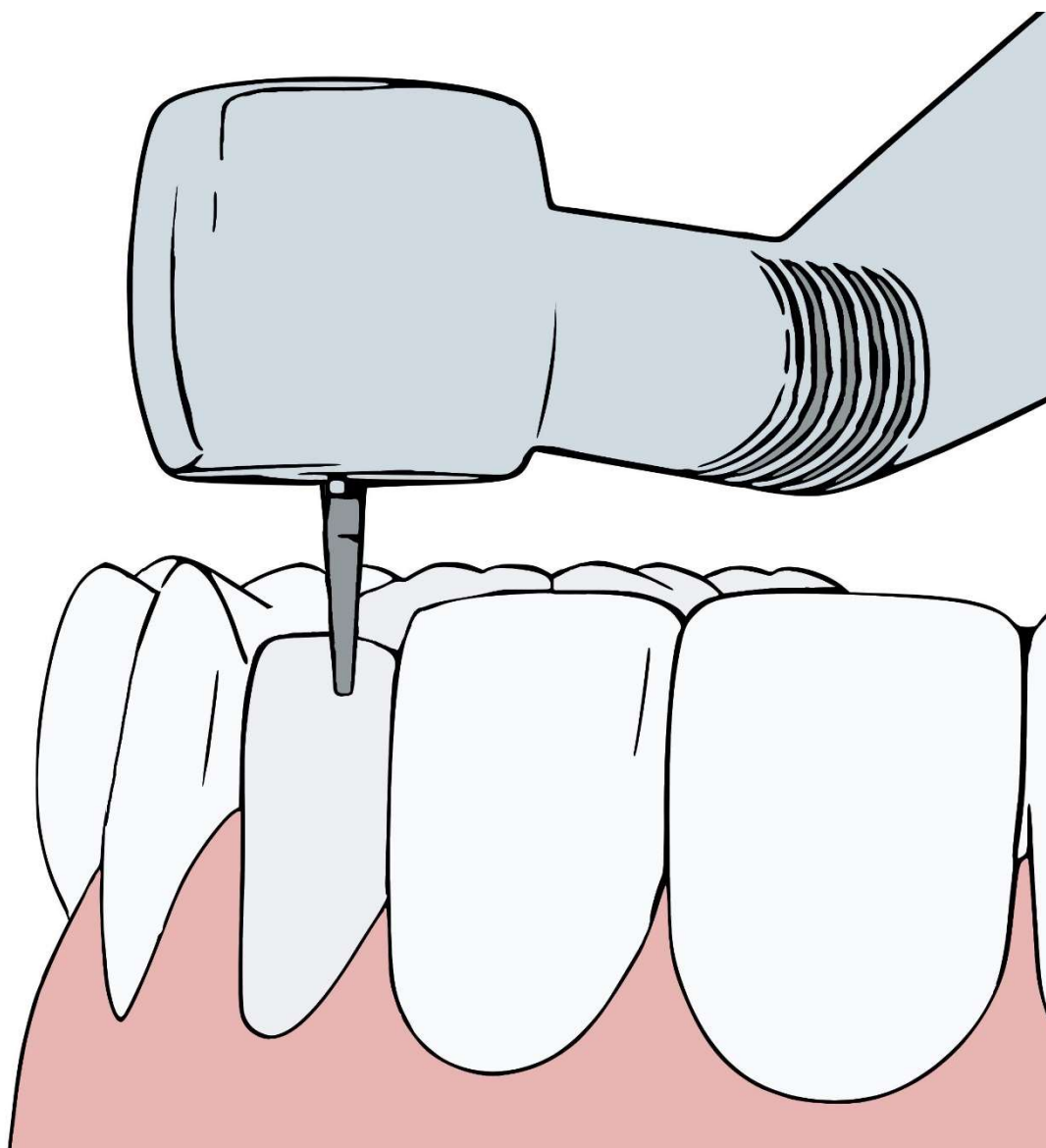
Slovník

dlhšie (adv.)	longer (adv.), for some time
trvať (v.)	last, persist, go on
trvá (to)	it lasts / persists / goes on
mesiac (masc.)	month, moon
mesiace (pl.)	months
nič	nothing
viac (adv.)	more
trápiť (v.)	bother, worry
trápi (to)	it bothers
netrápte sa! (Vy)	don't worry!
tie ďasná (pl.)	those gums
tá bolesť (fem.)	that pain
parodontálna sonda (fem.)	periodontal probe
netreba	there is no need, it is needless to
báť sa (v.)	be afraid
netreba sa báť	no need to be afraid
ak	if
dvihnúť (v.)	raise, pick up, lift
dvihnite! (Vy)	raise!
ruka (fem.)	hand
dvihnite ruku! (Vy)	raise your hand!

podbradník (masc.)	dental bib
vyšetrenie (neut.)	examination
po vyšetrení	after examination
mierny (-a, -e)	mild, slight, moderate
mierny zápal (masc.)	mild inflammation
krvácať (v.)	bleed, keep bleeding
d'asná krvácajú (pl.)	gums are bleeding
čistenie (neut.)	cleaning, brushing
čistenie zubov (pl.)	tooth cleaning / brushing
pri	when, during
pri čistení zubov	while brushing one's teeth
mierne (adv.)	mildly, slightly, moderately
odhalený (-á, -é)	exposed, uncovered, revealed
zubný krčok (masc.)	tooth neck
zubné krčky (pl.)	tooth necks
robiť (v.)	do, make, carry out
treba	it is necessary / needed
zvýšiť (v.)	increase, raise, improve, augment
zubná hygiena (fem.)	dental hygiene

21. Ošetrovanie kazu

Treatment of dental caries

Today's conversation between the dentist and the patient will be focusing on a dental caries treatment. You will learn many useful instructions for the patient and a few new phrases of reassurance.

Vypočujte si nasledovnú konverzáciu. Listen to the following conversation:

- Teraz Vám ošetrím jeden kaz. Pichnem Vám anestéziu. Nebojte sa! Budete cítiť mierny tlak. Ešte raz, tak a je to. Ak Vám bude zle, povedzte mi to! Chvíľu počkáme a začneme. Už Vám trpne pera?
- Už to cítim, pán doktor.
- Dobre. Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku! Teraz idem vrátať. Zatiaľ všetko v poriadku? Teraz zahryznite do papierika, pocvakajte, pošúchajte zubami! Ak treba, ešte trochu upravíme výplň.
- Ešte to trochu cítim.
- Opäť zahryznite, pocvakajte! Je to lepšie?

- *Áno, lepšie.*
- *Tak, a môžete si vypláchnuť. To je všetko, zub je opravený.*

These are the useful phrases from the conversation. Opät' počúvajte a opakujte:

I will treat one cavity for you – Ošetrím Vám jeden kaz.
I will inject you with anaesthesia – Pichnem Vám anestéziu.
You will feel slight pressure. – Budete cítiť mierny tlak.
If you (will) feel sick, tell me! – Ak Vám bude zle, povedzte mi to!
We will wait a while and get started. – Chvíľu počkáme a začneme.
Are your lips getting numb yet? – Už Vám trpne pera?
I am going to drill now. – Teraz idem vrtať.
Now bite into the small piece of paper! – Teraz zahryznite do papierika!
Bite down a few times! – Pocvakajte!
Grind your teeth from side to side! – Pošúchajte zubami!
We will adjust the filling a bit more. – Ešte trochu upravíme výplň.
You can rinse your mouth out. – Môžete si vypláchnuť.
The tooth is fixed. – Zub je opravený.

Let's learn these phrases together step by step, so you are well equipped verbally when you find yourself in a similar situation.

Pamätáte sa, ako sa povie / Do you remember, how to say: *Now I will examine your teeth.*
(2x) Teraz Vám vyšetřím zuby.

There is a similar verb, and it means *to treat*. Počúvajte a opakujte:
(2x) Ošetriť.

To examine – to treat. Opakujte:
(2x) Vyšetřit' – ošetriť.

Pokúste sa povedať: *Now I will treat your teeth.*
(2x) Teraz Vám ošetrím zuby.

Pamätáte sa, ako sa povie: *One cavity*
(2x) Jeden kaz

Pokúste sa povedať: *Now I will treat one cavity for you.*
(2x) Teraz Vám ošetrím jeden kaz.

How would you say: *Now I will treat two cavities for you.*
(2x) Teraz Vám ošetrím dva kazy.

Povedzte: *You have three or four cavities.*
(2x) Máte tri alebo štyri kazy.

Pokúste sa povedať: *You have five cavities.* Now remember, that from the number five onward the plural *kazy* changes its form to *kazov*.
(2x) Máte päť kazov.

Teraz povedzte: *We have found you five cavities.*
(2x) Našli sme Vám päť kazov.

Povedzte: *I will treat one cavity for you.* Drop the word *teraz*. Note that the word order will slightly change.

(2x) **Ošetrím Vám jeden kaz.**

Anaesthesia in Slovak sounds very similar. Počúvajte a opakujte:

(2x) **Anestézia.**

Lekár hovorí: *I will inject you with anaesthesia.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Pichnem Vám anestéziu.**

Pichnem means *I will inject*. Opakujte:

(2x) **Pichnem**

Povedzte: *I will inject you with anaesthesia.*

(2x) **Pichnem Vám anestéziu.**

Calm the patient! Povedzte: *Don't be afraid.*

(2x) **Nebojte sa!**

Povedzte: *Don't be afraid! I am only going to inject you with anaesthesia.* Take your time.

Nebojte sa! Iba Vám pichnem anestéziu.

Nebojte sa! Len Vám pichnem anestéziu.

Let's continue with another phrase: *You will feel slight pressure.* Let's break it down:

You will feel – počúvajte a opakujte:

(2x) **Budete cítiť**

The verb *budete* and its forms indicate future tense.

Slight pressure.

(2x) **Mierny tlak.**

Now together: *You will feel slight pressure.*

(2x) **Budete cítiť mierny tlak.**

Povedzte: *Don't be afraid! You will feel only slight pressure.*

Nebojte sa! Budete cítiť iba mierny tlak.

Nebojte sa! Budete cítiť len mierny tlak.

Povedzte: *I will inject you with anaesthesia and you will feel slight pressure.*

(2x) **Pichnem Vám anestéziu a budete cítiť mierny tlak.**

Learn how to say: *That is normal.*

(2x) **To je normálne.**

That is normal. Opakujte:

(2x) **To je normálne.**

Lekár hovorí: *One more time, and that's it.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ešte raz, tak a je to.**

One more time.

(2x) **Ešte raz.**

And that's it.

(2x) **A je to.**

Povedzte: *One more time, and that's it.*

(2x) **Ešte raz, tak a je to.**

Pacient sa pýta: *Is it normal?*

(2x) **Je to normálne?**

Odpovedzte: *Yes, that is normal.*

(2x) **Áno, to je normálne.**

The doctor instructs the patient in Slovak: *Ak Vám bude zle, povedzte mi to.* Can you guess what tense is indicated in the first clause and which word stands for it?

Yes. *Bude* is the verb indicating the future tense in this simple instruction. Let's learn it together:

If you feel sick, tell me! Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ak Vám bude zle, povedzte mi to!**

Let's realize the difference between present and future tense:

You feel sick.

(2x) **Je vám zle.**

You will feel sick.

(2x) **Bude Vám zle.**

If you're feeling sick...(now)

(2x) **Ak Vám je zle...**

If you feel sick...(then)

(2x) **Ak Vám bude zle...**

Tell me!

(2x) **Povedzte mi to!**

Pokúste sa povedať: *If you feel sick, tell me! Use the future tense.*

(2x) **Ak Vám bude zle, povedzte mi to!**

Povedzte: *If you feel sick, that is normal.*

(2x) **Ak Vám bude zle, to je normálne.**

Here is another sentence from the conversation: *We will wait a while and get started.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Chvíľu počkáme a začneme.**

We will wait.

Počkáme. My počkáme.

We will wait a while.

Chvíľu počkáme. My chvíľu počkáme.

We will get started.

Začneme. My začneme.

Povedzte: *We will wait a while and get started.*

(2x) **Chvíľu počkáme a začneme.**

Lekár sa pýta / the doctor asks: *Are your lips getting numb yet?* The doctor is literally saying: *Is your lip getting numb yet?* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Už Vám trpne pera?**

Which word do you think means *a lip*?

(2x) **Pera**

Have a guess, how is the word *pera* in the plural form:

(2x) **Pery**

To go numb or to get numb is in Slovak expressed by the verb:

(2x) **Trpnut'**

Pokúste sa opýtať: *Are your lips getting numb?*

(2x) **Už Vám trpne pera?**

Pacient odpovie / The patient answers: *Už to cítim, pán doktor. In English it is: I can feel it now, doctor.* Let's practise / Podme precvičovať:

Už to cítim, pán doktor.

Už to cítim, pani doktorka.

Opýtajte sa: *How are you feeling?*

(2x) **Ako sa cítite?**

Pokúste sa opýtať: *Can you feel it now?*

(2x) **Už to cítite?**

Please mind the difference between the verbs *cítiť* a *cítiť sa*. *Cítiť* means *to feel something else*, such as pain, or smell, while *cítiť sa* (we call it a reflexive verb, because it includes reflexive pronoun *sa*) means *to feel somehow*, for example *to feel good, bad or sick*.

Odpovedzte: *I can feel it now, doctor.*

Už to cítim, pán doktor.

Už to cítim, pani doktorka.

Pokúste sa povedať: *I feel good now, doctor.*

Teraz sa cítim dobre, pán doktor.

Teraz sa cítim dobre pani doktorka.

Pamätáte sa, ako sa povie: *If something hurts, raise your hand!*

(2x) **Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku!**

Now add: *If you feel sick, tell me! Use the future tense.*

(2x) **Ak Vám bude zle, povedzte mi to!**

Lekár informuje pacienta: *I am going to drill now.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Teraz idem vrtat'.**

To drill

(2x) **Vrtat'**

I am going to drill.

Idem vrtat'. Ja idem vrtat'.

Pokúste sa povedať. *Don't be afraid, I am going to drill now.*

(2x) **Nebojte sa, teraz idem vrtat'.**

Pamätáte sa, ako sa povie: *I am a little bit concerned.*

(2x) **Mám trochu obavy.**

Calm the patient / Upokojte pacienta: *You needn't have any concerns.*

(2x) **Nemusíte mať žiadne obavy.**

I am going to drill now.

(2x) **Teraz idem vrtat'.**

The doctor wants to make sure the patient feels ok. He asks: *Everything ok so far?* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Zatial' všetko v poriadku?**

So far

(2x) **Zatial'**

Everything ok so far?

(2x) **Zatial' všetko v poriadku?**

Pacient odpovie: *Yes, so far everything ok.*

(2x) **Áno, zatial' všetko v poriadku.**

Pokúste sa povedať: *Nothing is hurting.*

(2x) **Nič nebolí.**

Výborná práca zatial'! Well done so far! There are few useful instructions for the patient when adjusting the filling in his/her mouth. The first one: *Now bite into the small piece of paper!*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Teraz zahryznite do papierika!**

Let's break it down / Rozoberme to: The verb *zahryznúť* means *to bite*. Opakujte.

(2x) **Zahryznúť**

The imperative is: **Zahryznite! Vy zahryznite!**

Papierik means *a small piece of paper*. Opakujte.

(2x) **Papierik**

Now the whole instruction: *Now bite into the small piece of paper!* Opakujte:

(2x) **Teraz zahryznite do papierika!**

Now the doctor wants the patient to bite down a few more times. He says: *Pocvakajte!* Literally it means *to snap one's teeth few times*. Opakujte:

(2x) **Pocvakajte!**

And the last instruction is for the patient to *grind his / her teeth*. It goes like this:

(2x) **Pošúchajte zubami!**

Let's repeat: *Bite, or take a bite!*

(2x) **Zahryznite!**

Bite down a few more times, keep biting!

(2x) **Pocvakajte!**

Grind your teeth!

(2x) **Pošúchajte zubami!**

Let's assemble it into one complex instruction: *Bite into a small piece of paper, bite down few more times, grind your teeth!*

(2x) **Zahryznite do papierika, pocvakajte, počúchajte zubami!**

Opýtajte sa pacienta: *Everything ok so far?*

(2x) **Zatial' všetko v poriadku?**

Now the doctor needs to adjust the filling a bit more. He says: *If needed, we will adjust the filling a bit more.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ak treba, ešte trochu upravíme výplň.**

Rozoberme to / Let's break it down! To say: *if there is a need...*, or in other words – *if needed...*

Opakujte:

(2x) **Ak treba...**

We will adjust...

Upravíme... My upravíme...

The filling

(2x) **Výplň**

We will adjust the filling.

Upravíme výplň. My upravíme výplň.

If needed.

(2x) **Ak treba.**

If needed, we will adjust the filling.

(2x) **Ak treba, upravíme výplň.**

The doctor adds: *A bit more.*

(2x) **Ešte trochu.**

Opakujte:

(2x) **Ešte trochu.**

Let's put it all together: *If needed, we will adjust the filling a bit more.* The word order in Slovak is in this case a little different from the English clause. Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ak treba, ešte trochu upravíme výplň.**

The patient replies in Slovak. Try to guess, what it means: *Ešte to trochu cítim.*

You guessed right, he said: *I still feel it a little.*

Opakujte:

(2x) **Ešte to trochu cítim.**

The doctor now instructs the patient to repeat the action with his / her teeth. Do you recall what it was?

Bite into a small piece of paper, bite down few more times, grind your teeth!

(2x) **Zahryznite do papierika, pocvakajte, pošúchajte zubami!**

Pokúste sa povedať: *Bite again and keep biting few more times!*

(2x) **Opäť zahryznite a pocvakajte!**

Then the doctor asks the patient: *Is it better?* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Je to lepšie?**

Pokúste sa opýtať / Try to ask: *Is it good?*

(2x) **Je to dobré?**

Pacient odpovie: *It is better now.*

Je to teraz lepšie. Teraz je to lepšie.

You are doing such a good job today! Let's keep it going for few more moments.

The doctor now informs the patient that *he / she can rinse out his / her mouth.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Môžete si vypláchnuť ústa.**

Try to ask on behalf of the patient: *Can I rinse out my mouth?*

(2x) **Môžem si vypláchnuť ústa?**

Nevertheless, there is no need to include the word *ústa (mouth)* in this sentence as it's implied by the situation. So repeat again, just skip the word *ústa*: *Can I rinse out my mouth?*

(2x) **Môžem si vypláchnuť?**

Odpovedzte: *Yes, you can rinse out your mouth.*

(2x) **Áno, môžete si vypláchnuť.**

When the procedure is over, the doctor says: *That is all, the tooth is fixed.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **To je všetko, zub je opravený.**

That is all.

(2x) **To je všetko.**

The tooth is fixed.

(2x) **Zub je opravený.**

Inform the patient, that *his / her tooth is fixed and that is all.*

Zub je opravený, to je všetko.

To je všetko, zub je opravený.

A to je všetko for us, too. You did a great job today! At last dedicate your attention to the initial conversation in order to check if you have improved your comprehension skills. For more practice, don't hesitate to come back any time, as well as find the revision lesson further on.

- *Teraz Vám ošetrím jeden kaz. Pichnem Vám anestéziu. Nebojte sa! Budete cítiť mierny tlak. Ešte raz, tak a je to. Ak Vám bude zle, povedzte mi to! Chvíľu počkáme a začneme. Už Vám trápne pera?*
- *Už to cítim, pán doktor.*
- *Dobre. Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku! Teraz idem vrátať. Zatiaľ všetko v poriadku? Teraz zahryznite do papierika, pocvakajte, počúchajte zubami! Ak treba, ešte trochu upravíme výplň.*
- *Ešte to trochu cítim.*
- *Opäť zahryznite, pocvakajte! Je to lepšie?*
- *Áno, lepšie.*
- *Tak, a môžete si vypláchnuť. To je všetko, zub je opravený.*

This is the end of unit 21.

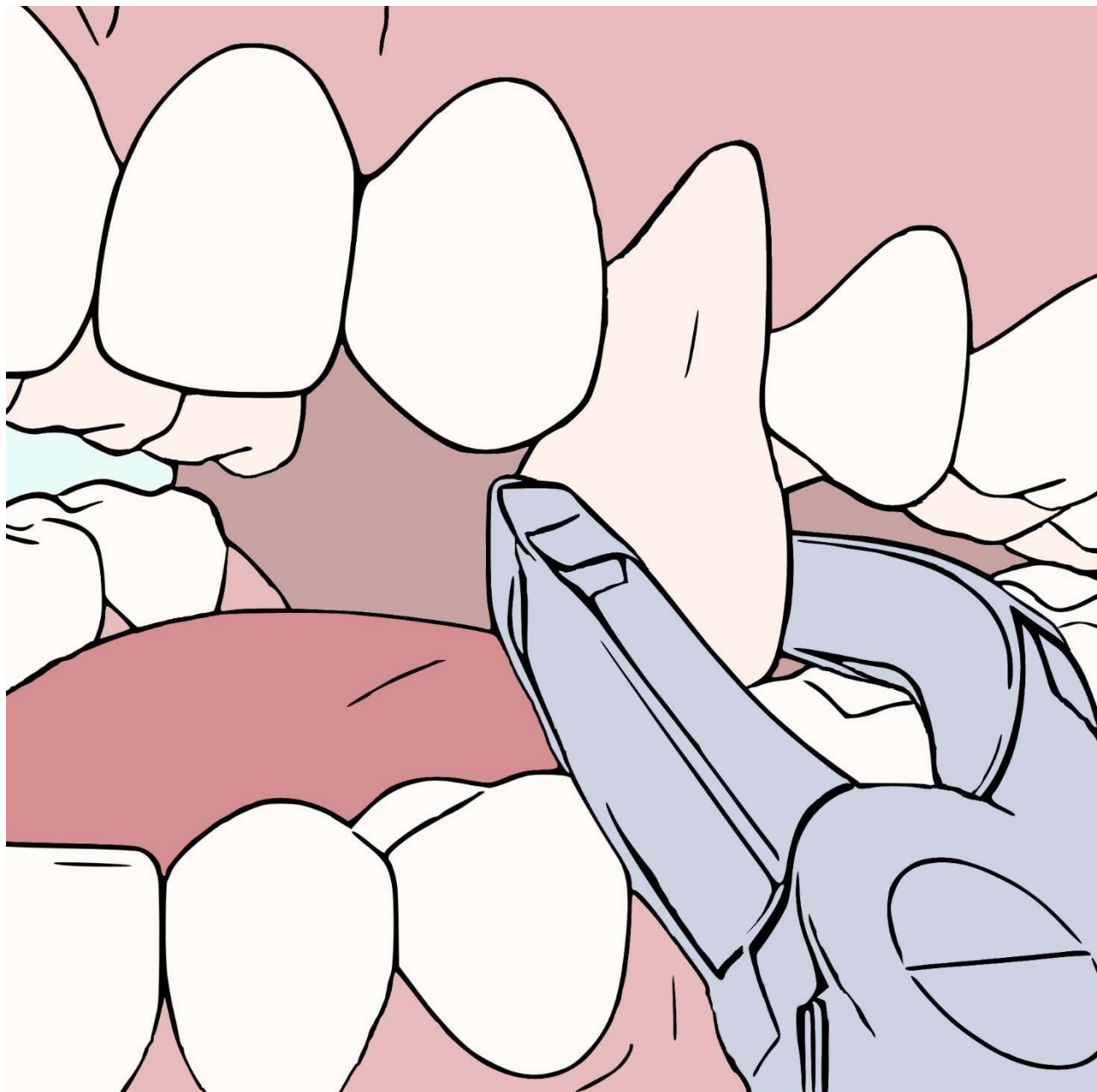
Slovník

ošetrenie kazu (neut.)	dental caries treatment
ošetriť (v.)	treat
ošetřím (ja)	I will treat
anestézia (fem.)	anaesthesia
pichnúť (v.)	inject
pichnem (ja)	I will inject
budete (Vy)	you will / are going to
cítiť (v.)	feel sth.
tlak (masc.)	pressure
normálny (-a, -e)	normal
ešte raz	one more time
raz	once
tak	so
a je to	that is it
bude (on, ona, ono)	he / she / it will / is going to

zle (adv.)	badly, poorly, bad
chvíľa (fem.)	a while, moment
počkáme (my)	we will wait
počkať (v.)	wait
začneme (my)	we will begin / get started
začať (v.)	start, begin, get started
pera (fem.)	lip
pery (pl.)	lips
típnuť (v.)	get numb, be getting numb
típnem (on, ona, ono/to)	he/she/it is getting numb
vítať (v.)	drill
idem vítať (ja)	I am going to drill
zatiaľ (adv.)	so far
všetko v poriadku	everything alright
zahryznúť (v.)	bite into
zahryznite! (Vy)	bite into!
papierik (masc.)	small piece of paper
do	to, into
do papierika	into a small piece of paper
pocvakať (v.)	keep biting, bite down few times
pocvakajte! (Vy)	keep biting / bite down few times!
pošúchať zubami (v.)	grind one's teeth
pošúchajte zubami! (Vy)	grind your teeth!
ak treba	if needed
upraviť (v.)	adjust, regulate
upravíme (my)	we will adjust
trochu (adv.)	a little bit, slightly
ešte trochu	a bit more
vypláchnuť si (v.)	rinse out (one's mouth)
opravený (-á, -é)	fixed, repaired
opravený zub (masc.)	fixed tooth

22. Extrakcia zuba

Tooth extraction

 This is the beginning of unit 22.

- Tá štvorka vľavo dole sa už nedá zachrániť. Je potrebné ten zub vytiahnuť.
- Je to náročný zákrok?
- Malo by to byť bez komplikácií.
- A čo potom?
- Máte niekoľko možností. Potom si tam môžete dať implantát.
- Rozumiem. Tak dobre.
- Teraz Vám pichnem anestéziu. Budete cítiť mierny tlak. Nebojte sa! Ak niečo bude bolieť, dvihnite

ruku!

- Už mi trpne pera.

- Výborne. Nezľaknite sa, ak budete počuť nejaké puknutie. Tak a už je vonku. Môžete si jemne vypláchnuť. Zahryznite do tampónu! Teraz si opäť vypláchnite!

- Ďakujem, pán doktor. Ani to nebolelo.

- To som rád.

You have just listened to the conversation about the tooth extraction. Several useful phrases from the conversation. Opäť počúvajte a opakujte:

That four on the bottom left can't be saved. – Tá štvorka vl'avo dole sa už nedá zachrániť.

That tooth needs to be pulled out. – Je potrebné ten zub vytiahnuť.

Is it a difficult procedure? – Je to náročný zákrok?

It should be without complications. – Malo by to byť bez komplikácií.

You have several options. – Máte niekoľko možností.

Then you can get an implant there. – Potom si tam môžete dať implantát.

Don't be alarmed if you hear any popping sound. – Nezľaknite sa, ak budete počuť nejaké puknutie.

Well, it's already out. – Tak a už je vonku.

It didn't even hurt. – Ani to nebolelo.

Before we start studying individual sentences and phrases, let's learn a new way how to refer to the teeth.

Do you recall what teeth we have in our oral cavity?

Preložte:

Incisor – (2x) **Rezák**

Canine – (2x) **Očný zub**

Premolar – (2x) **Premolár, črenový zub**

Molar – (2x) **Molár, stolička**

Wisdom tooth – (2x) **Zub múdrosti**

Slovak dentists often refer to the patient's teeth using numerical nouns. These names take the form of a feminine noun, motivated by the name of the numeral. Check them out. Počúvajte a opakujte:

No. one – (2x) **Jednotka**

No. two – (2x) **Dvojka**

No. three – (2x) **Trojka**

No. four – (2x) **Štvorka**

No. five – (2x) **Päťka**

No. six – (2x) **Šestka**

No. seven – (2x) **Sedmička**

No. eight – (2x) **Osmička**

Pokúste sa povedať:

No. one – (2x) **Jednotka**

No. two – (2x) **Dvojka**

No. three – (2x) **Trojka**

No. four – (2x) **Štvorka**

No. five – (2x) **Päťka**

No. six – (2x) **Šestka**

No. seven – (2x) **Sedmička**

No. eight – (2x) **Osmička**

Let's now revise individual positions within the mouth. Ako sa povie:

On the top – (2x) **Hore**

At the bottom – (2x) **Dole**

On the right – (2x) **Vpravo**

On the left – (2x) **Vľavo**

Let's combine:

On the top right side – (2x) **Vpravo hore**

On the top left side – (2x) **Vľavo hore**

On the bottom right side – (2x) **Vpravo dole**

On the bottom left side – (2x) **Vľavo dole**

Putting it all together, you are able to point at any tooth in the mouth. Now take your time and try to say:

No. one on the top left side – (2x) **Jednotka vľavo hore**

No. five on the bottom left side – (2x) **Päťka vľavo dole**

No. seven on the top right side – (2x) **Sedmička vpravo hore**

No. eight on the bottom right side – (2x) **Osmička vpravo dole**

Which tooth does the patient refer to when he mentions *štvorka vľavo dole*?

Yes he means *number four*, ergo *the first premolar on the bottom left side*.

And how about if he / she had sore *šestka vpravo dole*?

He now refers to *number six – first molar on the bottom right side*.

Well done, let's now proceed to the conversation.

After examining patient's teeth, doctor says: *That four on the bottom left side can't be saved.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Tá štvorka vľavo dole sa už nedá zachrániť.**

To save, rescue – (2x) **Zachrániť**

It's not possible – (2x) **Nedá sa**

It can't be saved – **Nedá sa zachrániť. To sa nedá zachrániť.**

That four on the bottom left side can't be saved.

(2x) **Tá štvorka vľavo dole sa už nedá zachrániť.**

Pokúste sa povedať: *That five on the top right side can't be saved.*

(2x) **Tá päťka vpravo hore sa nedá zachrániť.**

Povedzte: *That two on the top left side can't be saved.*

(2x) **Tá dvojka vľavo hore sa nedá zachrániť.**

You now know that *nedá sa* means *not possible*, where the prefix *ne-* stands for *not*. How could you say that something *is possible*? Try to say: *It can be saved.*

Dá sa zachrániť. To sa dá zachrániť.

Povedzte: *That three on the bottom right side can be saved.*

(2x) **Tá trojka vpravo dole sa dá zachrániť.**

Because the tooth can't be saved, it needs to be extracted. Do you remember how to ask: *Are you going to pull it?* Use the pronoun *-ho-* to refer to the tooth, which is of masculine gender.

(2x) **Budete ho trhať?**

Which word stands for *to pull out*?

Yes, we used the word – *trhať*, which is actually very colloquial, yet many patients still use it.

Opakujte: **Trhať. Trhať zub.**

However, there is a more appropriate way to refer to *pulling the tooth*. Opakujte:

Ťahať. Ťahať zub.

Ask the same question using the verb *ťahať*. Are you going to pull it?

(2x) **Budete ho ťahať?**

Both verbs, *ťahať*, and its more colloquial variant *trhať*, express a continuous action, e.g. *to pull, to keep on pulling*. In grammar, this is known as the progressive aspect, and these verbs are called imperfective verbs. On the other hand, if we want to express that the action includes the element of completion, we use what are called perfective verbs. Such a verb with the meaning – *to pull out, to take out* is the Slovak verb – *vytiahnuť*. Opakujte:

Vytiahnuť. Vytiahnuť zub.

Doctor now informs the patient / Lekár informuje pacienta: *The tooth needs to be pulled out.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Je potrebné ten zub vytiahnuť.**

To pull out, to take out – (2x) **Vytiahnuť**

It is needed / necessary – **Je to potrebné. Je potrebné.**

The tooth needs to be pulled out.

(2x) **Je potrebné ten zub vytiahnuť.**

Now use pronoun *-ho-* to replace the noun *tooth – zub*.

Povedzte: It needs to be pulled out.

(2x) **Je potrebné ho vytiahnuť.**

It would also be useful to learn a formal way of saying *to extract the tooth*:

Extrahovať. Extrahovať zub.

Pokúste sa povedať: *It needs to be extracted.*

(2x) **Je potrebné ho extrahovať.**

Slovak word for *extraction* is:

Extrakcia. Extrakcia zuba.

Teraz sa pokúste povedať: *Extraction of the tooth is needed.*

Extrakcia zuba je potrebná. Je potrebná extrakcia zuba.

The patient asks / Pacient, alebo pacientka sa opýta: *Je to náročný zákrok?* It means: *Is it a difficult procedure?* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Je to náročný zákrok?**

Procedure – (2x) **Zákrok**

Difficult – (2x) **Náročný**

Is it a difficult procedure?

(2x) **Je to náročný zákrok?**

The doctor answers / Lekár odpovie: *It should be without complications.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Malo by to byť bez komplikácií.**

It should – **To by malo, malo by to**

To be – (2x) **Byť**

Complication – (2x) **Komplikácia**

Without complication – (2x) **Bez komplikácií**

It should be without complications.

(2x) **Malo by to byť bez komplikácií.**

Teraz sa pokúste povedať: *That tooth needs to be pulled out.*

(2x) **Je potrebné ten zub vytiahnuť.**

Opýtajte sa: *Is it a difficult procedure?*

(2x) **Je to náročný zákrok?**

Odpovedzte: *It should be without complications.*

(2x) **Malo by to byť bez komplikácií.**

The patient is curious to know what happens after the tooth is out. He asks: *And then what?*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **A čo potom?**

Opýtajte sa: *And then what, doctor?*

A čo potom, pán doktor? A čo potom, pani doktorka?

Pokúste sa opýtať: *Oh, and what shall I do then?*

(2x) **Aha, a čo mám robiť potom?**

Lekár / lekárka odpovie: *You have several options.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Máte niekoľko možností.**

Option – (2x) **Možnosť**

Options – (2x) **Možnosti**

Several options – (2x) **Niekoľko možností.**

You have several options.

(2x) **Máte niekoľko možností.**

Pokúste sa opýtať: *Do I have several options?*

(2x) **Mám niekoľko možností?**

Odpovedzte: *Yes, you have several options.*

(2x) **Áno, máte niekoľko možností.**

Pokúste sa opýtať: *What options?*

(2x) **Aké možnosti?**

What options do I have?

Aké možnosti mám? Aké mám možnosti?

Lekár / lekárka odpovie: *Then you can get an implant there.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Potom si tam môžete dať implantát.**

You can – **Môžete, Vy môžete**

To get – (2x) **Dať si**

You can get – (2x) **Môžete si dať**

There – (2x) **Tam**

Implant – (2x) **Implantát**

Then you can get an implant there.

(2x) **Potom si tam môžete dať implantát.**

Povedzte: *I understand.*

Rozumiem. Ja rozumiem.

How would go about saying: *Alright then.*

(2x) **Tak dobre.**

Povedzte: *I understand. Alright then.*

(2x) **Rozumiem. Tak dobre.**

Let's now revise how to administer anaesthesia to the patient. Povedzte: *I will inject you with anaesthesia.*

(2x) **Pichnet Vám anestéziu.**

Povedzte: *You will feel slight pressure.*

(2x) **Budete cítiť mierny tlak.**

Povedzte: *Don't be afraid!*

(2x) **Nebojte sa!**

Calm the patient / Upokojte pacienta: *No need to be afraid.*

(2x) **Netreba sa báť.**

Povedzte: *If something hurts, raise your hand!*

(2x) **Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku!**

Povedzte: *If you feel sick, tell me!*

(2x) **Ak Vám bude zle, povedzte mi to!**

Opýtajte sa pacienta / pacientky: *Are your lips getting numb?*

(2x) **Už Vám trpne pera?**

Listen to how to answer this question in a full sentence:

(2x) **Áno, už mi trpne pera.**

Ok. When I want to say *Great! Well done!* What word do I use in Slovak?

(2x) **Výborne!**

The doctor also wants to say: *Well done! Excellent!*

(2x) **Výborne!**

Doctor is now going to instruct the patient: *Don't be alarmed if you hear any popping sound.*

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Nezľaknite sa, ak budete počuť nejaké puknutie.**

Let's break it down / Rozoberme to:

Don't be alarmed! – (2x) **Nezľaknite sa!**

Popping sound – (2x) **Puknutie**

Some / any popping sound – (2x) **Nejaké puknutie**

To hear – (2x) **Počuť**

You will hear... – (2x) **Budete počuť...**

If you hear... – (2x) **Ak budete počuť...**

Don't be alarmed if you hear any popping sound.

(2x) **Nezľaknite sa, ak budete počuť nejaké puknutie.**

Pokúste sa povedať: *Don't be alarmed!*

(2x) **Nezľaknite sa!**

Povedzte: *You will hear some popping sound.*

(2x) **Budete počuť nejaké puknutie.**

You will hear something.

Budete počut' niečo. Budete niečo počut'.

Povedzte: Don't be alarmed, if you hear something.

(2x) Nez'aknite sa, ak budete niečo počut'.

Teraz sa pokúste povedať: Don't be alarmed if you hear any popping sound.

(2x) Nez'aknite sa, ak budete počut' nejaké puknutie.

After the tooth is out, doctor informs the patient: Well, it's already out. Literally he says: So and it is already out. Počúvajte a opakujte:

(2x) Tak a už je vonku.

Out – (2x) Vonku

(2x) Tak a už je vonku.

Pokúste sa opýtať: Is it already out?

(2x) Už je vonku?

Yes, it is already out.

(2x) Áno, už je vonku.

Tak a pokračujme! / Well, let's continue! The doctor instructs the patient: You can rinse out your mouth. Preložte / Translate:

(2x) Môžete si vypláchnuť.

The doctor may want to add the word – gently. Počúvajte a opakujte:

(2x) Jemne

Pokúste sa povedať: You can gently rinse out your mouth.

(2x) Môžete si jemne vypláchnuť.

Pamätáte sa, ako sa povie: Bite into the small piece of paper!

(2x) Zahryznite do papierika!

We will now learn a similar sentence, just instead of the small piece of paper, you ask the patient to bite into a gauze pad. Listen to how to say a gauze pad:

(2x) Tampón

Bite into the gauze pad!

(2x) Zahryznite do tampónu!

Ako sa povie: Now

(2x) Teraz

A ako sa povie: Again / once more:

(2x) Opäť.

Put together this sentence: Now rinse out your mouth again!

(2x) Teraz si opäť vypláchnite!

Well done! Výborne! You are doing so well and we are almost there. Keep going for few more minutes.

The patient says / Pacient hovorí: It didn't even hurt. Počúvajte a opakujte:

(2x) Ani to nebolelo.

It didn't hurt – Nebolelo to. To nebolelo.

Not even – (2x) Ani

It didn't even hurt.

(2x) Ani to nebolelo.

Povedzte: *Thank you, doctor, it didn't even hurt.*

Ďakujem, pán doktor, ani to nebolelo.

Ďakujem, pani doktorka, ani to nebolelo.

Lekár / lekárka odpovie: *I am glad. Pamätáte sa, ako sa to povie?*

To som rád. To som rada.

Or simply: **Som rád. Som rada.**

Povedzte: *I am glad.*

To som rád. To som rada.

Teraz sa opýtajte: *It didn't even hurt? I am glad.*

Ani to nebolelo? To som rád.

Ani to nebolelo? To som rada.

A ja som rada / And I am glad that this lesson is coming to an end. Today you have learnt many useful expressions that will come in handy when you have to extract a patient's tooth. Your reassuring and informative phrases will make them feel safe and calm. Well done!

Vypočujte si ešte raz konverzáciu:

- *Tá štvorka vľavo dole sa už nedá zachrániť. Je potrebné ten zub vytiahnuť.*

- *Je to náročný zákrok?*

- *Malo by to byť bez komplikácií.*

- *A čo potom?*

- *Máte niekoľko možností. Potom si tam môžete dať implantát.*

- *Rozumiem. Tak dobre.*

- *Teraz Vám pichnem anestéziu. Budete cítiť mierny tlak. Nebojte sa! Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku!*

- *Už mi trpne pera.*

- *Výborne. Nezľaknite sa, ak budete počuť nejaké puknutie. Tak a už je vonku. Môžete si jemne vypláchnuť. Zahryznite do tampónu! Teraz si opäť vypláchnite!*

- *Ďakujem, pán doktor. Ani to nebolelo.*

- *To som rád.*

This is the end of unit 22.

Slovník

jednotka (fem.)	number one
dvojka (fem.)	number two
trojka (fem.)	number three
štvorka (fem.)	number four
päťka (fem.)	number five

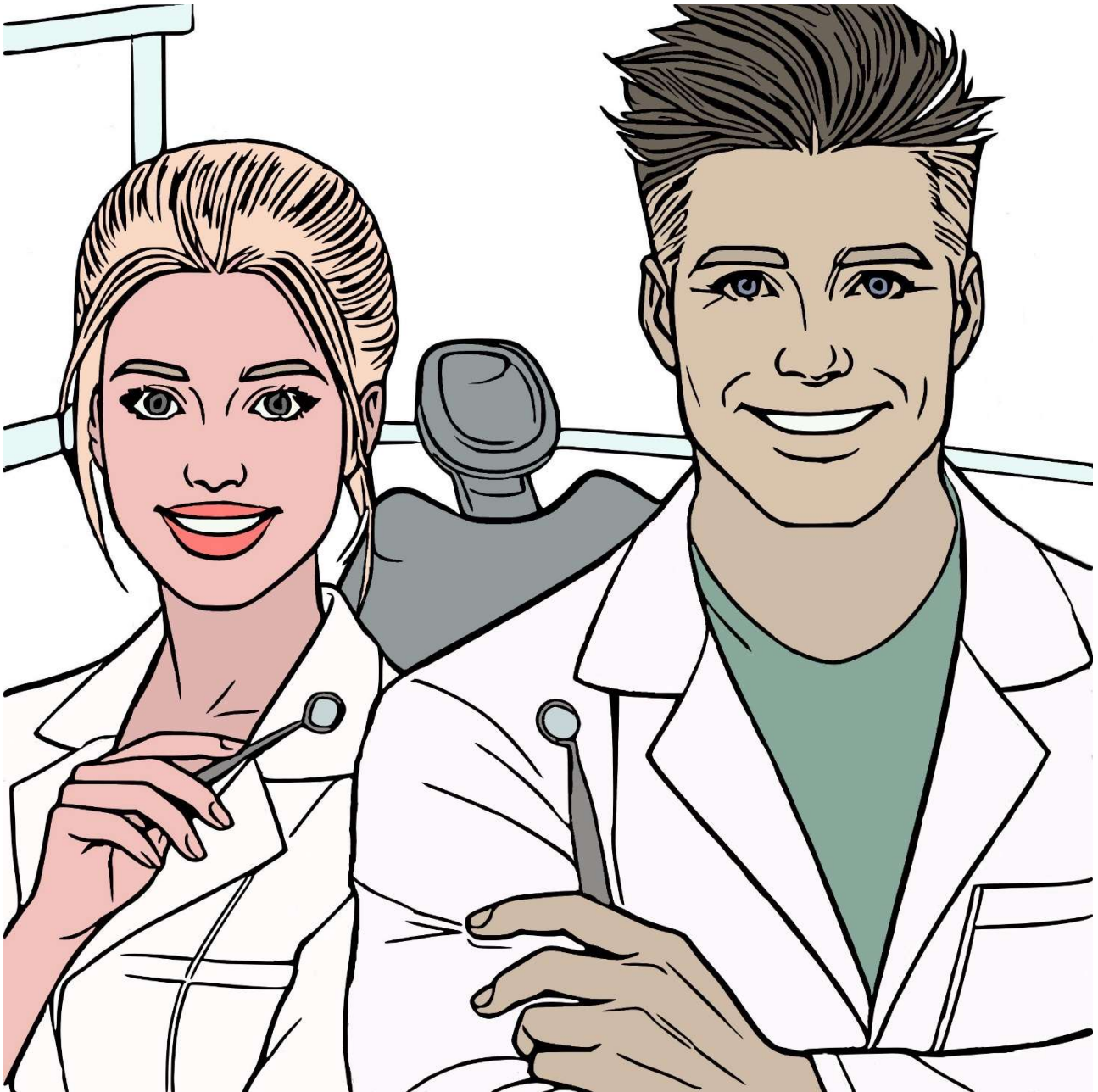
šestka (fem.)	number six
sedmička (fem.)	number seven
osmička (fem.)	number eight
zachrániť (v.)	save, rescue
nedá sa (to)	it is not possible, it cannot
dá sa (to)	it is possible, it can
t'ahať (zub) (v.)	pull, keep pulling (tooth)
vytiahnuť (zub) (v.)	pull out, take out (tooth)
potrebný (-á, -é)	necessary, needed
extrahovať (v.)	extract
extrakcia (fem.)	extraction
náročný (-á, -é)	difficult, demanding
zárok (masc.)	procedure, intervention
malo by (ono, to)	it should
malo by to byť	it should be
komplikácia (fem.)	complication
komplikácie (pl.)	complications
bez	without
bez komplikácií	without complications
a čo potom	and then what
možnosť (fem.)	option, possibility
možnosti (pl.)	options, possibilities
niekoľko možností	several options
môžete (Vy)	you can
dať si (v.)	get, have, take
tam (adv.)	there
môžete si dať (Vy)	you can get
implantát (masc.)	implant
zľaknúť sa (v.)	get alarmed / scared
nezľaknite sa! (Vy)	don't get alarmed / scared!
počuť (v.)	hear
budete počuť (Vy)	you will hear
puknutie (neut.)	popping sound
vonku (adv.)	out, outside
jemne (adv.)	gently, softly
tampón (masc.)	gauze, cotton pad, tampon

do tampónu
nebolelo (to/ono)
ani

into a gauze / cotton pad
it didn't hurt
neither, nor, not even

23. Komunikácia so sestrou

Communication with the nurse

 Hello again. Today's dialogue covers elementary communication exchanges between the dentist and his/her nurse. The main goal is to ensure a seamless collaboration during the course of conservative therapy. The doctor needs to be able to ask for assistance or the right instruments, he/she can turn to the nurse with various requests. Let's listen to the conversation now:

- *Sestrička, potrebujem asistenciu. Budeme robiť výplň.*
- *Samozrejme, pán doktor.*
- *Nachystáte mi, prosím, nástroje?*
- *Áno, nech sa páči!*

- Teraz prosím odsávať! Prosím pridržať jazyk! Podajte mi, prosím, vrtáčik!
- Nech sa páči!
- Prosím, podajte mi matricu a klinky! Teraz prosím podať bond!
- Akú farbu kompozitu potrebujete?
- Asi A2. Kde máme hladítko?
- Tam, pán doktor, na tácke. Podám Vám.
- Potrebujem ešte pinzetu a artikulačný papier na doleštenie.
- Potrebujete ešte niečo?
- To je všetko, ďakujem za pomoc.

Here are some useful phrases to remember:

Nurse, I need assistance. – **Sestrička, potrebujem asistenciu.**

Will you prepare the tools for me, please? – **Nachystáte mi, prosím, nástroje?**

Suction, please! – **Teraz prosím odsávať!**

Please keep the tongue aside! – **Prosím pridržať jazyk!**

Hand me the drill, please! – **Podajte mi, prosím, vrtáčik!**

Where do we have the flat plastic instrument? – **Kde máme hladítko?**

I also need tweezers and articulating paper for polishing. – **Potrebujem ešte pinzetu a artikulačný papier na doleštenie.**

Thank you for your help. – **Ďakujem za pomoc.**

Let's begin today's practice informing the patient about conservative treatment. Pamätáte, ako sa povie: *It is necessary to fix everything step by step.*

(2x) **Je potrebné všetko postupne opraviť.**

Teraz povedzte: *Now I will treat one cavity for you.*

(2x) **Teraz Vám ošetrím jeden kaz.**

Ako sa povie: *Filling.*

(2x) **Výplň.**

Listen to how to say: *We are going to do the filling.*

(2x) **Budeme robiť výplň.**

We will do – (2x) **Budeme robiť**

We are going to do the filling. - (2x) **Budeme robiť výplň.**

The doctor now asks his/her nurse for assistance. Počúvajte a opakujte:

(2x) **Sestrička, potrebujem asistenciu.**

I need – **Potrebujem, ja potrebujem**

Assistance - (2x) **Asistencia**

(2x) **Sestrička, potrebujem asistenciu.**

Povedzte: *Nurse, I need assistance. We are going to do the filling.*

(2x) **Sestrička, potrebujem asistenciu. Budeme robiť výplň.**

The nurse replies: *Of course, doctor.*

Samozrejme, pán doktor. Samozrejme, pani doktorka.

The doctor is now going to ask for the instruments. The verb for *to prepare* is:

(2x) **Nachystať.**

The doctor says: *Will you prepare the tools for me, please?* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Nachystáte mi, prosím, nástroje?**

Rozoberme to / Let's break it down:

You will prepare – **Nachystáte, Vy nachystáte**

You will prepare for me – (2x) **Nachystáte mi**

Tool, instrument – (2x) **Nástroj**

Tools, instruments – (2x) **Nástroje**

Will you prepare the tools for me, please?

(2x) **Nachystáte mi, prosím, nástroje?**

Povedzte: Nurse, will you prepare the tools for me, please?

(2x) **Sestrička, nachystáte mi prosím nástroje?**

Pamätáte, ako sa povie: Here you go!

(2x) **Nech sa páči!**

Sometimes, however, the nurse needs to ask: Which tools? Počúvajte a opakujte:

(2x) **Ktoré nástroje?**

The doctor specifies: For conservative treatment. Počúvajte a opakujte:

(2x) **Na konzervačné ošetrovanie.**

Do you know how to ask: What do you need?

(2x) **Čo potrebujete?**

Odpovedzte: I need the tools for conservative treatment.

(2x) **Potrebujem nástroje na konzervačné ošetrovanie.**

Povedzte: I need the tools for the filling.

(2x) **Potrebujem nástroje na výplň.**

Ok. The instruments are ready, the dentist now needs the nurse to clear the oral area with suction.

There are more ways of how to ask. We will learn the simple instruction: Now suction, please!

Počúvajte a opakujte:

(2x) **Teraz prosím odsávať!**

Suction unit is: (2x) **Odsávačka**

The verb to suction: (2x) **Odsávať**

Povedzte: Now suction, please!

(2x) **Teraz prosím odsávať!**

When the dentist needs the nurse to help move the patient's tongue out of the way, they might say:

Please hold the tongue aside! Počúvajte a opakujte:

(2x) **Prosím pridržať jazyk!**

To hold aside – (2x) **Pridržať**

Tongue – (2x) **Jazyk**

Please hold the tongue aside!

(2x) **Prosím pridržať jazyk!**

Try to put it together: Please, nurse, suction and hold the tongue aside!

(2x) **Prosím, sestrička, odsávať a pridržať jazyk!**

Opýtajte sa: Do you need anything?

(2x) **Potrebujete niečo?**

Odpovedzte: *I need assistance and the tools.*

(2x) **Potrebujem asistenciu a nástroje.**

Lekár / Lekárka hovorí: *Hand me the drill, please!* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Podajte mi, prosím vrtáčik!**

Drill – (2x) **Vrtáčik**

To pass, to hand – (2x) **Podat'**

Hand me – (2x) **Podajte mi**

Hand me the drill, please!

(2x) **Podajte mi, prosím, vrtáčik!**

You can ask the nurse to pass you anything you need by using the phrase *Podajte mi, prosím,...!*
Now is a good time to learn some Slovak names for dental instruments.

Pamätáte sa, ako sa povie: *Dental bib*

(2x) **Podbradník.**

Ask: *Hand me the bib, please.*

(2x) **Podajte mi, prosím, podbradník!**

Cofferdam or rubber dam is in Slovak - (2x) **Koferdam.** Ask for it:

(2x) **Podajte mi, prosím, koferdam!**

For the *bond*, you can use the word – *bond*.

Povedzte: *Hand me the bond, please!*

(2x) **Podajte mi, prosím, bond!**

Analogically you can ask for the following:

Cofferdam frame – (2x) **Rámik na koferdam**

Dental wedges – (2x) **Klinky**

Flat plastic instrument for adapting composite filling – (2x) **Hladítko**

Sterile tampon – (2x) **Sterilný tampón**

Please note, that all these tools and materials are of masculine or neuter gender. For feminine gender nouns, you need to change the suffix *-a* to *-u*. Check it out:

Dental probe – (2x) **Sonda**

(2x) **Podajte mi, prosím, sondu!**

Dental clamp – (2x) **Spona, Spona na koferdam**

Podajte mi, prosím, sponu! Podajte mi, prosím, sponu na koferdam!

Matrix – (2x) **Matrica**

(2x) **Podajte mi prosím, matricu!**

Now you try:

Ball burnisher is in Slovak: (2x) **Gulička**

Pokúste sa povedať: *Hand me the ball burnisher, please.*

(2x) **Podajte mi, prosím, guličku!**

Dental curing light is: (2x) **Polymerizačná lampa**

Hand me the curing light, please!

(2x) **Podajte mi, prosím, polymerizačnú lampu!**

Well done! Let's move on with the dialogue. Nurse asks for the shade of the composite filling doctor decided to use. Počúvajte a opakujte:

(2x) **Akú farbu kompozitu potrebujete?**

Colour – (2x) **Farba**
Composite - (2x) **Kompozit**
Colour of composite – (2x) **Farba kompozitu**
What colour of composite do you need?
(2x) **Akú farbu kompozitu potrebujete?**

For the composite filling we usually use various shades of white such as A1, A2, A3 etc. Would you guess how to pronounce it correctly in Slovak?

(2x) **A - jeden, A - dva, A - tri.**

Let's revise a bit / Poďme trochu rekapitulovať:

Pokúste sa povedať: *It is necessary to fix the filling.*

(2x) **Je potrebné opraviť výplň.**

I need some assistance, nurse.

(2x) **Potrebujem asistenciu, sestrička.**

We are going to do the filling.

(2x) **Budeme robiť výplň.**

Will you prepare the tools for me, please?

(2x) **Nachystáte mi, prosím, nástroje?**

Of course, doctor. Here you go!

Samozrejme, pán doktor, nech sa páči!

Samozrejme, pani doktorka, nech sa páči!

Povedzte: I need the tools for conservative treatment.

(2x) **Potrebujem nástroje na konzervačné ošetrovanie.**

Now suction, please!

(2x) **Teraz, prosím, odsávať!**

Pokúste sa povedať: Hand me the suction tool, please!

(2x) **Podajte mi, prosím, odsávačku!**

Please hold the tongue aside!

(2x) **Prosím pridržať jazyk!**

Let's now practise sentences with the phrase *I need...*

Povedzte: I need the composite A2.

(2x) **Potrebujem kompozit A2.**

I need the cofferdam and the frame.

(2x) **Potrebujem koferdam a rámik.**

Opýtajte sa: *What else do you need?* Use the word *ešte*:

(2x) **Čo ešte potrebujete?**

Odpovedzte: I also need the flat plastic and the ball burnisher.

(2x) **Ešte potrebujem hladítko a guličku.**

Let's now learn together how to say a couple more words in Slovak. Počúvajte a opakujte:

Tweezers - (2x) **Pinzeta**

Articulating paper – (2x) **Artikulačný papier**

Povedzte: *I also need the articulating paper and the tweezers.* Tweezers is in Slovak of feminine gender.

(2x) **Ešte potrebujem artikulačný papier a pinzetu.**

Now a few easy ones. Počúvajte a opakujte:

Etching gel = (2x) **Etching gél**

Microbrush = (2x) **Microbrush**

Povedzte: *I also need the etching gel and the microbrush.*

(2x) **Ešte potrebujem etching gel a microbrush.**

Another universal phrase we are going to study today is asking someone, presumably the nurse, where something such as the instrument or material is placed or kept. We learn how to ask: *Where do we have....?* or *Where do we keep....?* Počúvajte a opakujte:

(2x) **Kde máme?**

Opýtajte sa: *Where do we keep the tweezers?*

(2x) **Kde máme pinzetu?**

Where do we have the bond?

(2x) **Kde máme bond?**

Where do we keep the matrices and the wedges?

(2x) **Kde máme matrice a klinky?**

Where do we have the binocular loupes? Počúvajte a opakujte:

(2x) **Kde máme lupové okuliare?**

(2x) **Lupové**

(2x) **Okuliare**

(2x) **Kde máme lupové okuliare?**

Opýtajte sa: *Nurse, where do we keep the binocular loupes?*

(2x) **Kde máme lupové okuliare?**

The nurse replies: *There, doctor, on the tray.* Počúvajte a opakujte:

Tam, pán doktor, na tácke.

Tam, pani doktorka, na tácke.

Tray - (2x) **Tácka**

Opýtajte sa: *Where do we have the dental clamp?*

(2x) **Kde máme sponu na koferdam?**

Odpovedzte: *There, on the tray.*

(2x) **Tam, na tácke.**

Pokúste sa povedať: *There, on the left.*

(2x) **Tam vľavo.**

There, on the right.

(2x) **Tam vpravo.**

Learn how to say *in a drawer*:

(2x) **V zásuvke.**

Drawer – (2x) **Zásuvka**

In the drawer. – (2x) **V zásuvke.**

Sometimes you will hear the colloquial term – *v šuflíku*. Počúvajte a opakujte:

(2x) **V šuflíku.**

Drawer – (2x) **Šuflík**

(2x) **V šuflíku.**

Povedzte: *The cofferdam and the clamp are in the drawer.* Practise both terms – *zásuvka*, and *šuflík*.

Koferdam a spona sú v zásuvke.

Koferdam a spona sú v šuflíku.

Sometimes the tools will be kept in a cabinet or a locker. Počúvajte a opakujte:

Cabinet, or locker – (2x) **Skrinka**

In the cabinet. – (2x) **V skrinke.**

Try to combine and say: *The tools are in the cabinet on the left side.*

(2x) **Nástroje sú v skrinke vľavo.**

Povedzte: *The tools are in the drawer on the right side.*

Nástroje sú v zásuvke vpravo. Nástroje sú v šuflíku vpravo.

The nurse can also reply: *I will hand it to you, doctor.* Počúvajte a opakujte:

Podám Vám to, pán doktor.

Podám Vám to, pani doktorka.

Or simply: (2x) **Podám Vám.**

Pokúste sa povedať: *I will hand you the tools.*

(2x) **Podám Vám nástroje.**

I will hand you the curing light.

(2x) **Podám Vám polymerizačnú lampu.**

I will hand you the drill.

(2x) **Podám Vám vrtáček.**

Opýtajte sa: *Do you need anything else?*

(2x) **Potrebujete ešte niečo?**

Doctor replies: *That is all, thank you for your help.* Počúvajte a opakujte:

(2x) **To je všetko, ďakujem za pomoc.**

Thank you for your help. – (2x) **Ďakujem za pomoc.**

Povedzte: *That is all, nurse, thank you for your help.*

(2x) **To je všetko, sestrička, ďakujem za pomoc.**

A to je naozaj všetko! / And that is really all! Well done! That was the last bit of the conversation. Once you get into the clinic to see a patient, you will be excellently oriented and equipped with all the appropriate questions for the nurse and assisting personnel. Let's listen to the whole conversation once more to make sure you learnt everything well.

- *Sestrička, potrebujem asistenciu. Budeme robiť výplň.*

- *Samozrejme, pán doktor.*
- *Nachystáte mi, prosím, nástroje?*
- *Áno, nech sa páči!*
- *Teraz prosím odsávať! Prosím pridržať jazyk! Podajte mi, prosím, vrtáčik!*
- *Nech sa páči!*
- *Prosím, podajte mi matricu a klinky! Teraz prosím podať bond!*
- *Akú farbu kompozitu potrebujete?*
- *Asi A2. Kde máme hladítko?*
- *Tam, pán doktor, na tácke. Podám Vám.*
- *Potrebujem ešte pinzetu a artikulačný papier na doleštenie.*
- *Potrebujete ešte niečo?*
- *To je všetko, ďakujem za pomoc.*

This is the end of unit 23.

Slovník

budeme (my)	we will / are going to
potrebovať (v.)	need, require
potrebujem (ja)	I need
asistencia (fem.)	assistance
nachystať (v.)	prepare
nachystáte (vy)	you will prepare
nástroj (masc.)	tool, instrument
nástroje (pl.)	tools, instruments
konzervačné ošetrovanie (neut.)	conservative treatment
odsávať (v.)	suction
odsávačka (fem.)	suction (unit)
pridržať (v.)	hold, keep aside / stable
jazyk (masc.)	tongue, language
potrebujete (vy)	you need
podať (v.)	pass, hand
podajte mi! (vy)	pass / hand me!
vrtáčik (masc.)	drill, handpiece
podbradník (masc.)	dental bib
koferdam (masc.)	cofferdam
bond (masc.)	bond
rámik na koferdam (masc.)	cofferdam frame
klin, klinok (masc.)	dental wedge
klinky (pl.)	dental wedges

hladítko (neut.)	flat plastic instrument for composite
sterilný tampón (masc.)	gauze pad, sterile tampon
sonda (fem.)	dental probe
spona na koferdam (fem.)	dental clamp
matrica (fem.)	matrix
matrice (pl.)	matrices
gulička (fem.)	ball burnisher
polymerizačná lampa (fem.)	dental curing light
farba (fem.)	colour, shade
kompozit (masc.)	composite filling
farba kompozitu (fem.)	composite shade
pinzeta (fem.)	(pair of) tweezers
artikulačný papier (masc.)	articulating paper
etching gél (masc.)	etching gel
microbrush (masc.)	microbrush
kde máme? (my)	where do we have / keep?
lupové okuliare (only pl.)	binocular loupes
tácka (fem.)	tray
na tácke	on a tray
zásuvka (fem.)	drawer
v zásuvke	in a drawer
šuflík (masc.)	drawer
v šuflíku	in a drawer
skrinka (fem.)	cabinet, locker
v skrinke	in a cabinet / locker
podám (ja)	I will hand / pass
ďakujem za pomoc (ja)	thank you for your help

24. Opakovanie V.

Revision V.

 This chapter is the last part of the book and contains a revision of the previous four chapters. In them, we discussed examining the gums with a periodontal probe, treated a patient's cavity, extracted one premolar, and communicated flawlessly with the nurse. Let's recap it all together so you can see how ready you are to get into practice.

The following conversation will take place between a female doctor, a patient - Mr. Hanuška, and a nurse. Try to translate each sentence as best you can and, as always, check the accuracy against the

recorded translation, which is always repeated twice. All the words, phrases and sentences have been covered in the previous lessons and you have been thoroughly acquainted with them. However, a few new additional phrases will be introduced in this lesson. Enjoy.

Lekárka: *Mr. Hanuška, what problems do you have?*

(2x) **Pán Hanuška, aké máte problémy?**

Pacient: *My gums have been hurting for some time now.*

(2x) **Už dlhšie ma bolia d'asná.**

Lekárka: *How long has it been going on?*

(2x) **Ako dlho to už trvá?**

Pacient: *Maybe three months.*

(2x) **Asi tri mesiace.**

Lekárka: *Nothing else bothers you?*

(2x) **Nič viac Vás netrápi?**

Pacient: *The wisdom tooth bothers me, too.*

Trápi ma aj zub múdrosti.

Aj zub múdrosti ma trápi.

Lekárka: *Which one, Mr. Hanuška?*

(2x) **Ktorý, pán Hanuška?**

Pacient: *The one on the bottom left.*

(2x) **Ten v'avo dole.**

Lekárka: *Don't worry!*

(2x) **Netrápte sa!**

Now the doctor says something in Slovak. Listen and try to translate:

Najprv skontrolujeme d'asná, potom zuby.

What did she say?

She said: *First of all we will check the gums, then the teeth.*

Rozoberme to / let's break it down:

First of all – (2x) Najprv

We will check – (2x) Skontrolujeme, my skontrolujeme

Then, after – (2x) Potom

(2x) **Najprv skontrolujeme d'asná, potom zuby.**

Povedzte: *First of all we will check the gums, then the teeth.*

(2x) **Najprv skontrolujeme d'asná, potom zuby.**

Pokračujme / Let's continue. Lekárka hovorí: *First of all, it is necessary to undergo an X-ray.*

(2x) **Najprv je potrebné absolvovať röntgen.**

Lekárka: *Nurse where do we keep dental bibs?*

(2x) **Sestrička, kde máme podbradníky?**

Sestra: *Moment, doctor, I will hand it to you.*

(2x) **Moment, pani doktorka, podám Vám.**

Lekárka: *I will now give you a dental bib.*

(2x) **Teraz Vám dám podbradník.**

Lekárka: *Nurse, please hand me the parodontal probe!*

(2x) **Sestrička, podajte mi, prosím, parodontálnu sondu!**

Lekárka: *If something hurts, raise your hand!*

(2x) **Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku!**

Po vyšetrení lekárka hovorí: *You have mild inflammation.*

(2x) **Máte mierny zápal.**

Pacient: *Ah, I didn't know that.*

(2x) **Aha, to som nevedel.**

Lekárka: *Do your gums bleed while brushing your teeth?*

(2x) **Krváčajú Vám ďasná pri čistení zubov?**

Pacient: *Yes, sometimes.*

(2x) **Áno, niekedy.**

Lekárka: *You have slightly exposed dental necks.*

(2x) **Máte mierne odhalené zubné krčky.**

Pacient: *What shall I do?*

(2x) **Čo mám robiť?**

Lekárka: *Dental hygiene needs to be increased.*

(2x) **Treba zvýšiť zubnú hygienu.**

Lekárka: *So far everything alright, Mr. Hanuška?*

(2x) **Zatiaľ všetko v poriadku, pán Hanuška?**

Pacient: *Yes, doctor, so far everything is good.*

(2x) **Áno, pani doktorka, zatiaľ je všetko dobré.**

Lekárka: *Ok, now I will examine your teeth.*

(2x) **Teraz Vám vyšetřím zuby.**

Pacient: *Will it hurt?*

(2x) **Bude to bolieť?**

Lekárka: *Don't be afraid!*

(2x) **Nebojte sa!**

Lekárka: *If something hurts, raise your hand!*

(2x) **Ak niečo bude bolieť, dvihnite ruku!**

Lekárka: *Nurse, please, hand me the probe and the mouth mirror!*

(2x) **Sestrička, prosím, podajte mi sondu a zrkadielko!**

Lekárka: *Mr. Hanuška, that eight on the bottom left is partially impacted.*

(2x) **Pán Hanuška, tá osmička vl'avo dole je semiretinovaná.**

Lekárka: *That tooth needs to be pulled out.*

(2x) **Je potrebné ten zub vytiahnuť.**

Lekárka: *I have also found you two cavities.*

(2x) **Našla som Vám aj dva kazy.**

Pacient: *Where, doctor?*

(2x) **Kde, pani doktorka?**

Lekárka: *Five top right, also three bottom right.*

(2x) **Päťka vpravo hore, aj trojka vpravo dole.**

Lekárka: *It is necessary to fix everything step by step.*

(2x) **Je potrebné všetko postupne opraviť.**

Pacient: *I understand.*

(2x) **Rozumiem.**

Lekárka: *Now I will treat one cavity for you.*

(2x) **Teraz Vám ošetrím jeden kaz.**

Lekárka now informs the patient in Slovak. Try to understand what she says:

Potom vytiahnem ten zub múdrosti.

What did she say?

She said: *Then I will pull out that wisdom tooth.*

Let's learn it together:

I will pull out – Vytiahnem, ja vytiahnem

Then I will pull out that wisdom tooth.

(2x) **Potom vytiahnem ten zub múdrosti.**

Povedzte: *Then I will pull out that wisdom tooth.*

(2x) **Potom vytiahnem ten zub múdrosti.**

Lekárka: *I will now inject you with anaesthesia.*

(2x) **Teraz Vám pichnet anestéziu.**

Lekárka: *You are going to feel slight pressure.*

(2x) **Budete cítiť mierny tlak.**

Lekárka: *If you feel sick, tell me!*

(2x) **Ak Vám bude zle, povedzte mi to!**

Lekárka: *We will wait for a while and get started.*

(2x) **Chvíľu počkáme a začneme.**

Lekárka: *Nurse, I need assistance.*

(2x) **Sestrička, potrebujem asistenciu.**

Lekárka: *Will you please prepare the tools for me?*

(2x) **Nachystáte mi, prosím, nástroje?**

Sestra: *Which tools, doctor?*

(2x) **Ktoré nástroje, pani doktorka?**

Lekárka: *For the conservative treatment as well as for the extraction.*
(2x) **Na konzervatívne ošetrovanie aj na extrakciu.**

Lekárka: *Are your lips getting numb yet?*
(2x) **Už Vám trpne pera?**

Pacient: *I can feel it now, doctor.*
(2x) **Už to cítim, pani doktorka.**

Let's now learn an imperative from the word *to prepare – nachystať*:
(2x) **Nachystajte!**

Try to say: *Please prepare the cofferdam and the frame for me!*
(2x) **Prosím nachystajte mi koferdam a rámik!**

Lekárka: *I am going to drill now.*
(2x) **Teraz idem vŕtať.**

Lekárka: *Hand me the drill, please!*
(2x) **Podajte mi, prosím vrtáčik!**

Lekárka: *Now suction, please!*
(2x) **Teraz prosím odsávať!**

Lekárka: *Please hold the tongue aside!*
(2x) **Prosím pridržať jazyk!**

Lekárka: *Where do we have the etching gel and the microbrush?*
(2x) **Kde máme etching gél a microbrush?**

Sestra: *Here you go!*
(2x) **Nech sa páči!**

Lekárka: *Now please the flat plastic and the ball burnisher!*
(2x) **Teraz prosím hladítko a guľičku!**

Sestra: *Do you need curing light?*
(2x) **Potrebujete polymerizačnú lampu?**

Lekárka: *Yes, now.*
(2x) **Áno, teraz.**

Sestra: *Which shade of composite, doctor?*
(2x) **Akú farbu kompozitu, pani doktorka?**

Lekárka: *Maybe A3.*
(2x) **Asi A3.**

Lekárka: *Hand me the articulating paper, nurse!*
(2x) **Podajte mi artikulačný papier, sestrička!**

Lekárka: *Now bite into the small piece of paper!*
(2x) **Teraz zahryznite do papierika!**

Lekárka: *Bite down a few times!*

(2x) **Pocvakajte!**

Lekárka: *Grind your teeth from side to side!*

(2x) **Pošúchajte zubami!**

Lekárka: *We will adjust the filling a bit more.*

(2x) **Ešte trochu upravíme výplň.**

Lekárka: *Bite again and keep biting few more times!*

(2x) **Opät' zahryznite a pocvakajte!**

Lekárka: *Is it better?*

(2x) **Je to lepšie?**

Pacient: *It is better now.*

(2x) **Je to teraz lepšie. Teraz je to lepšie.**

Lekárka: *You can rinse out your mouth.*

(2x) **Môžete si vypláchnuť.**

Lekárka: *The tooth is fixed.*

(2x) **Zub je opravený.**

We're not done yet, so either pause for a break or gather up your remaining strength and let's get on with the last procedure, the extraction. Learn how to inform the patient you want to give him more anaesthesia:

Počúvajte a opakujte: *I'm going to give you more anesthesia.*

(2x) **Idem Vám ešte dopichnúť anestéziu.**

To inject some more – (2x) Dopichnúť

I am going to inject some more – (2x) Idem dopichnúť

(2x) **Idem Vám ešte dopichnúť anestéziu.**

Povedzte: *I'm going to give you more anesthesia.*

(2x) **Idem Vám ešte dopichnúť anestéziu.**

Pacient: *Are you going to pull the tooth?*

(2x) **Idete ten zub t'ahat'?**

Lekárka: *Yes, that tooth needs to be extracted.*

(2x) **Áno, ten zub je potrebné extrahovať.**

Pacient: *Is it a difficult procedure?*

(2x) **Je to náročný zákrok?**

Lekárka: *It should be without complications.*

(2x) **Malo by to byť bez komplikácií.**

Pacient: *And then what, doctor?*

(2x) **A čo potom, pani doktorka?**

Lekárka: *Nothing. No need to get an implant there.*

(2x) **Nič. Netreba tam dať implantát.**

Pacient: *Ah, ok.*

(2x) **Aha, okej.**

Lekárka: *Don't be alarmed if you hear any popping sound.*

(2x) **Nezľaknite sa, ak budete počut' nejaké puknutie.**

At this point it would be useful to get acquainted with a few extraction tools you might need during the procedure. Počúvajte a opakujte:

Elevator - (2x) **Elevátor**

Forceps -(2x) **Kliešte**

Curette – (2x) **Kyreta**

Pokúste sa povedať: *Prepare forceps and curette for me, please!* Kyreta is of feminine gender so it will change its suffix into -u.

(2x) **Prosím nachystajte mi kliešte a kyretu!**

Lekárka: *Nurse, please hand me the elevator!*

(2x) **Sestrička, prosím, podajte mi elevátor!**

Lekárka: *Well, it's already out.*

(2x) **Tak a už je vonku.**

Lekárka: *We do we keep gauze pads?*

(2x) **Kde máme tampóny?**

Sestra: *There in the drawer, doctor.* Use either translation of the word *drawer* – *zásuvka* or *šuflík*.

Tam v zásuvke, pani doktorka.

Tam v šuflíku, pani doktorka.

Lekárka: *You can gently rinse out your mouth.*

(2x) **Môžete si jemne vypláchnuť.**

Lekárka: *Bite into the gauze pad!*

(2x) **Zahryznite do tampónu!**

Pacient: *It didn't even hurt.*

(2x) **Ani to nebolelo.**

Lekárka: *I am glad.*

(2x) **To som rada.**

Hopefully it didn't hurt you either and you successfully made it to the end of our textbook. Feel free to come back to the lesson more than once until you feel confident in your language competence.

Výborná práca! Job well done!

We have reached the end of the audio recordings at last. Thank you for listening and working with this book up to this point. Did you have fun with the lessons? Did you learn anything new? Or was everything new to you?

Either way, do not forget to practise again and again, either with us, or with real native speakers, because, you know, if you don't use it, you will....well, you know the saying. But luckily, with this book and audio recordings, you can come back any time for more drill.

We truly hope it will support you, once you stand face to face with the Slovak patient. Remember, the true goal is connection, not perfection. Good luck!

This is the end of unit 24.

Slovník

najprv (adv.)	first of all, initially
skontrolovať (v.)	check sth. up, inspect
skontrolujeme (my) (v.)	we will check sth. up / inspect
potom (adv.)	then, after
podbradníky (pl.)	dental bibs
vytiahnem (ja) (v.)	I will pull out / take out
nachystajte! (Vy)	prepare / set up!
dopichnúť (v.)	inject more
idem dopichnúť (ja)	I am going to inject more
elevátor (masc.)	elevator
kliešte (only pl.)	forceps
kyreta (fem.)	curette

Slovensko – anglický slovník

Slovak – English vocabulary

(to) je	it is
(to) nie je	it is not
a	and
a čo potom	and then what
a je to	that is it
absolvovať (v.)	undergo, participate, go through
adresa (fem.)	address
aha!	oh!, ah!, I see!
aj	also, as well, too
ak	if
ak treba	if needed
aké (pl.)	what (kind of)
aké lieky (pl.)	what (kind of) medications
ako	such as, like
ako (adv.)	how
ako dlho (adv.)	how long
ako povieť? (Vy)	how do you say?
ako sa cítite? (Vy)	how do you feel?
Ako sa máte? (Vy)	how are you?
aký (-á, -é)	what (kind of)
ale	but
alebo	or
alergia (fem.)	allergy
alergia na lieky (fem.)	drug allergy
alergický (-á, -é)	allergic
alergický (-á, -é) na	allergic to
anamnestický (-á, -é)	anamnestic
anamnestický dotazník (masc.)	anamnestic questionnaire
anestézia (fem.)	anaesthesia
ani	neither, nor, not even
áno	yes

antibiotiká (pl.)	antibiotics
antibiotikum (neut.)	antibiotic
artikulačný papier (masc.)	articulating paper
asi	maybe, probably
asistencia (fem.)	assistance
báť sa (v.)	be afraid
beriete (Vy)	you take
bez	without
bez komplikácií	without complications
bodka (fem.)	dot
bohužiaľ	unfortunately
bolest' (fem.)	pain, ache
bolest' ďasien (fem.)	gum pain
bolest' zubov (fem.)	tooth ache
bolesti (pl.)	pains, aches
bolestivé zuby (pl.)	sore teeth
bolestivý (-á, -é)	painful, aching, sore
bolestivý zub (masc.)	sore tooth
bolí (on/ona/ono/to)	he/she/it hurts
bolia (oni)	they hurt
bolieť (v.)	hurt
bond (masc.)	bond
brať (v.)	take, be on sth.
bude (on, ona, ono/to)	he / she/ it will / is going to
bude to bolieť?	will it hurt?
budeme (my)	we will / are going to
budete (Vy)	you will / are going to
budete ho trhať? (Vy)	will you pull it?
budete počuť (Vy)	you will hear
byť (v.)	be
čakať (v.)	wait, expect
často (adv.)	often
celkom (adv.)	quite
celý (-á, -é)	whole, all (the)
chcem (ja)	I want
chciet' (v.)	want

choré srdce (neut.)	ill heart, heart disease
chvíľa (fem.)	a while, moment
chyba (fem.)	mistake, flaw
chýba (on, ona, ono/to)	he / she / it is missing / absent
chýbajúce zuby (pl.)	missing teeth
chýbajúci (-a, -e)	absent, missing
chýbajúci zub (masc.)	missing tooth
chýbať (v.)	be missing / absent
číslo (neut.)	number, numeral
čistenie (neut.)	cleaning, brushing
čistenie zubov (pl.)	tooth cleaning / brushing
čistím (ja)	I clean
čistiť (v.)	clean (up)
čistiť (v.) si zuby nit'ou	floss
čistíte (Vy)	you clean
čistíte si zuby (Vy)	you clean your teeth
cítim sa (ja)	I feel
cítiť (v.)	feel sth.
cítiť sa (v.)	feel (somehow)
čo	what
čo je to?	what is it?
dá sa (to)	it is possible, it can
ďakujem (ja)	thank you
ďakujem za pomoc (ja)	thank you for your help
ďakujem za vysvetlenie (ja)	thank you for the explanation
ďalší (-ia, -ie)	next, another, further
dám si (ja)	I will get / have / take
dám si Vás do ľahu	I'll have you lie down
d'asná (pl.)	gums
d'asná krvácajú (pl.)	gums are bleeding
d'asno (neut.)	gum
dať si (v.)	get, have, take
deň (masc.)	day
denne (adv.)	daily, every day
desať	ten
deväť	nine

dialóg (masc.)	dialogue
diktovať (v.)	dictate
distálne (adv.)	distally
ditkujem (ja)	I dictate
dlhšie (adv.)	longer (adv.), for some time
dnes (adv.)	today
dni (pl.)	days
do	to, into
do kresla	to the (arm)chair
do papierika	into a small piece of paper
do počítača	in / into the computer
do tampónu	into a gauze / cotton pad
dobrá práca!	good job!
dobre (adv.)	fine, good, well
dobré ráno!	good morning!
dobry (-á, -é)	good, right
dobry deň!	hello / good day!
doktor (masc.)	male doctor
doktorka (fem.)	female doctor
dole (adv.)	down, below, at the bottom
dôležitý (-á, -é)	important, essential
dolné osmičky (pl.)	bottom eights
dolný (-á, -é)	bottom, lower
dopichnúť (v.)	inject more
doplňky (pl.)	supplements
doplňok (masc.)	supplement
dotazník (masc.)	questionnaire
dovidenia!	see you later, bye!
druhý (-á, -é)	second
dva (-e)	two
dva, tri, štyri kazy (pl.)	two, three, four cavities
dvakrát	twice
dvihnite ruku! (Vy)	raise your hand!
dvihnite! (Vy)	raise!
dvihnúť (v.)	raise, pick up, lift
dvojka (fem.)	number two

elevátor (masc.)	elevator
ešte (adv.)	also, what's more, still
ešte raz	once more, one more time
ešte raz ďakujem (ja)	thank you again
ešte trochu	a bit more
etching gél (masc.)	etching gel
extrahovať (v.)	extract
extrakcia (fem.)	extraction
fajn (adv.)	fine
farba (fem.)	colour, shade
farba kompozitu (fem.)	composite shade
frontálny úsek (masc.)	frontal section
fraktúra (fem.)	fracture
fraktúra výplne (fem.)	broken filling
frontálny (-a, -e)	frontal
gulička (fem.)	ball burnisher
hej	yes (informally)
hepatitída (fem.)	hepatitis
herpes (masc.)	herpes
HIV (há-í-vé) (masc.)	HIV
hladítko (neut.)	flat plastic instrument for composite
ho, jeho	him, it
hore (adv.)	top, at the top
iba	only
ich	(of) them, their
idem dopichnúť (ja)	I am going to inject more
idem vrtat' (ja)	I am going to drill
implantát (masc.)	implant
infekčné ochorenie (neut.)	infectious disease
infekčný (-á, -é)	infectious
informovaný (-á, -é)	informed
injekcia (fem.)	injection
injekcie (pl.)	injections
inokedy (adv.)	another time, some other time
intaktný (-á, -é)	intact
intaktný zub (masc.)	intact tooth

intraorálna kamera (fem.)	intraoral camera
intraorálny (-a, -e)	intraoral
ísť (v.)	go
ja	I (subject)
jazyk (masc.)	tongue, language
je to potrebné	it is necessary
jeden, jedna, jedno	one, single
jednoduchý (-á, -é)	simple, uncomplicated, easy
jednotka (fem.)	number one
jemne (adv.)	gently, softly
kam (adv.)	where (to)
kam mám ísť? (ja)	where shall I go?
kaz (masc.)	cavity, dental caries, tooth decay
kazy (pl.)	cavities
kde (adv.)	where
kde máme (my)?	where do we have / keep?
kde to je?	where is it?
kliešte (only pl.)	forceps
klin, klinok (masc.)	dental wedge
klinky (pl.)	dental wedges
koferdam (masc.)	cofferdam
komplikácia (fem.)	complication
komplikácie (pl.)	complications
kompozit (masc.)	composite filling
konverzácia (fem.)	conversation
konzervačné ošetrenie (neut.)	conservative treatment
kov (masc.)	metal
kovy (pl.)	metals
kreslo (neut.)	(arm)chair
krvácať (v.)	bleed, keep bleeding
kto	who
ktoré (pl.)	which
ktoré antibiotiká	which antibiotics
ktorý (-á, -é)	which (one)
kvadrant (masc.)	quadrant
kyreta (fem.)	curette

ľah (masc.)	lying (position)
latex (masc.)	latex
lebo	because
lekár/ka hovorí	doctor says
lekár/ka odpovie	doctor answers
lekár/ka sa pýta	doctor asks
lekcia (fem.)	lesson
len	only
liečil/a som sa (ja)	I was treated
liečim sa na... (ja)	I am treated for...
liečiť sa (v.)	be treated, undergo treatment
liečiť sa na niečo	be treated for s.t.
liečiť sa na ochorenie	be treated for disease
liečite sa (Vy)	you are treated
liek (masc.)	medication, medicinal drug
lieky (pl.)	medications, drugs, medicaments
lieky na predpis (pl.)	prescribed medications
linguálne (adv.)	lingually
lomeno	slash
lupové okuliare (only pl.)	binocular loupes
ma	me (object)
malo by (ono, to)	it should
malo by to byť	it should be
mám (ja)	I have
mám sa dobre (ja)	I am fine
mať (v.)	shall, be supposed to
mať (v.)	have
mať obavy (z)	be concerned / worried (about)
máte (Vy)	you have
matrica (fem.)	matrix
matrice (pl.)	matrices
medicína (fem.)	medicine
medička (fem.)	female medical student
medik (masc.)	male medical student
medzi	between
medzizubné kazy (pl.)	interproximal cavities

medzizubné priestory (pl.)	interproximal spaces
medzizubný (-á, -é)	interproximal
medzizubný priestor (masc.)	interproximal space
meno (neut.)	name
mesiac (masc.)	month, moon
mesiace (pl.)	months
meziálne (adv.)	mesially
mi, mne	to me
microbrush (masc.)	microbrush
mierne (adv.)	mildly, slightly, moderately
mierny (-a, -e)	mild, slight, moderate
mierny zápal (masc.)	mild inflammation
milý (-á, -é)	dear, beloved, kind, nice
minulosť (fem.)	the past
môcť (v.)	can
môj, moja, moje	my, mine
môžem (ja)	I can
môžete (Vy)	you can
môžete si dať (Vy)	you can get
možnosť (fem.)	option, possibility
možnosti (pl.)	options, possibilities
múdrost' (fem.)	wisdom, wiseness, knowledge
musieť (v.)	have to, must
musíte (Vy)	you must / have to
na	for, on, at, in, to
na oddelenie	to the department
na predpis	by / on prescription, prescribed
na tácke	on a tray
na to	at it
na výsledky (pl.)	for the results
nachystajte! (Vy)	prepare / set up!
nachystať (v.)	prepare
nachystáte (vy)	you will prepare
najprv (adv.)	first of all, initially
nájsť (v.)	find
naozaj	really

náročný (-á, -é)	difficult, demanding
nasledovný (-á, -é)	following
našli sme (my)	we found
naspäť (adv.)	back
našťastie	fortunately, luckily
nástroj (masc.)	tool, instrument
nástroje (pl.)	tools, instruments
neberiem (ja)	I don't take
nebojte sa! (Vy)	don't worry, don't be afraid!
nebolelo (to/ono)	it didn't hurt
nebolia (oni)	they don't hurt
nebrať (v.)	not to take
nebude (on, ona, ono/to)	he / she/ it will not / is not going to
nech sa páči!	here you are, here you go!
nečistím (ja)	I don't clean
necítim sa (ja)	I don't feel
nedá sa (to)	it is not possible, it cannot
nedávno (adv.)	recently
nejaké (pl.)	some, any
nejaké lieky (pl.)	some / any medications
nejaký (-á, -é)	some, any
neliečim sa na... (ja)	I am not treated for...
nemám (ja)	I don't have
nemám sa dobre (ja)	I am not well
nemať (v.)	not to have
nemôžem (ja)	I can not
nemusieť (v.)	not have to, need not
nemusíte (Vy)	you don't have to / needn't
nepravidelne (adv.)	irregularly
neprerezaný (-á, -é)	unerupted
neprerezaný zub (masc.)	unerupted tooth
neskôr (adv.)	later
netrápte sa! (Vy)	don't worry!
netreba	there is no need, it is needless to
netreba sa báť	no need to be afraid
nevadí	never mind

nevedel som (ja - masc.)	I didn't know
nevedela som (ja - fem.)	I didn't know
neviem (ja)	I don't know
nezľaknite sa! (Vy)	don't get alarmed / scared!
nič	nothing
nie	no
nie som tehotná (ja)	I am not pregnant
nie ste tehotná (Vy)	you are not pregnant
niečo (neut.)	something
niekedy (adv.)	sometimes, ever
niekoľko	(a) few, several
niekoľko dní	several days
niekoľko kazov	(a) few cavities
niekoľko možností	several options
nikdy (adv.)	never
nízke žiarenie (neut.)	low radiation
nízky (-a, -e)	low
normálny (-a, -e)	normal
nula (fem.)	zero, nought, nil
obava (fem.)	concern, fear, worry
obavy (pl.)	concerns, worries
obe (pl. fem, pl. neut.)	both
ochorenie (neut.)	disease, illness
očné zuby (pl.)	canines
očný zub (masc.)	canine
oddelenie (neut.)	department
odhalený (-á, -é)	exposed, uncovered, revealed
odporúčam (ja)	I recommend
odporúčam Vám (ja)	I recommend to you
odporúčať (v.)	recommend
odporúčate (Vy)	you recommend
odporúčate mi (Vy)	you recommend to me
odpovedať (v.)	answer
odpovedzte! (Vy)	answer!
odsávačka (fem.)	suction (unit)
odsávať (v.)	suction

odštiepené zuby (pl.)	chipped teeth
odštiepený (-á, -é)	chipped
odštiepený zub (masc.)	chipped tooth
okej	okay
okluzálne (adv.)	occlusally
oni	they
opäť (adv.)	again
opäť povedzte! (Vy)	say again!
opravený (-á, -é)	fixed, repaired
opravený zub (masc.)	fixed tooth
opravím (ja)	I will fix / repair
opraviť (v.)	repair, correct, fix
opriet' sa (v.)	recline
oprite sa! (Vy)	recline!
opýtajte sa pacienta! (Vy)	ask the patient!
opýtajte sa! (Vy)	ask!
opýtať sa (v.)	ask
orálne (adv.)	orally
osem	eight
ošetrenie kazu (neut.)	dental caries treatment
ošetním (ja)	I will treat
ošetriť (v.)	treat
osmička (fem.)	number eight, wisdom tooth, third molar
osmičky (pl.)	eights, wisdom teeth
osteoporóza (fem.)	osteoporosis
otázka (fem.)	question
otvoriť (v.)	open
otvorte ústa! (Vy)	open your mouth!
pacient (masc.)	male patient
pacient/ka hovorí	patient says
pacient/ka odpovie	patient answers
pacient/ka sa pýta	patient asks
pacientka (fem.)	female patient
pamätáte sa, ako sa povie...?	do you remember how to say...?
pán (masc.)	Mr.
pán doktor (masc.)	(Mr.) doctor

pani doktorka (fem.)	(Mrs.) doctor
pani Kováčová (fem.)	Mrs. Kováčová
papierik (masc.)	small piece of paper
pardón	pardon me, excuse me
parodontálna sonda (fem.)	periodontal probe
päť	five
päť kazov (pl.)	five cavities
päťka (fem.)	number five
penicilín (masc.)	penicillin
pera (fem.)	lip
pery (pl.)	lips
pichnetm (ja)	I will inject
pichnúť (v.)	inject
pinzeta (fem.)	(pair of) tweezers
po vyšetrení	after examination
počítač (masc.)	computer
počkáme (my)	we will wait
počkať (v.)	wait
počuť (v.)	hear
počúvajte a opakujte! (Vy)	listen and repeat!
pocvakajte! (Vy)	keep biting / bite down few times!
pocvakať (v.)	keep biting, bite down few times
podajte mi (vy)!	pass / hand me!
podám (ja)	I will hand / pass
podat' (v.)	pass, hand
podbradník (masc.)	dental bib
podbradníky (pl.)	dental bibs
podľa	according to, by
podľa röntgenu	according to the X-ray
poďme precvičovať! (my)	let's practise!
poďme rekapitulovať! (my)	let's recap!
podpísať (v.)	sign, put one's signature
podpíšte! (Vy)	sign / put your signature!
poďte ďalej! (Vy)	come in!
poist'ovňa (fem.)	insurance company
pôjdem (ja)	I will go

pôjdete (Vy)	you will / are going to go
pokračujme! (my)	let's continue!
pokúsiť sa (v.)	try
pokúste sa to preložiť! (Vy)	try to translate!
pokúste sa! (Vy)	try!
polymerizačná lampa (fem.)	dental curing light
pomalšie (adv.)	slower, more slowly
pomôcť (v.)	help
postup (masc.)	procedure
postupne (adv.)	gradually, step by step
pošúchajte zubami! (Vy)	grind your teeth!
pošúchať zubami (v.)	grind one's teeth
potom (adv.)	then, after, later
potravina (fem.)	food
potraviny (pl.)	food(s), groceries
potrebný (-á, -é)	necessary, required, needed
potrebovať (v.)	need, require
potrebujem (ja)	I need
potrebujete (vy)	you need
použijem (ja)	I will use
použiť (v.)	use, apply, utilize
povedať (v.)	say, tell
povedzte pacientovi! (Vy)	tell the patient!
povedzte! (Vy)	say!
povrchový (-á, -é)	superficial
pozriem sa (ja)	I will look, I will take a look
pozrieť sa (v.)	look, take a look
pravidelne (adv.)	regularly
pre tehotné (pacientky)	for the pregnant (patients)
prečo (adv.)	why, what for
precvičovať (v.)	practise
predpis (masc.)	prescription
prehliadka (fem.)	check-up, medical examination
preložte! (Vy)	translate!
premolár (masc.)	premolar
premoláre (pl.)	premolars

preventívna zubná prehliadka (fem.)	preventive dental check-up
preventívny (-a, -e)	preventive, pre-emptive
pri	when, during
pri čistení zubov	while brushing one's teeth
pridržať (v.)	hold, keep aside / stable
príďte! (Vy)	come!
priestor (masc.)	space, room, area
priezvisko (neut.)	surname
prišiel som (ja - masc.)	I have come
prišla som (ja - fem.)	I have come
prišli ste (Vy)	you came
prísť (v.)	come, arrive
problém (masc.)	problem
problémy (pl.)	problems
prosím	please
prvý (-á, -é)	first
PSČ, poštové smerovacie číslo (neut.)	post code number
puknutie (neut.)	popping sound
rád, rada, rado	glad, happy
rado sa stalo	my pleasure, you are welcome
rakovina (fem.)	cancer
rámik na koferdam (masc.)	cofferdam frame
ráno (neut.)/(adv.)	morning, in the morning
raz	once
raz denne	once a day
reakcia (fem.)	reaction
reakcia (fem.) na...	reaction to ...
rekapitulovať (v.)	recap, summarize
retinovaný (-á, -é)	impacted
retinovaný zub (masc.)	impacted tooth
rezák (masc.)	incisor
rezáky (pl.)	incisors
robiť (v.)	do, make, carry out
rodné číslo (neut.)	birth certificate number
rodný (-á, -é)	birth (adj.), native
röntgen (masc.)	X-ray

röntgenová snímka (fem.)	X-ray image
röntgenové oddelenie (neut.)	x-ray department
röntgenové snímky (pl.)	X-ray images
rozhovor (masc.)	conversation, dialogue
rozoberme to! (my)	let's break it down!
rozprávajte! (Vy)	talk!
rozumiem (ja)	I understand
rozumieť (v.)	understand
ruka (fem.)	hand
sadnite si! (Vy)	take a seat!
sadnúť si (v.)	take a seat, sit down
samozrejme	of course, sure, certainly
sedem	seven
sedmička (fem.)	number seven
semiretinovaný (-á, -é)	partially impacted
semiretinovaný zub (masc.)	partially impacted tooth
šesť	six
šestka (fem.)	number six
sestra (fem.)	nurse, sister
sestrička (fem.)	nurse
si	oneself
skontrolovať (v.)	check sth. up, inspect
skontrolujeme (my) (v.)	we will check sth. up / inspect
skrinka (fem.)	cabinet, locker
snímka (fem.)	image
som (ja)	I am
som tehotná (ja)	I am pregnant
sonda (fem.)	dental probe
spona na koferdam (fem.)	dental clamp
spravím (ja)	I will do / make
spravíme (my)	we will do / make
spraviť (v.)	do, make
srdce (neut.)	heart
štandardný (-á, -é)	standard
status (masc.)	status
ste tehotná (Vy)	you are pregnant

sterilný tampón (masc.)	gauze pad, sterile tampon
stolička (fem.)	molar, chair
stoličky (pl.)	molars, chairs
šstudent (masc.)	male student
šstudent / šstudentka medicíny (masc./fem.)	student of medicine
šstudenti (pl.)	students
šstudentka (fem.)	female student
štvorka (fem.)	number four
štvrtý (-á, -é)	fourth
štyri	four
sú (oni)	they are
šuflík (masc.)	drawer
súhlas (masc.)	consent
tá bolesť (fem.)	that pain
tácka (fem.)	tray
ťahať (zub) (v.)	pull, keep pulling (tooth)
tak	so
tam (adv.)	there
tampón (masc.)	gauze/cotton pad, tampon
tehotná (fem.)	pregnant
telefón (masc.)	(tele)phone
ten, tá, to	the, that
tento (masc.)	this
tento zub (masc.)	this tooth
teraz (adv.)	now, presently
tie	those
tie d'asná (pl.)	those gums
tlak (masc.)	pressure
to (neut.)	it
to nevyzerá	it doesn't look / seem / appear
to som rád / rada	I am glad
to stačí	it is enough
to vidím (ja)	I see that
to vyzerá	it looks, seems, appears
trápi (to)	it bothers
trápiť (v.)	bother, worry

treba	it is necessary / needed
tretí (-ia, -ie)	third
trhať (zub) (v.)	pull (out), extract (a tooth)
tri	three
trochu (adv.)	a little bit, slightly
trochu (adv.)	a little, a (little) bit
trojka (fem.)	number three
tŕpne (on, ona, ono/to)	he/she/it is getting numb
tŕpnúť (v.)	get numb, be getting numb
trvá (to)	it lasts / persists / goes on
trvať (v.)	last, persist, go on
tuberkulóza (fem.)	tuberculosis
ukázať (v.)	show, demonstrate
ulomená výplň (fem.)	broken filling
ulomený (-á, -é)	broken (off)
umelé zuby (pl.)	artificial teeth
umelý (-á, -é)	artificial, false, fake
umelý zub (masc.)	artificial tooth
upravíme (my)	we will adjust
upraviť (v.)	adjust, regulate
úsek (masc.)	section, part
ústa (only pl.)	mouth
uvidím (ja)	I will see
uvidíme (my)	we will see
uvoľnené zuby (pl.)	loose teeth
uvoľnený (-á, -é)	loose, loosened
uvoľnený zub (masc.)	loose tooth
už (adv.)	already
v	in, inside
v Bratislave	in Bratislava
v minulosti	in the past
v poriadku	alright
v skrinke	in a cabinet / locker
v šuflíku	in a drawer
v zásuvke	in a drawer
Vám	to you

Vás	you (object)
váš, vaša, vaše	your, yours
vážny (-a, -e)	serious
vd'aka!	thanks!
večer (masc.)/(adv.)	evening, in the evening
vedieť (v.)	know
veľmi (adv.)	very
vestibulárne (adv.)	vestibularly
vhodný (-á, -é)	suitable, appropriate
viac (adv.)	more
vidím (ja)	I see
viem (ja)	I know
viete (vy)	you know
vitamín (masc.)	vitamin
vitamíny (pl.)	vitamins
vlastne	actually, in fact
vľavo (adv.)	left, on the left
vľavo hore (adv.)	on the top left side
volá sa	he/she/it is called, his/her/its name is
volám sa (ja)	I am called, my name is
volať sa (v.)	be called, named
vonku (adv.)	out, outside
vpravo (adv.)	on the right side, right
vrátiť sa (v.)	return, come back
vrtáčik (masc.)	drill, handpiece
vrtieť (v.)	drill
všetci, všetky (pl.)	all (of)
všetko (neut.)	everything
všetko intaktné (neut.)	everything intact
všetko v poriadku	everything alright
všetky osmičky (pl.)	all of the eights
všetky stoličky (pl.)	all of the molars
Vy	you (subject)
Vy (vykanie)	you (formal way of referring to an adult person)
výborne!	well done / excellent!
vyhláskovať (v.)	spell, spell out

vypísať (v.)	write, fill out
vypísať žiadanku	fill out the request form
vypíše (on,ona,ono/to)	he/she/it will write / fill out
vypláchnuť si (v.)	rinse out (one's mouth)
výplň (fem.)	filling
vyplniť (v.)	fill in
vyplňte! (Vy)	fill in!
vypočujte si konverzáciu! (Vy)	listen to the conversation!
vypočujte si! (Vy)	listen!
vypočuť si, počúvať (v.)	listen
vyšetrenie (neut.)	examination
vyšetším (ja)	I will examine
vyšetriť (v.)	examine, screen
výsledky (pl.)	results, outcomes
výsledok (masc.)	result, outcome
vysvetlenie (neut.)	explanation
vysvetlí (on, ona, ono/to)	he/ she / it will explain
vysvetliť (v.)	explain
vytiahnem (ja) (v.)	I will pull out / take out
vytiahnuť (zub) (v.)	pull out, take out (tooth)
vyzerajú byť (oni)	they seem to be
vyzerat' (v.)	look, seem, appear
výživové doplnky (pl.)	nutritional supplements
výživový (-á, -é)	nutritional
z	from, of
začali (oni)	they started / began
začali (oni) bolieť	they began / started to hurt
začať (v.)	start, begin, get started
zachrániť (v.)	save, rescue
začneme (my)	we will begin / get started
zahryznite! (Vy)	bite into!
zahryznúť (v.)	bite into
zárok (masc.)	procedure, intervention
zápal (masc.)	inflammation
zápal ďasien (masc.)	inflammation of gums
zapísať (v.)	write down, jot down

zapište! (Vy)	write down / jot down!
zásuvka (fem.)	drawer
zatiaľ (adv.)	so far, for now, not so far, yet, not yet
zavináč (masc.)	at sign, @
zdravotné problémy (pl.)	health problems / issues
zdravotný (-á, -é)	health (adj.)
že	that
žiadanka (fem.)	request form
žiadne lieky (pl.)	no medications
žiadne obavy (pl.)	no worries / concerns
žiadny (-a, -e)	no, not, any, none (of)
žiadny problém (masc.)	no problem
živé zuby (pl.)	vital teeth
živý (-á, -é)	vital, alive
živý zub (masc.)	vital tooth
zľaknúť sa (v.)	get alarmed / scared
zle (adv.)	bad, badly, poorly
zlomené zuby (pl.)	broken teeth
zlomený (-á, -é)	broken
zlomený zub (masc.)	broken tooth
zopakovať (v.)	repeat, say again
zopakujme si! (my)	let's repeat!
zopakujte! (Vy)	repeat!
zrkadielko (neut.)	mouth mirror, small mirror
zub (masc.)	tooth
zub chýba	tooth is missing
zub múdrosti (masc.)	wisdom tooth
zubár, zubný lekár (masc.)	male dentist
zubárka, zubná lekárka (fem.)	female dentist
zubná hygiena (fem.)	dental hygiene
zubná niť (fem.)	dental floss
zubné krčky (pl.)	tooth necks
zubný (-á, -é)	dental
zubný krčok (masc.)	tooth neck
zuby (pl.)	teeth
zvýšiť (v.)	increase, raise, improve, augment

Anglicko – slovenský slovník

English – Slovak vocabulary

(a) few cavities	niekoľko kazov
(a) few, several	niekoľko
(arm)chair	kreslo (neut.)
(Mr.) doctor	pán doktor (masc.)
(Mrs.) doctor	pani doktorka (fem.)
(of) them, their	ich
(pair of) tweezers	pinzeta (fem.)
(tele)phone	telefón (masc.)
a bit more	ešte trochu
a little bit, slightly	trochu (adv.)
a little, a (little) bit	trochu (adv.)
a while, moment	chvíľa (fem.)
absent, missing	chýbajúci (-a, -e)
according to the X-ray	podľa röntgenu
according to, by	podľa
actually, in fact	vlastne
address	adresa (fem.)
adjust, regulate	upraviť (v.)
after examination	po vyšetrení
again	opäť (adv.)
ah, well	aha, dobre
all (of)	všetci, všetky (pl.)
all of the eights	všetky osmičky (pl.)
all of the molars	všetky stoličky (pl.)
allergic	alergický (-á, -é)
allergic to	alergický (-á, -é) na
allergy	alergia (fem.)
already	už (adv.)
alright	v poriadku
also, as well, too	aj
also, what's more, still	ešte (adv.)

anaesthesia	anestézia (fem.)
anamnestic	anamnestický (-á, -é)
anamnestic questionnaire	anamnestický dotazník (masc.)
and	a
and then what	a čo potom
another time, some other time	inokedy (adv.)
answer	odpovedať (v.)
answer!	odpovedzte! (Vy)
antibiotic	antibiotikum (neut.)
antibiotics	antibiotiká (pl.)
articulating paper	artikulačný papier (masc.)
artificial teeth	umelé zuby (pl.)
artificial tooth	umelý zub (masc.)
artificial, false, fake	umelý (-á, -é)
ask	opýtať sa (v.)
ask the patient!	opýtajte sa pacienta! (Vy)
ask!	opýtajte sa! (Vy)
assistance	asistencia (fem.)
at it	na to
at sign, @	zavináč (masc.)
back	naspäť (adv.)
bad, badly, poorly	zle (adv.)
ball burnisher	gulička (fem.)
be	byť (v.)
be afraid	báť sa (v.)
be called, named	volať sa (v.)
be concerned / worried (about)	mať obavy (z)
be missing / absent	chýbať (v.)
be treated for disease	liečiť sa na ochorenie
be treated for s.t.	liečiť sa na niečo
be treated, undergo treatment	liečiť sa (v.)
because	lebo
between	medzi
binocular loupes	lupové okuliare (only pl.)
birth (adj.), native	rodný (-á, -é)
birth certificate number	rodné číslo (neut.)

bite into	zahryznúť (v.)
bite into!	zahryznite! (Vy)
bleed, keep bleeding	krvácať (v.)
bond	bond (masc.)
both	obe (pl. fem, pl. neut.)
bother, worry	trápiť (v.)
bottom eights	dolné osmičky (pl.)
bottom, lower	dolný (-á, -é)
broken	zlomený (-á, -é)
broken (off)	ulomený (-á, -é)
broken filling	fraktúra výplne (fem.)
broken filling	ulomená výplň (fem.)
broken teeth	zlomené zuby (pl.)
broken tooth	zlomený zub (masc.)
but	ale
by / on prescription, prescribed	na predpis
cabinet, locker	skrinka (fem.)
can	môcť (v.)
cancer	rakovina (fem.)
canine	očný zub (masc.)
canines	očné zuby (pl.)
cavities	kazy (pl.)
cavity, dental caries, tooth decay	kaz (masc.)
check sth. up, inspect	skontrolovať (v.)
check-up, medical examination	prehliadka (fem.)
chipped	odštiepený (-á, -é)
chipped teeth	odštiepené zuby (pl.)
chipped tooth	odštiepený zub (masc.)
clean (up)	čistiť (v.)
cleaning, brushing	čistenie (neut.)
cofferdam	koferdam (masc.)
cofferdam frame	rámik na koferdam (masc.)
colour, shade	farba (fem.)
come in!	poďte ďalej! (Vy)
come!	príďte! (Vy)
come, arrive	prísť (v.)

complication	komplikácia (fem.)
complications	komplikácie (pl.)
composite filling	kompozit (masc.)
composite shade	farba kompozitu (fem.)
computer	počítač (masc.)
concern, fear, worry	obava (fem.)
concerns, worries	obavy (pl.)
consent	súhlas (masc.)
conservative treatment	konzervačné ošetrenie (neut.)
conversation	konverzácia (fem.)
conversation, dialogue	rozhovor (masc.)
curette	kyreta (fem.)
daily, every day	denne (adv.)
day	deň (masc.)
days	dni (pl.)
dear, beloved, kind, nice	milý (-á, -é)
dental	zubný (-á, -é)
dental bib	podbradník (masc.)
dental bibs	podbradníky (pl.)
dental caries treatment	ošetrenie kazu (neut.)
dental clamp	spona na koferdam (fem.)
dental curing light	polymerizačná lampa (fem.)
dental floss	zubná niť (fem.)
dental hygiene	zubná hygiena (fem.)
dental probe	sonda (fem.)
dental wedge	klin, klinok (masc.)
dental wedges	klinky (pl.)
department	oddelenie (neut.)
dialogue	dialóg (masc.)
dictate	diktovať (v.)
difficult, demanding	náročný (-á, -é)
disease, illness	ochorenie (neut.)
distally	distálne (adv.)
do you remember how to say...?	pamätáte sa, ako sa povie...?
do, make	spraviť (v.)
do, make, carry out	robiť (v.)

doctor answers	lekár/ka odpovie
doctor asks	lekár/ka sa pýta
doctor says	lekár/ka hovorí
don't get alarmed / scared!	nezľaknite sa! (Vy)
don't worry!	netrápte sa! (Vy)
don't worry, don't be afraid!	nebojte sa! (Vy)
dot	bodka (fem.)
down, below, at the bottom	dole (adv.)
drawer	šuflík (masc.), zásuvka (fem.)
drill	vítať (v.)
drill, handpiece	vrtáčik (masc.)
drug allergy	alergia na lieky (fem.)
eight	osem
eights, wisdom teeth	osmičky (pl.)
elevator	elevátor (masc.)
etching gel	etching gél (masc.)
evening, in the evening	večer (masc.)/(adv.)
everything	všetko (neut.)
everything alright	všetko v poriadku
everything intact	všetko intaktné (neut.)
examination	vyšetrenie (neut.)
examine, screen	vyšetriť (v.)
explain	vysvetliť (v.)
explanation	vysvetlenie (neut.)
exposed, uncovered, revealed	odhalený (-á, -é)
extract	extrahovať (v.)
extraction	extrakcia (fem.)
feel (somehow)	cítiť sa (v.)
feel sth.	cítiť (v.)
female dentist	zubárka, zubná lekárka (fem.)
female doctor	doktorka (fem.)
female medical student	medička (fem.)
female patient	pacientka (fem.)
female student	študentka (fem.)
fill in	vyplniť (v.)
fill in!	vyplňte! (Vy)

fill out the request form	vypísať žiadanku
filling	výplň (fem.)
find	nájsť (v.)
fine	fajn (adv.)
fine, good, well	dobre (adv.)
first	prvý (-á, -é)
first of all, initially	najprv (adv.)
five	päť
five cavities	päť kazov (pl.)
fixed tooth	opravený zub (masc.)
fixed, repaired	opravený (-á, -é)
flat plastic instrument for composite	hladítko (neut.)
floss	čistiť (v.) si zuby niťou
following	nasledovný (-á, -é)
food	potravina (fem.)
food(s), groceries	potraviny (pl.)
for the pregnant (patients)	pre tehotné (pacientky)
for the results	na výsledky (pl.)
for, on, at, in, to	na
forceps	kliešte (only pl.)
fortunately, luckily	našťastie
four	štyri
fourth	štvrtý (-á, -é)
fracture	fraktúra (fem.)
from, of	z
frontal	frotálny (-a, -e)
frontal section	forntálny úsek (masc.)
gauze pad, sterile tampon	(sterilný) tampón (masc.)
gently, softly	jemne (adv.)
get alarmed / scared	zľaknúť sa (v.)
get numb, be getting numb	típnuť (v.)
get, have, take	dať si (v.)
glad, happy	rád, rada, rado
go	ísť (v.)
good job!	dobrá práca!
good morning!	dobré ráno!

good, right	dobrý (-á, -é)
gradually, step by step	postupne (adv.)
grind one's teeth	pošúchať zubami (v.)
grind your teeth!	pošúchajte zubami! (Vy)
gum	d'asno (neut.)
gum pain	bolest' d'asien (fem.)
gums	d'asná (pl.)
gums are bleeding	d'asná krvácajú (pl.)
hand	ruka (fem.)
have	mať (v.)
have to, must	musieť (v.)
he /she /it hurts	bolí (on/ona/ono/to)
he/she /it is called, his/her/its name is	volá sa
he/she /it is getting numb	tírpne (on, ona, ono/to)
he/she /it will write / fill out	vypíše (on,ona,ono/to)
he/she/ it will explain	vysvetlí (on, ona, ono/to)
he/she/ it will not / is not going to	nebude (on, ona, ono/to)
he/she/it is missing / absent	chýba (on, ona, ono/to)
he/she/it will / is going to	bude (on, ona, ono/to)
health (adj.)	zdravotný (-á, -é)
health problems / issues	zdravotné problémy (pl.)
hear	počuť (v.)
heart	srdce (neut.)
hello / good day!	dobrý deň!
help	pomôcť (v.)
hepatitis	hepatitída (fem.)
here you are, here you go!	nech sa páči!
herpes	herpes (masc.)
him, it	ho, jeho
HIV	HIV (há-í-vé) (masc.)
hold, keep aside / stable	pridržať (v.)
how	ako (adv.)
how are you?	Ako sa máte? (Vy)
how do you feel?	ako sa cítite? (Vy)
how do you say?	ako poviete? (Vy)
how long	ako dlho (adv.)

hurt	bolieť (v.)
I (subject)	ja
I am	som (ja)
I am called, my name is	volám sa (ja)
I am fine	mám sa dobre (ja)
I am glad	to som rád / rada
I am going to drill	idem vrtať (ja)
I am going to inject more	idem dopichnúť (ja)
I am not pregnant	nie som tehotná (ja)
I am not treated for...	neliečim sa na... (ja)
I am not well	nemám sa dobre (ja)
I am pregnant	som tehotná (ja)
I am treated for...	liečim sa na... (ja)
I can	môžem (ja)
I can not	nemôžem (ja)
I clean	čistím (ja)
I dictate	ditkujem (ja)
I didn't know	nevedel som (ja - masc.)
I didn't know	nevedela som (ja - fem.)
I don't clean	nečistím (ja)
I don't feel	necítim sa (ja)
I don't have	nemám (ja)
I don't know	neviem (ja)
I don't take	neberiem (ja)
I feel	cítim sa (ja)
I have	mám (ja)
I have come	prišiel som (ja - masc.)
I have come	prišla som (ja - fem.)
I know	viem (ja)
I need	potrebujem (ja)
I recommend	odporúčam (ja)
I recommend to you	odporúčam Vám (ja)
I see	vidím (ja)
I see that	to vidím (ja)
I understand	rozumiem (ja)
I want	chcem (ja)

I was treated	liečil/a som sa (ja)
I will do / make	spravím (ja)
I will examine	vyšetřím (ja)
I will fix / repair	opravím (ja)
I will get / have / take	dám si (ja)
I will go	pôjdem (ja)
I will hand / pass	podám (ja)
I will inject	pichnetm (ja)
I will look, I will take a look	pozriem sa (ja)
I will pull out / take out	vytiahnem (ja) (v.)
I will see	uvidím (ja)
I will treat	ošetřím (ja)
I will use	použijem (ja)
I'll have you lie down	dám si Vás do ľahu
if	ak
if needed	ak treba
ill heart, heart disease	choré srdce (neut.)
image	snímka (fem.)
impacted	retinovaný (-á, -é)
impacted tooth	retinovaný zub (masc.)
implant	implantát (masc.)
important, essential	dôležitý (-á, -é)
in / into the computer	do počítača
in a cabinet / locker	v skrinke
in a drawer	v šuflíku, v zásuvke
in Bratislava	v Bratislave
in the past	v minulosti
in, inside	v
incisor	rezák (masc.)
incisors	rezáky (pl.)
increase, raise, improve, augment	zvýšiť (v.)
infectious	infekčný (-á, -é)
infectious disease	infekčné ochorenie (neut.)
inflammation	zápal (masc.)
inflammation of gums	zápal ďasien (masc.)
informed	informovaný (-á, -é)

inject	pichnúť (v.)
inject more	dopichnúť (v.)
injection	injekcia (fem.)
injections	injekcie (pl.)
insurance company	poist'ovňa (fem.)
intact	intaktný (-á, -é)
intact tooth	intaktný zub (masc.)
interproximal	medzizubný (-á, -é)
interproximal cavities	medzizubné kazy (pl.)
interproximal space	medzizubný priestor (masc.)
interproximal spaces	medzizubné priestory (pl.)
into a gauze / cotton pad	do tampónu
into a small piece of paper	do papierika
intraoral	intraorálny (-a, -e)
intraoral camera	intraorálna kamera (fem.)
irregularly	nepravidelne (adv.)
it	to (neut.)
it bothers	trápi (to)
it didn't hurt	nebolelo (to/ono)
it doesn't look / seem / appear	to nevyzerá
it is	(to) je
it is enough	to stačí
it is necessary	je to potrebné, treba
it is not	(to) nie je
it is not possible, it cannot	nedá sa (to)
it is possible, it can	dá sa (to)
it lasts / persists / goes on	trvá (to)
it looks, seems, appears	to vyzerá
it should	malo by (ono, to)
it should be	malo by to byť
keep biting / bite down few times!	pocvakajte! (Vy)
keep biting, bite down few times	pocvakať (v.)
know	vedieť (v.)
last, persist, go on	trvať (v.)
later	neskôr (adv.)
latex	latex (masc.)

left, on the left	vľavo (adv.)
lesson	lekcia (fem.)
let's break it down!	rozoberme to! (my)
let's continue!	pokračujme! (my)
let's practise!	poďme precvičovať! (my)
let's recap!	poďme rekapitulovať! (my)
let's repeat!	zopakujme si! (my)
lingually	linguálne (adv.)
lip	pera (fem.)
lips	pery (pl.)
listen	vypočuť si, počúvať (v.)
listen and repeat!	počúvajte a opakujte! (Vy)
listen to the conversation!	vypočujte si konverzáciu! (Vy)
listen!	vypočujte si! (Vy)
longer (adv.), for some time	dlhšie (adv.)
look, seem, appear	vyzerať (v.)
look, take a look	pozrieť sa (v.)
loose teeth	uvoľnené zuby (pl.)
loose tooth	uvoľnený zub (masc.)
loose, loosened	uvoľnený (-á, -é)
low	nízky (-a, -e)
low radiation	nízke žiarenie (neut.)
lying (position)	ľah (masc.)
male dentist	zubár, zubný lekár (masc.)
male doctor	doktor (masc.)
male medical student	medik (masc.)
male patient	pacient (masc.)
male student	študent (masc.)
matrices	matrice (pl.)
matrix	matrica (fem.)
maybe, probably	asi
me (object)	ma
medication, medicinal drug	liek (masc.)
medications, drugs, medicaments	lieky (pl.)
medicine	medicína (fem.)
mesially	meziálne (adv.)

metal	kov (masc.)
metals	kovy (pl.)
microbrush	microbrush (masc.)
mild inflammation	mierny zápal (masc.)
mild, slight, moderate	mierny (-a, -e)
mildly, slightly, moderately	mierne (adv.)
missing teeth	chýbajúce zuby (pl.)
missing tooth	chýbajúci zub (masc.)
mistake, flaw	chyba (fem.)
molar, chair	stolička (fem.)
molars, chairs	stoličky (pl.)
month, moon	mesiac (masc.)
months	mesiace (pl.)
more	viac (adv.)
morning, in the morning	ráno (neut.)/(adv.)
mouth	ústa (only pl.)
mouth mirror, small mirror	zrkadielko (neut.)
Mr.	pán (masc.)
Mrs. Kováčová	pani Kováčová (fem.)
my pleasure, you are welcome	rado sa stalo
my, mine	môj, moja, moje
name	meno (neut.)
necessary, required, needed	potrebný (-á, -é)
need, require	potrebovať (v.)
neither, nor, not even	ani
never	nikdy (adv.)
never mind	nevadí
next, another, further	ďalší (-ia, -ie)
nine	deväť
no	nie
no medications	žiadne lieky (pl.)
no need to be afraid	netreba sa báť
no problem	žiadny problém (masc.)
no worries / concerns	žiadne obavy (pl.)
no, not, any, none (of)	žiadny (-a, -e)
normal	normálny (-a, -e)

not have to, need not	nemusieť (v.)
not to have	nemať (v.)
not to take	nebrať (v.)
nothing	nič
now, presently	teraz (adv.)
number eight, wisdom tooth, third molar	osmička (fem.)
number five	päťka (fem.)
number four	štvorka (fem.)
number one	jednotka (fem.)
number seven	sedmička (fem.)
number six	šestka (fem.)
number three	trojka (fem.)
number two	dvojka (fem.)
number, numeral	číslo (neut.)
nurse	sestrička (fem.), sestra (fem.)
nutritional	výživový (-á, -é)
nutritional supplements	výživové doplnky (pl.)
occlusally	okluzálne (adv.)
of course, sure, certainly	samozrejme
often	často (adv.)
oh!, ah!, I see!	aha!
okay	okej
on a tray	na tácke
on the right side, right	vpravo (adv.)
on the top left side	vľavo hore (adv.)
once	raz
once a day	raz denne
once more, one more time	ešte raz
one, single	jeden, jedna, jedno
oneself	si, sa
only	iba, len
open	otvoriť (v.)
open your mouth!	otvorte ústa! (Vy)
option, possibility	možnosť (fem.)
options, possibilities	možnosti (pl.)
or	alebo

orally	orálne (adv.)
osteoporosis	osteoporóza (fem.)
out, outside	vonku (adv.)
pain, ache	boleť (fem.)
painful, aching, sore	bolestivý (-á, -é)
pains, aches	bolesti (pl.)
pardon me, excuse me	pardón
partially impacted	semiretinovaný (-á, -é)
partially impacted tooth	semiretinovaný zub (masc.)
pass / hand me!	podajte mi (vy)!
pass, hand	podat' (v.)
patient answers	pacient/ka odpovie
patient asks	pacient/ka sa pýta
patient says	pacient/ka hovorí
penicillin	penicilín (masc.)
periodontal probe	parodontálna sonda (fem.)
please	prosím
popping sound	puknutie (neut.)
post code number	PSČ, poštové smerovacie číslo (neut.)
practise	precvičovať (v.)
pregnant	tehotná (fem.)
premolar	premolár (masc.)
premolars	premoláre (pl.)
prepare	nachystať (v.)
prepare / set up!	nachystajte! (Vy)
prescribed medications	lieky na predpis (pl.)
prescription	predpis (masc.)
pressure	tlak (masc.)
preventive dental check-up	preventívna zubná prehliadka (fem.)
preventive, pre-emptive	preventívny (-a, -e)
problem	problém (masc.)
problems	problémy (pl.)
procedure, intervention	zárok (masc.)
procedure, method	postup (masc.)
pull (out), extract (a tooth)	trhať (zub) (v.)
pull out, take out (tooth)	vytiahnuť (zub) (v.)

pull, keep pulling (tooth)	t'ahať (zub) (v.)
quadrant	kvadrant (masc.)
question	otázka (fem.)
questionnaire	dotazník (masc.)
quite	celkom (adv.)
raise your hand!	dvihnite ruku! (Vy)
raise!	dvihnite! (Vy)
raise, pick up, lift	dvihnúť (v.)
reaction	reakcia (fem.)
reaction to ...	reakcia (fem.) na...
really	naozaj
recap, summarize	rekapitulovať (v.)
recently	nedávno (adv.)
recline	oprieť sa (v.)
recline!	oprite sa! (Vy)
recommend	odporúčať (v.)
regularly	pravidelne (adv.)
repair, correct, fix	opraviť (v.)
repeat!	zopakujte! (Vy)
repeat, say again	zopakovať (v.)
request form	žiadanka (fem.)
result, outcome	výsledok (masc.)
results, outcomes	výsledky (pl.)
return, come back	vrátiť sa (v.)
rinse out (one's mouth)	vypláchnuť si (v.)
save, rescue	zachrániť (v.)
say again!	opäť povedzte! (Vy)
say!	povedzte! (Vy)
say, tell	povedať (v.)
second	druhý (-á, -é)
section, part	úsek (masc.)
see you later, bye!	dovidenia!
serious	vážny (-a, -e)
seven	sedem
several days	niekoľko dní
several options	niekoľko možností

shall, be supposed to	mať (v.)
show, demonstrate	ukázať (v.)
sign / put your signature!	podpíšte! (Vy)
sign, put one's signature	podpísať (v.)
simple, uncomplicated, easy	jednoduchý (-á, -é)
six	šesť
slash	lomeno
slower, more slowly	pomalšie (adv.)
small piece of paper	papierik (masc.)
so	tak
so far, for now, not so far, yet, not yet	zatiaľ (adv.)
some / any medications	nejaké lieky (pl.)
some, any	nejaký (-á, -é), nejaké (pl.)
something	niečo (neut.)
sometimes, ever	niekedy (adv.)
sore teeth	bolestivé zuby (pl.)
sore tooth	bolestivý zub (masc.)
space, room, area	priestor (masc.)
spell, spell out	vyhláskovať (v.)
standard	štandardný (-á, -é)
start, begin, get started	začať (v.)
status	status (masc.)
student of medicine	študent / študentka medicíny (masc./fem.)
students	študenti (pl.)
such as, like	ako
suction	odsávať (v.)
suction (unit)	odsávačka (fem.)
suitable, appropriate	vhodný (-á, -é)
superficial	povrchový (-á, -é)
supplement	doplnok (masc.)
supplements	doplnky (pl.)
surname	priezvisko (neut.)
take a seat!	sadnite si! (Vy)
take a seat, sit down	sadnúť si (v.)
take, be on sth.	brať (v.)
talk!	rozprávajte! (Vy)

teeth	zuby (pl.)
tell the patient!	povedzte pacientovi! (Vy)
ten	desať
thank you	ďakujem (ja)
thank you again	ešte raz ďakujem (ja)
thank you for the explanation	ďakujem za vysvetlenie (ja)
thank you for your help	ďakujem za pomoc (ja)
thanks!	vd'aka!
that	že
that is it	a je to
that pain	tá bolesť (fem.)
the past	minulosť (fem.)
the, that	ten, tá, to
then, after, later	potom (adv.)
there	tam (adv.)
there is no need, it is needless to	netreba
they	oni
they are	sú (oni)
they began / started to hurt	začali (oni) bolieť
they don't hurt	nebolia (oni)
they hurt	bolia (oni)
they seem to be	vyzerajú byť (oni)
they started / began	začali (oni)
third	tretí (-ia, -ie)
this	tento (masc.)
this tooth	tento zub (masc.)
those	tie
those gums	tie ďasná (pl.)
three	tri
to me	mi, mne
to the (arm)chair	do kresla
to the department	na oddelenie
to you	Vám
to, into	do
today	dnes (adv.)
tongue, language	jazyk (masc.)

tool, instrument	nástroj (masc.)
tools, instruments	nástroje (pl.)
tooth	zub (masc.)
tooth ache	boleť zubov (fem.)
tooth cleaning / brushing	čistenie zubov (pl.)
tooth is missing	zub chýba
tooth neck	zubný krčok (masc.)
tooth necks	zubné krčky (pl.)
top, at the top	hore (adv.)
translate!	preložte! (Vy)
tray	tácka (fem.)
treat	ošetriť (v.)
try	pokúsiť sa (v.)
try to translate!	pokúste sa to preložiť! (Vy)
try!	pokúste sa! (Vy)
tuberculosis	tuberkulóza (fem.)
twice	dvakrát
two	dva (-e)
two, three, four cavities	dva, tri, štyri kazy (pl.)
undergo, participate, go through	absolvovať (v.)
understand	rozumieť (v.)
unerupted	neprerezaný (-á, -é)
unerupted tooth	neprerezaný zub (masc.)
unfortunately	bohužiaľ
use, apply, utilize	použiť (v.)
very	veľmi (adv.)
vestibularly	vestibulárne (adv.)
vital teeth	živé zuby (pl.)
vital tooth	živý zub (masc.)
vital, alive	živý (-á, -é)
vitamin	vitamín (masc.)
vitamins	vitamíny (pl.)
wait, expect, hold on	čakať (v.), počkať (v.)
want	chcieť (v.)
we found	našli sme (my)
we will / are going to	budeme (my)

we will adjust	upravíme (my)
we will begin / get started	začneme (my)
we will check sth. up / inspect	skontrolujeme (my) (v.)
we will do / make	spravíme (my)
we will see	uvidíme (my)
we will wait	počkáme (my)
well done / excellent!	výborne!
what	čo
what (kind of)	aký (-á, -é), aké (pl.)
what (kind of) medications	aké lieky (pl.)
what is it?	čo je to?
when, during	pri
where	kde (adv.)
where (to)	kam (adv.)
where do we have / keep?	kde máme (my)?
where is it?	kde to je?
where shall I go?	kam mám ísť? (ja)
which (one)	ktorý (-á, -é), ktoré (pl.)
which antibiotics	ktoré antibiotiká
while brushing one's teeth	pri čistení zubov
who	kto
whole, all (the)	celý (-á, -é)
why, what for	prečo (adv.)
will it hurt?	bude to bolieť?
will you pull it?	budete ho trhať? (Vy)
wisdom tooth	zub múdrosti (masc.)
wisdom, wiseness, knowledge	múdrost' (fem.)
without	bez
without complications	bez komplikácií
write down / jot down!	zapíšte! (Vy)
write down, jot down	zapísať (v.)
write, fill out	vypísať (v.)
X-ray	röntgen (masc.)
X-ray department	röntgenové oddelenie (neut.)
X-ray image	röntgenová snímka (fem.)
X-ray images	röntgenové snímky (pl.)

yes	áno, hej (informal)
you (formal way of referring to an adult person)	Vy (vykanie)
you	Vy (subject). Vás (object)
you are not pregnant	nie ste tehotná (Vy)
you are pregnant	ste tehotná (Vy)
you are treated	liečite sa (Vy)
you came	prišli ste (Vy)
you can	môžete (Vy)
you can get	môžete si dať (Vy)
you clean	čistíte (Vy)
you clean your teeth	čistíte si zuby (Vy)
you don't have to / needn't	nemusíte (Vy)
you have	máte (Vy)
you know	viete (vy)
you must / have to	musíte (Vy)
you need	potrebujete (vy)
you recommend	odporúčate (Vy)
you recommend to me	odporúčate mi (Vy)
you take	beriete (Vy)
you will / are going to	budete (Vy)
you will / are going to go	pôjdete (Vy)
you will hear	budete počuť (Vy)
you will prepare	nachystáte (vy)
your, yours	váš, vaša, vaše
zero, nought, nil	nula (fem.)

Bibliografia

Bibliography

BÁBELOVÁ, J. & HROMADOVÁ, K. 2023 Slovenský jazyk 1. Bratislava: Vydavateľstvo Univerzity Komenského v Bratislave, 2023. 1 vyd. ISBN: 978-80-223-5601-5, 144 s.

BÁBELOVÁ, J. & HROMADOVÁ, K. 2023 Slovenský jazyk 4 Anamnéza a diagnóza. Bratislava: Vydavateľstvo Univerzity Komenského v Bratislave, 2023. 1 vyd. ISBN:978-80-223-5640-4, 136 s.

BÁBELOVÁ, J. & HROMADOVÁ, K. 2024 Slovenský jazyk 2. Bratislava: Vydavateľstvo Univerzity Komenského v Bratislave, 2024. 1. vyd. ISBN:978-80-223-5673-2, 153 s.

BÁBELOVÁ, J. & HROMADOVÁ, K. 2024 Slovenský jazyk 5. Bratislava: Vydavateľstvo Univerzity Komenského v Bratislave, 2024. 1. vyd. ISBN:978-80-223-5669-5, 76 s.

BÁLINTOVÁ, H. 2003 'CUDZIE JAZYKY ÁNO, ALE AKO? Sprievodca metódami cudzojazyčnej edukácie'. Fakulta humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Available at: <https://www.ff.umb.sk/app/cmsFile.php?disposition=a&ID=477>.

ĎURAJKA, R. 2011 Komunikačné bariéry v rámci slovenčiny ako cudzieho jazyka, In: Slovenčina (nielen) ako cudzí jazyk v súvislostiach. - Bratislava : UK, 2011. - ISBN 978-80-223-3066-4. - S. 191-196.

ĎURAJKA, R. 2011 Osvojovanie si jazyka a jeho intenzifikácia (slovenčina ako cudzí jazyk). In: Metody a formy práce ve výuce mateřského jazyka. - Olomouc : Hanex, 2011. - ISBN 978-80-7409-032-5. - S. 41-45.

ĎURAJKA, R. 2011 2012 Typy motivácie a demotivácia v slovenčine ako cudzom jazyku. In: Varia 20 [elektronický zdroj]. - Bratislava : Slovenská jazykovedná spoločnosť pri Jazykovednom ústave L. Štúra SAV, 2012. - ISBN 978-80-970561-3-1. - S. 83-88.

ĎURAJKA, R. 2017 Špecifiká vyučovania cudzieho jazyka - slovenčiny (v nefilologickom odbore) In: Rebus linguae, vol. 1. - Bratislava : Comenius University, 2017. - ISBN 978-80-223-4396-1. - S. 81-92.

ĎURAJKA, R. & BÁBELOVÁ, J. Specifics of teaching foreign language in a non-philological field of study: for example Slovak at the Faculty of Medicine of Comenius University In: East European & Balkan Studies. - Roč. 42, č. 3 (2018), s. 81-106.

ĎURAJKA, R. & HALÁKOVÁ, M. & JAMRICOVÁ, V. 2018 Slovenčina pre študentov medicíny, Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, učebnica pre vysoké školy, 252 s.

ĎURAJKA, R. 2019 Slovenčina pre študentov medicíny In: CASALC review. - Roč. 9, č. 2 (2019), s. 98-103.

ĎURAJKA, R. 2021 Slovenčina na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave In: Slovenčina ako cudzí jazyk v škole. - : 1. vyd. ISBN 978-617-531-236-0. - Užhorod : Vydavnyctvo Oleksandry Harkuši, 2021. - S. 115-127.

- ĎURAJKA, R. & JAMRICHOVÁ, V. 2022 Slovenčina pre študentov medicíny Slovak for medical students. Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 1. vydanie. ISBN: 978-80-223-5412-7 Bratislava 310 s.
- ĎURAJKA, R. & JAMRICHOVÁ, V. 2024 Specificities of teaching, testing, and assessing the Slovak language in a non-philological field. In: Mehrsprachigkeit ist keine Formel, sondern ein gelebtes Modell. - : 1. vyd. ISBN 978-3-925453-70-0. - Darmstadt : Arbeitskreis der Sprachenzentren an Hochschulen (AKS), 2023. - S. 311-324.
- EUROPARAT (ed.) 2020 Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment ; companion volume. Strasbourg: Council of Europe Publishing. Available at: <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>.
- FRANKO, Š. (tran.) 2017 'Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky: učenie sa, vyučovanie, hodnotenie'. Štátny pedagogický ústav. Available at: https://www.statpedu.sk/files/sk/publikacna-cinnost/publikacie/serr_tlac-indd.pdf.
- GÁLISOVÁ, A. & GABRÍKOVÁ A. & MOŠAŤOVÁ, M. 2021 Seriózne jazykové hry metodická príručka pre učiteľov slovenčiny ako cudzieho jazyka. Banská Bystrica : Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici - Belianum , ISBN: 978-80-557-1888-0, 164 s.
- HALÁKOVÁ, M. & KŠIŇANOVÁ, M. 2017 Modernizácia výučby slovenčiny ako cudzieho jazyka na Lekárskej fakulte UK In: orlang : cudzie jazyky v akademickom prostredí [elektronický zdroj]. - Košice : Technická univerzita, 2017. - ISBN 978-80-553-2843-0. - S. 307-315.
- HALÁKOVÁ, M. & KŠIŇANOVÁ, M. & BÁBELOVÁ, J. 2019 Slovenčina ako liek konverzačná učebnica slovenčiny pre študentov medicíny. Bratislava: Vydavateľstvo Univerzity Komenského v Bratislave, 2019. 1. vyd. ISBN:978-80-223-4783-9, 422 s.
- HALÁKOVÁ, M. & KŠIŇANOVÁ, M. & BÁBELOVÁ, J. 2020 Slovenčina ako diagnóza 2. časť konverzačnej učebnice Slovenčina ako liek. Bratislava: Vydavateľstvo Univerzity Komenského v Bratislave, 2020. 1. vyd. ISBN: 978-80-223-4875-1, 196 s.
- HALÁKOVÁ, M. & KŠIŇANOVÁ, M. 2021 Slovenčina ako cvičenie 3. časť konverzačnej učebnice Slovenčina ako liek. Bratislava: Vydavateľstvo Univerzity Komenského v Bratislave. 1. vyd. ISBN:978-80-223-5020-4 238, s.
- HALÁKOVÁ, M. & KŠIŇANOVÁ, M. & BÁBELOVÁ, J. & KOTLEBOVÁ, P. 2021 Nová slovenčina ako liek. Bratislava: Vydavateľstvo Univerzity Komenského v Bratislave, 2021. 1. vyd. ISBN:978-80-223-5156-0, 310 s.
- CHASTAIN, K. D. 1970 'A Methodological Study Comparing the Audio-Lingual Habit Theory and the Cognitive Code-Learning Theory—A Continuation', *The Modern Language Journal*, 54(4), pp. 257–266. Available at: <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.1970.tb02267.x>.
- JAVORČÍKOVÁ, J. & KOVÁČ, S. 2018. Motivation to read: facts and myths In *Radomskie Studia Filologiczne*, 7(1), s. 27-36. Radom : Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, 2018. ISSN 2299-1131.
- JURIŠOVÁ, E. 2015 General features of lexical blends in specific registers. In: *Jazykovedné, literárnovedné a didaktické kolokvium 27* [elektronický zdroj]. - Bratislava : Z-F LINGUA, 2014. - ISBN 978-80-8177-005-0. - S. 52-71.

- JURIŠOVÁ, E. 2016 Motivation in the teaching process and its role in the project work. In: Jazykovedné, literárnovedné a didaktické kolokvium 29 [elektronický zdroj]. - Bratislava : Z-F LINGUA, 2015. - ISBN 978-80-8177-008-1. - S. 31-39.
- JURIŠOVÁ, E. 2017 Developing Word Consciousness Using Online Tools and Word. In: Inovácie a inovačné procesy v podnikoch, organizáciách verejnej správy a vzdelávaní. Zborník recenzovaných príspevkov [elektronický zdroj]. - Bratislava : Vysoká škola manažmentu v Trenčíne, 2017. - ISBN 978-80-89306-34-3. - S. 169-178.
- JURIŠOVÁ, E. 2017 Students' approaches to acquiring new vocabulary and using dictionaries. In: Jazykovedné, literárnovedné a didaktické kolokvium 41. Zborník vedeckých prác a vedeckých štúdií [elektronický zdroj]. - Bratislava : Z-F LINGUA, 2016. - ISBN 978-80-8177-028-9. - S. 28-36.
- JURIŠOVÁ, E. 2017 Learning-centred approach to language teaching in higher education. In: Jazykovedné, literárnovedné a didaktické kolokvium 45 [elektronický zdroj]. - Bratislava : Z-F LINGUA, 2017. - ISBN 978-80-8177-040-1. - S. 60-70.
- KAMENÁROVÁ, R. et al. 2018 Krížom - krážom slovenčina A1, Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2. dopl. vyd.. ISBN: 978-80-223-4552-1, 203 s.
- KAMENÁROVÁ, R. et al. 2014 Krížom - krážom slovenčina B2, Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN: 978-80-223-3660-4, 247 s.
- KLIŽANOVÁ, D. 2023 Slovenčina pre študentov farmácie Slovak for pharmacy students Darina Kližanová, Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 1. vyd. 121 s.
- KOTLEBOVÁ, P. 2016 Comparative analysis of English and Slovak adjectives. In: Jazykovedné, literárnovedné a didaktické kolokvium 36 [elektronický zdroj]. - Bratislava : Z-F LINGUA, 2016. - ISBN 978-80-8177-022-7. - S. 91-97.
- KOTLEBOVÁ, P. 2016 Posudzovanie úspešnosti žiakov a učiteľov a možnosti ich vzájomného hodnotenia. In: Jazykovedné, literárnovedné a didaktické kolokvium 37 [elektronický zdroj]. - Bratislava : Z-F LINGUA, 2016. - ISBN 978-80-8177-023-4. - S. 76-82.
- KOVÁČ, S. 2018 Reading motivation versus reading achievement: intrinsic and extrinsic motivating factors. In Jazykovedné, literárnovedné a didaktické kolokvium, 46, s. 46-62. Bratislava : Z-F LINGUA, 2018. ISBN 978-80-8177-044-9.
- KOVÁČ, S. 2018 Možnosti stimulácie čitateľskej, funkčnej a literárnej gramotnosti vo výchovnovzdelávacom procese. In Jazykovedné, literárnovedné a didaktické kolokvium, 47, s. 60-71. Bratislava : Z-F LINGUA, 2018. ISBN 978-80-8177-045-6.
- KOVÁČ, S. 2019. Vedomosti čitateľa a ich vplyv na porozumenie textu. In Jazykovedné, literárnovedné a didaktické kolokvium, 53, s. 91-99. Bratislava : Z-F LINGUA, 2019. ISBN 978-80-8177-062-3.
- KOVÁČ, S. & SMOLKOVÁ, K. 2021. Analýza učebníc kultúrnych/kulturálnych štúdií z hľadiska najnovších prístupov k vyučovaniu predmetu In: Humanitné a spoločenské vedy v pregraduálnom vzdelávaní, 3, s.27-32. Bratislava : Z-F LINGUA, 2021. ISBN 978-80-8177-086-9.
- KOVÁČ, S. 2023. Preťažovanie vysokoškolských študentov: výzvy a odporúčania manažmentu čítania cudzojazyčných textov. In Humanitné a spoločenské vedy v pregraduálnom vzdelávaní 10, s. 31-39. ISBN 978-80-8177-104-0.

KŠIŇANOVÁ, M. 2017 Komunikácia ako súčasť výučby slovenského jazyka pre cudzincov. In: *Rebus linguae*, vol. 1. - Bratislava : Comenius University, 2017. - ISBN 978-80-223-4396-1. - S. 53-67.

MOŠAŤOVÁ, M. 2022 Akademické písanie (nielen) pre zahraničných študentov. Vydavateľstvo STIMUL. Bratislava. ISBN: 978-80-8127-359-9, 78 s.

MOŠAŤOVÁ, M. 2018 Jazykové chyby v slovenčine ako cudzom jazyku v pripravovanom akvizičnom korpuse. In: *Studia Academica Slovaca : prednášky 54. letnej školy slovenského jazyka a kultúry* : Roč. 47. - : 1. vyd. ISBN 978-80-223-4566-8. - Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2018. - S. 344-350.

PALCÚTOVÁ, M. 2006 Konceptia dištančného vzdelávania slovenčiny ako cudzieho jazyka / Konzeption des Distanzlehrens für Slowakisch als Fremdsprache. In: *Paedagogica 18*. (Zborník Filozofickej fakulty Univerzity Komenského) - Bratislava : Univerzita Komenského, 2006. - ISBN 80-223-2189-3. - S. 106-113

PAVLÍK, R. & KOTLEBOVÁ, P. A practical guide to the lexical analysis of written texts. Bratislava : Z-F LINGUA , 3. preprac. vyd. ISBN: 978-80-8177-102-6, 83 s.

PIMSLEUR, P. 2013 *How to Learn a Foreign Language*. Ed. Simon and Schuster. ISBN: 978-14-4236-902-3 160 s.

ROLLEROVÁ, A. et al. 2018 *Terminologia Medica Graeco-Latina učebnica grécko-latinskej klinickej terminológie pre zubné lekárstvo* Anna Rollerová. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave , ISBN: 978-80-223-4641-2, 216 s.

ROLLEROVÁ, A. & VASILOVÁ, M. 2018 *Graeco-Latin Terminology of Clinical Dentistry*. Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave , ISBN: 978-80-223-4640-5, 192 s.

ŠPAŇOVÁ, E. & MOŠAŤOVÁ, M. 2016 K metodike prezentácie reálií v kontexte slovenčiny ako cudzieho jazyka. In: *Slovenčina (nielen) ako cudzí jazyk v súvislostiach 2*. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2016. - ISBN 978-80-223-4149-3. - S. 343-356.

VASILOVÁ, M. & ŠKOVIEROVÁ, A. 2022 Aktuálne výzvy výučby lekárskej terminológie so zameraním na zubné lekárstvo. In: *Výuka jazykú na lekárských fakultách : sborník príspevkú z konferencie 9.–10. 9. 2021* Brno : Roč. 2. - : 1. vyd. ISBN 978-80-280-0171-1. - Brno : Masarykova univerzita, 2022. - S. 19-29.

ZELINKOVÁ, Š. 2013 *Pohled na metody výuky cizích jazykú 20. století*, *Lingvistika Praha CUNI*. Available at: <http://lingvistikapraha.ff.cuni.cz/node/182> (Accessed: 29 January 2024).

Petra Červeňová
Tomáš Hamar
Marek Matajs

Učebnica slovenčiny pre študentov zubného lekárstva s audio nahrávkami

Vydalo Nakladatelství Gaudeamus, Univerzita Hradec Králové, ako svoju 1869. publikáciu

Rok vydania: 2024

Rozsah: 238 strán, 7,93 AH, 1. vydanie

ISBN 978-80-7435-935-4